

Directoraat-Generaal
Justitieuuizen

Activiteitenrapport 2013

Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

Woord van de minister

In de inleiding van het activiteitenrapport van 2012 verwees ik naar het feit dat de burger recht heeft op een snelle en efficiënte justitie en rondde ik mijn woord af met de hoop dat in 2013 de wachtlijsten van de Justitiehuisen definitief zouden weggewerkt zijn.

Ik kan dus nu met veel genoegen vaststellen dat de wachtlijsten zo goed als verdwenen zijn. Voor de meeste opdrachten van het Directoraat-generaal Justitiehuisen kan men er immers van uitgaan dat de operationele doelen bereikt werden en dat bijgevolg elk dossier dat wordt overgemaakt aan de Justitiehuisen binnen zeer korte termijn wordt opgenomen, zonder dat er tijd verloren gaat aan administratieve rompslomp.

De effecten van deze situatie lieten niet op zich wachten. U zal een opwaartse trend kunnen vaststellen voor de werkstraf en nog meer voor probatie. Met 5000 plaatsingen in 2013 en een gemiddelde van 1800 justitiabelen die elke dag gevolgd worden is het elektronisch toezicht de koploper van de strafuitvoering geworden.

De eerste cijfers van 2014 tonen ons een toename van de effecten van dit herstel aan vertrouwen waardoor deze stijgende trend nog benadrukt wordt.

En niets wijst erop dat deze situatie zal veranderen door de op til zijnde invoering van twee nieuwe autonome straffen (autonome probatiestraf en elektronisch toezicht als autonome straf).

Ik ben ervan overtuigd dat dit een zeer goede zaak is. Om het nut van een straf te bewaken is een snelle uitvoering van een uitgesproken straf van groot belang. Ik heb er meerdere malen op aangedrongen

dat de gevangenisstraf niet de enige mogelijk straf is. Om een straf 'op maat' op te leggen moeten de magistraten over een toereikend arsenaal aan straffen kunnen beschikken. Door aan ieder een rechtvaardige, proportionele, geïndividualiseerde en effectieve sanctie te geven, zal men het vertrouwen van de burger in justitie op een efficiënte en duurzame manier herstellen.

En in deze optiek zijn en zullen de Justitiehuisen geprievilegeerde partners blijven.

Ik benadruk het woord 'zullen' omdat het Directoraat-generaal Justitiehuisen en hun jarenlange efficiënt omkaderde bevoegdheden binnenkort gecommunautariseerd worden (op 1 juli worden de bevoegdheden overgeheveld en in de navolgende maanden ook het personeel). Ik kan begrijpen dat dit ongerustheid bij het personeel teweeg brengt en ik ben me nog meer bewust van het vele werk dat dit heeft meegebracht en nog zal meebrengen voor de dienst.

Tijdens deze legislatuur ben ik me bewust geworden van de kwaliteit en het dynamisme van het huidige personeel. Ik twijfel er niet aan dat deze overheveling, net zoals in de tijd van de overheveling van de opdrachten bemiddeling in strafzaken en slachtofferonthaal, op de meest positieve manier een elan zal geven aan deze organisatie, en dat in het voordeel van iedereen.

Ik wens u veel leesplezier met dit laatste federaal jaarverslag.

Annemie Turtelboom, Minister van justitie

Woord van de voorzitter

Het directoraat-generaal Justitiehuisen behoort zonder twijfel tot één van de jongste structuren in het Belgisch institutioneel kader. Bij de oprichting in 2007 had de dienst Justitiehuisen al veel ervaring, alhoewel het bij de FOD Justitie een nomadenbestaan kende. Het ressorteerde achtereenvolgens onder verschillende directoraten-generaal. Soms bengelde het, afhankelijk van de opdrachten en bevoegdheden, op hetzelfde moment tussen twee directoraten-generaal, kortom, het fluctueerde in een organigram dat nog in opbouw was. In 2007 werd het directoraat-generaal Justitiehuisen opgericht en deze nieuwe entiteit kon dan definitief van start gaan.

Sinds hun oprichting kenden de Justitiehuisen een indrukwekkende ontwikkeling. En van zodra ze ondergebracht werden onder één directoraat-generaal hebben ze hun visibiliteit en hun aanwezigheid in de maatschappij versterkt en verbeterd.

De Justitiehuisen nemen jaar na jaar meer mandaten en meer nieuwe opdrachten op, zowel in het burgerrechtelijk domein, bijvoorbeeld sociale onderzoeken inzake adoptie, als in het domein van de nieuwe strafuitvoeringsmodaliteiten, bijvoorbeeld in 2013 de nieuwe uitvoeringsmodaliteiten inzake elektronisch toezicht. Nog een andere nieuwe maatregel die in 2013 ingevoerd werd en eveneens onder strafuitvoering valt is de thuisdetentie onder elektronisch toezicht.

Ik wil in het bijzonder de inspanningen van alle personeelsleden van de Justitiehuisen onderlijnen die, ondanks een verhoogde werklast, erin geslaagd zijn om de wachtlijsten zo goed als weg te werken.

Bovendien boden ze het hoofd aan de continue toename van het aantal plaatsingen onder elektronisch toezicht – voor april 2014 nadert men 2000 enkelbanden – dankzij hun onafgebroken inzet sinds 2013.

Al deze inspanningen werden geleverd in een moeilijke context die zowel bepaald werd door de aankondiging van de overheveling naar de gemeenschappen, een bron van onzekerheid voor de personeelsleden, als door het budgettair klimaat van besparingen en beperkingen.

Reden te meer om van buitengewone prestaties te spreken.

Vandaag de dag kan het uitstekend werk van de Justitiehuisen rekenen op erkenning van alle actoren van Justitie en de prestaties hebben als het ware een kwaliteitslabel verworven.

Om het label van uitmuntendheid te behouden zal het nieuw institutioneel kader de partners verplichten het be-wijs te leveren van openheid, verbeelding en innovatie. Als voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Justitie zal ik alles doen voor de instandhouding van de bruggen naar de Justitiehuisen met het oog op het behoud van de goede samenwerking zoals we die nu kennen. Ik zal alles in het werk stellen voor een soepele en optimale samenwerking met alle partners van de Justitiehuisen die federaal blijven, de magistraten van hoven, rechtbanken en het openbaar ministerie en de penitentiaire instellingen.

Jean-Paul Janssens, Voorzitter van het directiecomité

Woord van de directeur-generaal

Een activiteitenverslag inleiden is de lezer uitnodigen om te lezen wat het voorbije jaar gerealiseerd werd en de aandacht te vestigen op bepaalde markante feiten binnen de organisatie. Het is even stilstaan om daarna de draad weer op te nemen en verder te gaan.

“Wat een jaar was 2013!!”, en daar voeg ik graag twee uitroeptekens aan toe.

Voor het DG Justitiehuisen is dit jaarverslag de laatste uitgave waarin de activiteiten van de Justitiehuisen op federaal niveau worden beschreven. In 2014 bestaat onze organisatie 15 jaar en vanaf 1 juli 2014 worden onze bevoegdheden overgeheveld naar de gemeenschappen.

In 2013 hebben we hoofdzakelijk gewerkt rond 2 pijlers: de uitvoering van de opdrachten en de voorbereiding van de bevoegdheids-overdracht.

De eerste prioriteit is uiteraard het verzekeren van de uitvoering van de opdrachten, zowel op vlak van kwaliteit als kwantiteit. Het actieplan voor het wegwerken van de achterstand met de klemtoon op het elektronisch toezicht, de probatie en de werkstraffen werden in werking gesteld en in de meerderheid van de gerechtelijke arrondissementen bereikten

we een evenwicht. Het is een werk van lange adem dat veel inzet, samenwerking en waakzaamheid vergt, op alle niveau's.

De voorbereiding van de bevoegdheidsoverdracht is een zeer bijzonder gebeuren voor de organisatie. Om de operationele continuïteit te garanderen moeten we nadenken over de manier van samenwerken tussen de federale staat en de deelstaten. De staats hervorming brengt ingewikkelde pistes met zich mee voor de uitvoering van onze opdrachten, in het bijzonder met betrekking tot de coördinatie van de strafrechtelijke keten. Die coördinatie zal veel aandacht vragen en was al het voorwerp van de nauwgezette uitwerking van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de deelstaten en van verschillende transitieprotocollen.

De communautarisering vormt een reële kans om onze samenwerking met andere partners in de gemeenschappen te beklemtonen.

De personeelsleden van de Justitiehuisen hebben meermaals immense uitdagingen moeten aangaan. Dit is de vierde grote institutionele hervorming in 15 jaar.

Dankzij de onschatbare bijdrage van elk personeelslid geeft onze organisatie blijk van professionaliteit, maturiteit en ze behoudt daarbij steeds het elan van een openbare dienst. We hebben veel werk verricht rond de professionele houding en zullen dit werk verderzetten.

De verdiensten van de gezamenlijke krachtsinspanningen geeft me het vertrouwen in het vermogen om terug recht te veren in de toekomst.

Dit vermogen dient vandaag om het hoofd te bieden aan een wisselend institutioneel kader en het komend jaar en de volgende jaren om zich voor te bereiden op nieuwe uitdagingen.

De wet op het elektronisch toezicht als autonome straf werd gestemd, net zoals de wet op de probatie als autonome straf. Deze nieuwe wetgeving zal ook een impact hebben op de Justitiehuisen. Toch denk ik dat we, op een meer structureel niveau, de plaats van de strafuitvoering in ons strafsysteem in vraag moeten stellen, net als het verband tussen de vrijheidsstraffen en de alternatieve straffen.

De strafuitvoering behoort tot het algemeen beleid. Het lijkt me onontbeerlijk om de impact en de sociale en financiële kost nauwgezet te evalueren. Bij een dergelijke reflectie kunnen de onderzoeken en vaststellingen van bepaalde instanties zoals de Raad van Europa, het Rekenhof en de academische wereld zeer zinvol zijn. Ter aanvulling van die reflectie nodig ik u uit om eerst het dagelijks werk van het DG Justitiehuisen in de praktijk te ontdekken.

Ik wens u veel leesplezier met het activiteitenrapport van 2013.

Annie Devos, Directeur-generaal Justitiehuisen

1	Woord van de minister	32	Dendermonde
2	Woord van de voorzitter	34	Dinant
3	Woord van de directeur-generaal	36	Eupen
6	Missie en visie	38	Gent
9	Organogram	40	Hasselt
10	Communautarisering	42	Huy
12	Transversale projecten	44	Ieper
16	Justitiehuisen	46	Kortrijk
16	Regionale directie Noord	48	Leuven
18	Regionale directie Zuid	50	Liège
20	Antwerpen	52	Marche-en-Famenne
22	Arlon	54	Mechelen
24	Brugge	56	Mons
26	Brussel	58	Namur
28	Bruxelles	60	Neufchâteau
30	Charleroi	62	Nivelles

64	Oudenaarde
66	Tongeren
68	Tournai
70	Turnhout
72	Verviers
74	Veurne
77	Centrale diensten
78	Directie managementondersteuning
78	Dienst programmatorische managementondersteuning
80	Dienst communicatie
82	Dienst algemene ondersteuning
84	Dienst data analyse en kwaliteit
86	Directie expertise
86	Juridische sectie
88	Opleidingsdienst
90	Dienst kennisbeheer en beleidsondersteuning

92	Dienst gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen
94	Nationaal centrum voor elektronisch toezicht
96	Directie personeel
96	Sectie klantenbeheer
96	Dienst groei en ontwikkeling
98	Dienst personeelsbeheer
100	Justitiehuisen in cijfers
101	Inleiding
102	I Evoluties: Cijfers over de laatste 8 jaar
110	II Federale tabellen
112	III Gedetailleerde tabellen per Justitiehuis
130	IV Cijfers Nationaal centrum elektronisch toezicht
136	Personeelsbestand
139	Bedanking

Missie en visie

Missie

Binnen de missie wordt de reden omschreven van het bestaan van het DG Justitiehuis en worden de kerntaken benoemd.

Het directoraat-generaal Justitiehuis staat in voor:

- ☞ de justitiële begeleiding en het toezicht van daders in opdracht van de gerechtelijke en/of administratieve overheden, gericht op het voorkomen van recidive,
- ☞ het onthaal, het informeren, het bijstaan en doorverwijzen van slachtoffers,
- ☞ het informeren en voorkomend doorverwijzen van burgers die betrokken zijn in een conflict of geconfronteerd worden met een gerechtelijke procedure,
- ☞ het verstrekken van informatie aan de gerechtelijke en/of administratieve overheden in functie van hun besluitvorming,
- ☞ het ondersteunen van een coherent beleid met betrekking alternatieve wijzen van conflicthantering en sanctionering,

en steunt zich hierbij op deontologische en methodologische principes.

De Justitiehuis zorgen voor de sociale begeleiding van verdachte of veroordeelde daders van strafbare feiten. Met verwijzing naar Aanbeveling CM/Rec (2010)1 van 20 januari 2010 van het Comité van ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten betreffende de regels voor probatie, heeft de begeleiding als doel dat er minder nieuwe strafbare feiten worden gepleegd en dat de slaagkans op sociale integratie van meerderjarige justitiabelen bevordert. Deze begeleiding is gebaseerd op het model van hulp-controle waarbij wordt voorzien in begeleiding, opvolging en controle van de naleving van de opgelegde voorwaarden. De justitieassistent brengt verslag uit aan de opdrachtgever over het verloop van de begeleiding.

De Justitiehuis zorgen voor het onthaal, de ondersteuning en het informeren van de slachtoffers van strafbare feiten in het kader van de gerechtelijke procedure. De justitieassistent kan de slachtoffers en hun verwanten specifieke informatie geven over het dossier dat hun aanbelangt. Hij kan hen ook bijstaan op moeilijke momenten (bijvoorbeeld: raadpleging van het dossier, zittingen, teruggave van de overtuigingsstukken, ...). Hij kan hen, indien nodig, doorverwijzen naar gespecialiseerde diensten (psychosociale hulp, rechtshulp). Hij werkt op vraag van de slachtoffers of van de gerechtelijke overheid. Hij maakt de magistraten en personeelsleden van het parket en van de hoven en rechtbanken bewust van het belang van de kwaliteit van de behandeling van de slachtoffers.

De Justitiehuis zorgen voor de eerstelijnswerking voor alle burgers met vragen of problemen in verband met de bevoegdheidsdomeinen van de Justitiehuis. De justitieassistent analyseert de vragen, antwoordt erop of verwijst de burger door naar de dienst die een specifiek professioneel antwoord kan geven.

De Justitiehuis stellen verslagen in afwachting van het proces op om de gerechtelijke en administratieve overheden te helpen adequate beslissingen te nemen over de justitiabelen.

Die verslagen kunnen in een strafrechtelijk kader (beknopt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête) of in een burgerrechtelijk kader (burgerrechtelijk sociale studie en grondig maatschappelijk onderzoek) worden opgesteld.

In het strafrechtelijke kader dient het beknopt voorlichtingsrapport om een specifieke vraag van de opdrachtgever te beantwoorden. De maatschappelijk enquête heeft tot doel het standpunt/de opmerkingen van de justitiabele met betrekking tot de voorgestelde maatregel/straf te kennen. Hierbij worden de feiten in de ruimere maatschappelijke context waarin hij evolueert geplaatst en geanalyseerd, om de gerechtelijke en/of administratieve overheid te informeren in het kader van haar besluitvorming.

In het burgerrechtelijke kader beoogt de burgerrechtelijke sociale studie betreffende de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag en het recht op persoonlijk contact met het kind, de gerechtelijke overheid te informeren over de gezinsdynamiek, de huidige leefomstandigheden van de betrokken partijen en van de kinderen, de situatie te analyseren en eventuele oplossingen voor te stellen. Dit maatschappelijk onderzoek moet de gerechtelijke overheid de mogelijkheid bieden een beslissing te nemen over de weigering van de ouder dat zijn kind wordt geadopteerd. Daartoe informeert het verslag de gerechtelijke overheid over de wijze waarop de ouder vindt dat hij zich wel nog om het kind heeft bekommerd en de gezondheid, de veiligheid of de zedelijkheid van het kind niet in gevaar heeft gebracht.

De Justitiehuisen ondersteunen en bevorderen een coherent beleid voor een alternatieve oplossing van geschillen en het zoeken naar andere oplossingen dan de traditionele gerechtelijke aanpak, meer bepaald door alternatieve procedures, maatregelen en sancties die in de gemeenschap worden toegepast.

De methodologische basisprincipes van het DG Justitiehuisen zijn de emancipatorische aanpak, de responsabilisering, niet-normativiteit, niet-substitutie en de beperking van de eventuele schade.

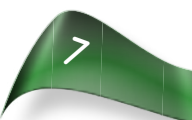
De emancipatorische aanpak: stelt zich tot doel de competenties van het individu te ontwikkelen binnen zijn interactionele en contextuele omgeving, zodat hij steeds beter in staat zou zijn om op zelfstandige wijze een standpunt in te nemen, specifiek in het kader van het gerechtelijk optreden en van het mandaat of de opgelegde voorwaarden.

De responsabilisering: beoogt de justitiabele de mogelijkheid te geven te handelen (of niet te handelen) op de wijze die hij wil met zijn persoonlijke middelen en met kennis van zaken. Het gaat erover een goede kennis te hebben van de maatregel die hem werd opgelegd, van de gevolgen indien hij de voorwaarden niet naleeft, van de wijze waarop de naleving van de voorwaarden wordt gecontroleerd en van de wijze waarop de opdrachtgevende overheid wordt geïnformeerd.

De niet-normativiteit: strekt ertoe de relatie op te bouwen die noodzakelijk is voor de sociale begeleiding vanuit het “wereldbeeld” van de justitiabele, vanuit wat hij begrijpt en voelt, vanuit wat voor hem zin heeft en vanuit de volledige erkenning van wat hij zelf heeft meegemaakt. Zo biedt de niet-normatieve houding van de justitieassistent in een dwingend en normaliserend kader de mogelijkheid volledig rekening te houden met het standpunt van de justitiabele. Door dat begrip kan de justitiabele volwaardig deel uitmaken van de relatie en er een inhoud aan geven die zinvol is.

De niet-substitutie: belet dat de justitieassistent zijn wil oplegt aan de justitiabele, te weten wat goed voor hem is en hem dus autonomie en responsabilisering ontnemt. Zij belet ook dat de justitieassistent in de plaats van de justitiabele optreedt, zonder dat de justitieassistent wordt verhinderd om de justitiabele de hulp te bieden die hij nodig heeft.

De beperking van de eventuele schade veroorzaakt door het strafrechtelijke optreden: vertaalt de beginselen van het minimale optreden en van de proportionaliteit van het strafrechtelijke optreden in de sociale begeleiding. Zij zorgt er tevens voor dat de aandacht van de opdrachtgevende overheden wordt gevestigd op de noodzaak om voorwaarden die contraproductief en zelfs schadelijk worden voor de justitiabele op te schorten of aan te passen.

Missie en visie

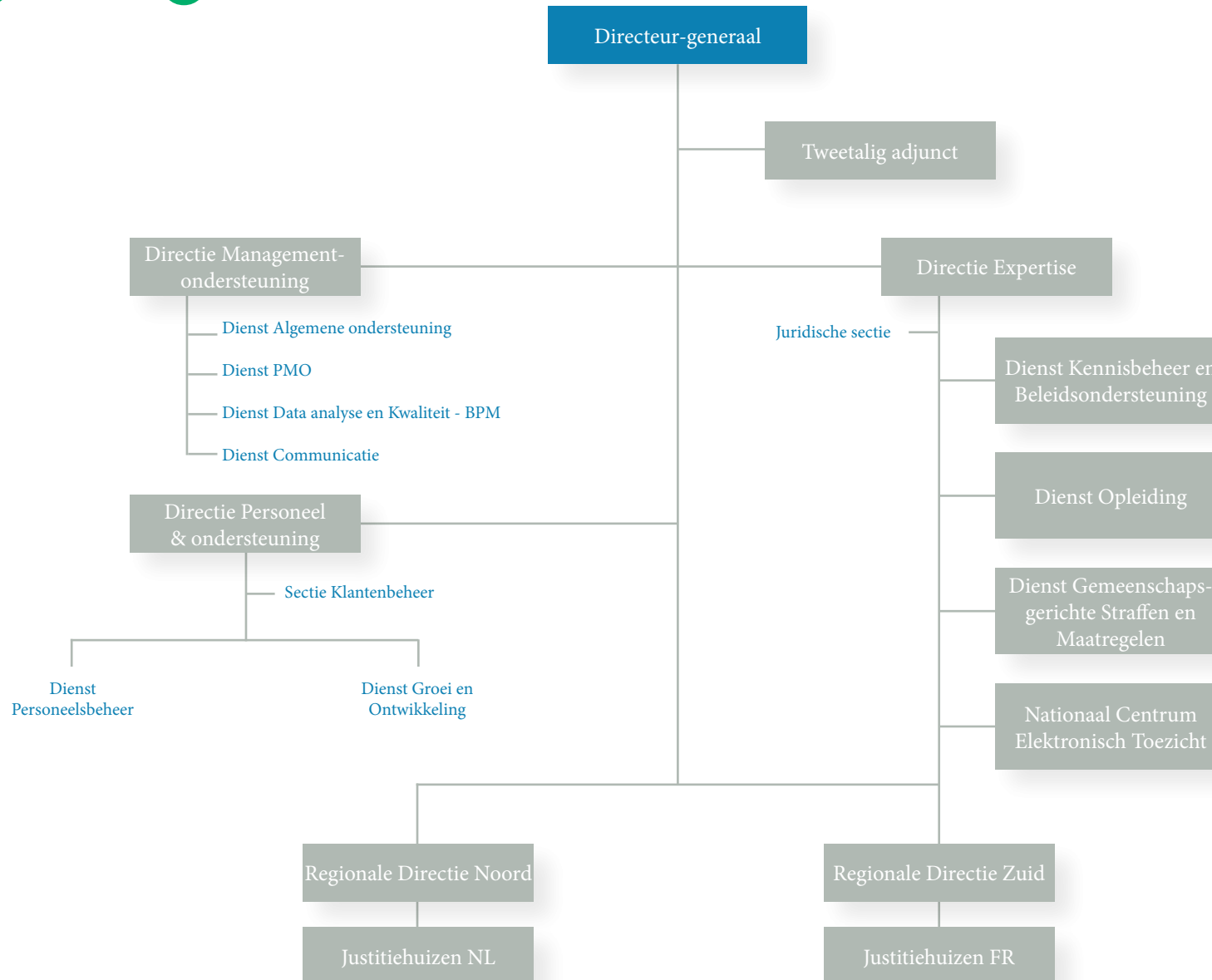
Visie

Naast de missie, drukt de visie de ambitie uit en het toekomstperspectief van het DG Justitiehuisen.

Het directoraat-generaal Justitiehuisen wil

- actief bijdragen tot een humane en toegankelijke Justitie, waarbij de responsabilisering van de justitiabele voorop staat,
- daartoe bijdragen tot een breed maatschappelijk draagvlak voor alternatieve conflicthantering en sanctionering,
- vanuit zijn ruime ervaring en expertise, een geprivilegieerde gesprekspartner zijn van de Minister evenals van de verschillende actoren met betrekking tot de domeinen waarvoor het bevoegd is,
- een bewuste politiek voeren van gestructureerde partnerschappen met alle andere betrokken partijen,
- een vernieuwende, transparante en resultaatgerichte organisatie zijn, hiertoe steunend op het professionalisme, de loyauteit en het hoge niveau van deskundigheid van zijn medewerkers,
- de methodologie en deontologie voor de uitvoering van zijn opdrachten verder ontwikkelen op basis van een wetenschappelijke onderbouw, gericht op het evenwicht tussen de individuele en maatschappelijke belangen en op de rechtsgelijkheid van de justitiabele, en conform aan de algemene principes van de 'Rechten van de Mens',
- de overheveling van de bevoegdheden van het DG Justitiehuisen op het federale niveau naar de deelstaten uitvoeren zonder afbreuk van de continuïteit van de kwalitatieve dienstverlening.

Organogram

Communautarisering

Het regeerakkoord van premier Di Rupo van 1 december 2011 stelt dat de bevoegdheden van het DG Justitiehuis worden overgeheveld van de federale overheid naar de gemeenschappen.

{ Justitiehuis: Communautarisering van de organisatie en de bevoegdheden met betrekking tot strafuitvoering, slachtofferonthaal, eerstelijns hulp en betoelaagde opdrachten. Een samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de deelstaten zal, ieder voor wat zijn bevoegdheden betreft, gesloten worden om het partnership te organiseren. }

Meer duidelijkheid

In 2013 kwam er meer duidelijkheid over de juiste contouren en de uitvoering van het regeerakkoord. Zo heeft de COMORI op 6 juni 2013 beslist dat alle bevoegdheden van de Justitiehuis zullen worden overgeheveld naar de deelstaten. De communautarisering geldt dus ook voor het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht. Het NCET zal gezamenlijk moeten worden beheerd door de gemeenschappen en er zal een apart samenwerkingsakkoord opgesteld moeten worden.

De bijzondere wetten van 6 januari 2014 die de bevoegdheidsoverdracht regelen, werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 januari 2014. De gemeenschappen zullen de volledige bevoegdheid hebben om eigen regels uit te vaardigen over de organisatie en de werking van de Justitiehuis en om opdrachten toe te kennen binnen hun materiële bevoegdheden. De federale staat blijft bevoegd voor de procedure die van toepassing is voor de rechtbanken als ook voor de uitvoering van de gerechtelijke beslissingen en de strafuitvoering, hierin begrepen de bepaling van het Justitiehuis dat territoriaal bevoegd is voor de uitvoering van de opdrachten die eronder vallen. Binnen het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de deelstaten, is er voorzien in de oprichting van een

DEUTSCHSPRACHIGE GEMEINSCHAFT

FÉDÉRATION
WALLONIE-BRUXELLES

Eén programma, verschillende projecten

Binnen het DG Justitiehuisen werden in 2012 de eerste voorbereidende werkzaamheden aangevat die in 2013 een meer gestructureerde vorm kregen. Zo werd er een specifiek programma uitgewerkt, bestaande uit verschillende projecten, om de overheveling zo goed mogelijk voor te bereiden. Dit programma werd voorgesteld aan het directiecomité die er de sponsor van is. De ondersteuning van het directiecomité is essentieel en verzekert de samenwerking met stafdiensten en andere directo-raten-generaal met betrekking tot specifieke aspecten, bijvoorbeeld inzake de overheveling van het personeel of met betrekking tot ICT-toepassingen en gegevensbe-standen.

De verschillende projecten van het programma rond de communautarisering vinden hun concretisering binnen aparte werkgroepen met de deelstaten die in decem-ber 2013 werden opgericht. Er zijn werkgroepen rond volgende thema's: personeel, NCET, ICT, budget & gebouwen, subsidies en transitieprotocol. In deze werk-groepen wordt aldus de concrete overheveling voorbereid in dialoog met de gemeenschappen.

Verder besliste het Uitvoeringscomité voor Institutionele Hervormingen dat de voorziene bevoegdheidsoverdrach-ten effectief worden op 1 juli 2014. De overdracht van de middelen, waaronder ook het personeel, zal hoogst-waarschijnlijk plaatsvinden op 1 januari 2015. Voor de overdracht van het personeel en de gebouwen worden aparte KB's opgesteld, de overdracht van de financiële middelen gebeurt op basis van de financieringswet. Om het operationeel beheer en de continuïteit te bewaren tijdens de overgangperiode wordt er gewerkt aan een transitieprotocol.

Inzake de subsidiëring heeft het Uitvoeringscomité voor Institutionele Hervormingen beslist dat de middelen van de nationale projecten worden overgeheveld naar de Gemeenschappen. De middelen verbonden aan het veiligheidsfonds en het verkeersveiligheidsfonds blijven federaal. Het bestaan van de projecten wordt niet in twijfel getrokken maar het is duidelijk dat er aanpassin-gen nodig zullen zijn aan het subsidiemechanisme.

Transversale projecten

Project 'Herschrijven van de verificatierichtlijn'

De verificatierichtlijn is een referentiedocument waarin de verificatiemiddelen worden beschreven die de justitieassistent moet inzetten bij de uitvoering van opdrachten tot maatschappelijke enquête en begeleiding. De huidige richtlijn dateert van 1999 en werd uitgewerkt in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling en het penitentiair verlov. Door uitbreiding van de opdrachten van de Justitiehuisen, de evoluties in de gebruikte werkmethode (in het bijzonder door de BPR) en talrijke dienstnota's werd de interpretatie van de richtlijn bemoeilijkt.

Naar aanleiding van de dramatische gebeurtenis van december 2011 in Luik en de dossieranalyse die er op volgde in 2012 - die werd uitgevoerd door de regionale directie zuid en de opleidingsdienst - heeft het managementteam van het directoraat-generaal twee attachés van de dienst kennisbeheer en beleidsondersteuning belast met het schrijven van een nieuwe verificatierichtlijn. Een werkgroep onder leiding van deze attachés en bestaande uit justitieassistenten, directeurs en vertegenwoordigers van de opleidingsdienst werd opgestart in maart 2013 en beëindigde zijn werkzaamheden in november 2013. Het ontwerp van verificatierichtlijn bestaat uit een luik "enquête" en een luik "begeleiding" waarbinnen telkens sprake is van middelen die voorafgaand ingezet worden (raadpleging van uittreksel strafregister, gerechtelijk dossier, voorgaande mandaten, ...) en verificatiemiddelen in strikte zin (identiteitscontrole, huisbezoek, attesten, contact met derden, ...).

Dit document zal in januari 2014 voorgesteld worden aan de directeurs om hun bedenkingen en opmerkingen te horen alvorens definitieve validering door het managementteam van het directoraat-generaal Justitiehuisen. In 2014 zullen informatieve sessies voor de Justitiehuisen georganiseerd worden en de opleidingsdienst zal een specifieke vorming aanbieden aan de justitieassistenten en de directeurs. De opdrachtgevers zullen ook geïnformeerd worden over de inhoud van deze nieuwe richtlijn.

Project 'aanpassing van de werktijden'

Eind 2011 startte de projectgroep "herziening van de standaardtijden" op. De groep had tot taak om de gemiddelde werktijden die berekend werden in het kader van de BPR voor de verschillende opdrachten van de Justitiehuisen te analyseren en aan te passen. Het uiteindelijke doel bestond er in om dichter bij de realiteit van het werk van de medewerkers te komen. Bovendien willen we over beheersinstrumenten beschikken die een genuanceerdere analyse van de individuele en globale werklust binnen een Justitiehuis weergeven.

In het kader van dit bijna twee-jaar-durende project werden werkgroepen samengesteld uit justitieassistenten die vanuit hun expertise en werkervaring aangeduid werden. Zij bestudeerden rond iedere opdracht de werktijden, verfijnden deze en stelden aanpassingen voor. Ze vertrokken hierbij van uittreksels van SIPAR met betrekking tot de dagelijkse registratie van de verschillende uitgevoerde contacten en de stappen.

Een stuurgroep bestaande uit de directeur-generaal, de beide regionale directeurs en de diensthoofden van de directies 'data-analyse en kwaliteit' en 'expertise' vergaderde regelmatig om het werk op te volgen en te valideren.

Wat de resultaten betreft, werden de meeste werktijden aangepast aan de opmerkingen die vanuit het werkveld geformuleerd werden. De meest opvallende resultaten zijn terug te vinden bij de nieuwe berekening van de werkstraffen (met en zonder omkaderingsdienst), de begeleidingen elektronisch toezicht (minder en meer dan drie jaar), de begeleidingen vrijheid op proef (residentieel en niet-residentieel), de begeleidingen voorwaardelijke invrijheidstelling (al of niet voorafgegaan door een begeleiding elektronisch toezicht en/of beperkte detentie), de bemiddeling in strafzaken (waarbij rekening gehouden werd met het aantal slachtoffers) en tenslotte het slachtofferonthaal (waarbij voortaan rekening gehouden wordt met de aard van de tussenkomst door de JA).

Aangaande de werklastmeting van de administratieve assistenten hebben drie Justitiehuizen aan het project deelgenomen door het invullen van "timesheets", gericht op de voorbereiding en het administratief beheer van iedere opdracht.

Eind 2013 hebben alle opdrachten van de Justitiehuizen het ganse proces doorlopen en werden nieuwe gemiddelde werktijden bepaald. Deze dienen nog aan de hiërarchische lijn van de Justitiehuizen en aan de syndicale organisaties voorgelegd te worden. De cel "data-analyse en kwaliteit" bereidt, samen met de stafdienst ICT, de integratie van de nieuwe werktijden in de informatica-tool 'resourceplanning' voor.

Tijdens de verschillende werkgroepen gedurende de voorbije twee jaar kaartten meerdere justitieassistenten een aantal vragen met betrekking tot het begrijpen van de bestaande vademecums inzake de registratie. Ze ondervinden klaarblijkelijk moeilijkheden over de wijze waarop de tussenkomsten in SIPAR / SOSIP geregistreerd moeten worden.

De stuurgroep vond het noodzakelijk om de handleidingen te herwerken en vertrok hierbij van de noden op het terrein. Deze opdracht werd aan de werkgroep SIPAR toevertrouwd die, voor eind juni 2014, per type opdracht en voor iedere functie (hetzij administratief assistent, hetzij justitieassistent) een nieuwe handleiding registratie zal voorstellen.

Justitiehuisen

Regionale directie Noord

2013 – Het einde van de wachtlijsten?

Zoals aangekondigd in het jaarverslag 2012 worden wij vandaag geconfronteerd met het verlies van een aantal contractuele betrekkingen justitieassistent (met name acht per taalrol met ingang van 1/1/2014) als gevolg van het beëindigen van contracten bepaalde duur. Nochtans had de extra investering in contractuele justitieassistenten en de verdere investering in efficiënt werken binnen de Justitiehuisen geleid tot een sterke daling van de wachtlijsten. In die mate zelfs dat er einde november geen problematische wachtlijsten meer waren binnen de Nederlandstalige Justitiehuisen.

Deze evolutie in 2013 is merkwaardig omdat er toch een globale stijging van het aantal lopende mandaten was (+ 2 %) en het aantal justitieassistenten in de loop van het jaar 2013 een dalende lijn vertoonde. In de loop van het jaar 2012 kregen we 40 contractuele medewerkers (met contract van bepaalde duur). Maar door lineaire besparingen en jobrotatie kwamen we op het einde van 2012 uit op nog slechts 6,4 VTE. Op het einde van 2013 is deze extra investering quasi volledig verdwenen en is er nog slechts een toename van 1,2 VTE in vergelijking met het begin van 2012. Het wegwerken van de wachtlijsten is dan ook volledig te wijten aan de inspanningen van het personeel om met dezelfde middelen meer opdrachten op te nemen.

Efficiëntie en kwaliteit

Het steeds verder zoeken naar meer efficiëntie in het werk van de justitieassistenten brengt ons evenwel steeds dichterbij de grens van het verlies van kwaliteit in het aanbod naar justitiabelen. De overschakeling in 2013 naar een nieuwe aanpak van het elektronisch toezicht voor straffen tot drie jaar is een goed voorbeeld van een sterk gereduceerde inbreng van de justitieassistent, die voor een aantal justitiabelen de kans op mislukking kan verhogen. De opvolging van deze werksector was dan ook een belangrijk item binnen onze dienst met maandelijkse vergaderingen tussen het NCET en Justitiehuisen om onze werking op elkaar af te stemmen.

Deze organisatie kan omgaan met groeiende werkdruk en blijft tegelijk investeren in kwaliteitszorg en opleiding

Werkgroepen

In 2013 werkten de directeurs van de Justitiehuisen aan een SWOT-analyse van de verschillende werksectoren van de Justitiehuisen. Deze documenten waren belangrijk om de werking van de Justitiehuisen inhoudelijk verder op elkaar af te stemmen. Verder was ook een grote investering van het personeel van de Justitiehuisen in deelname aan de werkgroepen binnen het project standaardtijden. Dit grootschalig project kon eind 2013 afgerond worden en zal zeker een grote stap vooruit betekenen in een kwalitatieve meting van de werklust van de justitieassistenten.

Tot slot is er in samenwerking met de opleidingsdienst verder gewerkt aan het project werkondersteuning dat zich richt op de inservice-training van beginnende justitieassistenten. Ook dit project werd in 2013 grotendeels afgerond en zal in 2014 kunnen geoperationaliseerd worden.

De Justitiehuisen hebben zich dus in 2013 opnieuw als een sterke organisatie geprofileerd die konden omgaan met de groeiende werkdruk en toch bleven investeren in kwaliteitszorg en opleiding. Voor 2014 stelt zich uiteraard de grote uitdaging van de communautarisering van onze organisatie en de noodzaak om tijdens deze transitieperiode aandacht en zorg te blijven hebben voor de kwaliteit en de continuïteit van onze maatschappelijke opdracht.

Regionale directie Zuid

Net als in 2012 heeft de Franstalige regionale directie van de Justitiehuzen zich bij haar werkzaamheden laten leiden door twee speerpunten: de tijdige uitvoering van alle opdrachten die ons zijn toevertrouwd en de kwalitatieve opwaardering van het werk binnen de Justitiehuzen.

Uitvoering van de opdrachten

Aan de eerste doelstelling is ruimschoots voldaan. In dat verband kunnen we drie vaststellingen optekenen. Ten eerste hebben wij in de Franstalige Justitiehuzen 31 personeelsleden zien afvloeien in 2013 (wij zijn geëvolueerd van 428,13 VTE op 1 januari 2013 naar 396,65 VTE op 1 januari 2014).

Ten tweede stellen wij in 2013 een toename van de mandaten vast: van 22.919 nieuwe mandaten in 2012 naar 23.070 in 2013. Voor de nieuwe mandaten zouden we in dat verband dus kunnen spreken van een status quo, maar bij nadere beschouwing blijkt dat wij 18.120 nieuwe strafrechtelijke begeleidingen ontvingen in 2013 tegenover slechts 16.248 in 2012, en het zijn zonder meer de begeleidingen die de grootste werklast meebrengen.

Derde vaststelling: de achterstand in de Franstalige Justitiehuzen daalde van 2.380 op 1 januari 2012 naar 1.147 op 1 januari 2013 tot uiteindelijk 667 begin 2014. Ik wil dan ook nadrukkelijk wijzen op de enorme inspanning die het personeel van de Franstalige Justitiehuzen geleverd heeft, door meer mandaten uit te voeren met minder personeel. Het is in dit geval geen kwestie van toepassen van een eenvoudig managementscredo (“meer presteren met minder middelen”), maar van ons streven naar een kwaliteitsvolle dienstverlening ten aanzien van zowel onze opdrachtgevers als de justitiabelen. En die kwaliteitsvolle dienstverlening veronderstelt een snelle opname van de mandaten die ons worden toevertrouwd, zonder een wachtlijst die tot pessimisme stemt.

Analyseschema van de dossiers

Wat de kwalitatieve verbetering van het werk binnen de Justitiehuzen betreft, zou ik voor dit jaar in het bijzonder de nadruk willen leggen op de ontwikkeling van het analyseschema voor de dossiers. Dit is een waardevol methodologisch instrument voor de directeurs en kernprocesmanagers. Dit instrument moet justitieassistenten in staat stellen om zich een beter beeld te vormen van de elementen en domeinen waarin zij zich nog kunnen bekwamen, en is tegelijk bedoeld als daadwerkelijke “kwaliteitscontrole” met betrekking tot de rapporten en enquêtes die vertrekken van het Justitiehuis.

Twee concrete voorbeelden: het kan de justitieassistenten concreet helpen bij het ontwikkelen van een allesomvattende visie op de situatie van de justitiabele, de enige manier immers om hem te steunen bij het afstand doen van het plegen van feiten? Of het helpt zicht te krijgen op de problemen van de justitiabele tijdens de begeleiding om ze vervolgens gericht aan te pakken.

Een efficiënte uitbouw van dat proces vereist uiteraard ook een voldoende aantal medewerkers van niveau A om zoiets op grote schaal waar te maken, maar dat is nog verre toekomstmuziek binnen de Justitiehuisen (de omkaderingsgraad wordt momenteel geraamd op een medewerker van niveau A voor ongeveer 30 personen). In 2013 werd het gebruik van het analyseschema stelselmatig doorgevoerd in het kader van de ontwikkelcirkels van de niveaus A. Er werden doelstellingen gedefinieerd en het gebruik zal in 2014 uitbreiding vinden tot alle werkdomeinen die aan bod komen in de Justitiehuisen.

Twee andere elementen verdienen nog bijzondere aandacht.

De werklust van het administratief personeel

Het administratief personeel neemt in aantal af en er zijn geen mogelijkheden tot vervanging. Wij hebben bijgevolg een werkgroep ingesteld die zich moet buigen over de vraag hoe bepaalde administratieve taken zouden kunnen worden vereenvoudigd of geschrapt zodat de werklust van de secretariaten van de Justitiehuisen kan worden verlicht. Deze denkoefening krijgt een vervolg in 2014.

Praktische gids

In 2013 werd binnen de Franstalige Justitiehuisen een praktische pocketgids verspreid: “U bent het slachtoffer van agressie op de werkvloer door een persoon van buiten de organisatie?”. De brochure is bedoeld als hulp voor de medewerkers van de Justitiehuisen die het slachtoffer van agressie zijn geweest bij de uitoefening van hun functie. Het document omvat algemene en concrete informatie en biedt een antwoord op een aantal vragen die iemand zich kan stellen als slachtoffer van agressie op de werkvloer door een persoon van buiten de organisatie. Als voorbeeld volgen hierna enkele vragen uit deze gids: kunt u bijstand van een justitieassistent genieten? wordt de opgelopen schade beschouwd als een arbeidsongeval? moet u klacht indienen tegen de dader van de feiten?

Deze praktische gids werd samengesteld door een Franstalige werkgroep bestaande uit justitieassistenten, directeurs, vertegenwoordigers van de vakbonden en van de Franstalige opleidingsdienst, van de regionale directie Zuid en een preventieadviseur gespecialiseerd in psychosociale aspecten. Hij is bedoeld als leidraad voor een denkoefening rond de verschillende manieren van omgaan met conflicten en agressiviteit vanwege onze cliënten binnen de Justitiehuisen. De werkgroep zet zijn denkoefening voort in 2014 met de bedoeling een aanzet te geven tot verdere projecten in dat domein.

Antwerpen

Engagement Troef

2013 was voor het Justitiehuis Antwerpen een historisch jaar omdat we voor de eerste keer in de geschiedenis van het huis een enorme inhaalbeweging realiseerden voor het wegwerken van de wachtlijsten in de opdrachten probatie, autonome werkstraf en elektronisch toezicht. Dat we in staat zijn geweest een inhaalbeweging te doen, kent meerdere oorzaken, waaronder: een blijvende constructieve inzet van alle medewerkers van het Justitiehuis, een lichte daling in de toestroom van enkele opdrachten (met name in bemiddeling in strafzaken), een substantiële toevoeging van nieuwe medewerkers, wijzigingen in de gehanteerde werkwijzen en wijzigingen in het beleid van enkele opdrachtgevers.

Voor de eerste keer in de geschiedenis van dit huis kunnen alle opdrachten binnen een redelijke termijn worden opgestart. Een verademing. Echter, dit betekent niet dat het optimaliseren van de werkprocessen geen voortdurend aandachtspunt van de organisatie blijft. In een grootstedelijke context zijn de noden dermate hoog en de problematieken zo uitgebreid, dat het zinvol inspelen op wat zich aandient een permanente uitdaging blijft.

Samenwerken bepaalt het spel

De historisch gegroeide wachtlijsten mogen dan aanzienlijk geslonken zijn, voor een aantal opdrachten blijft het personeel dat aan die opdracht toegewezen kan worden, beperkt. Het gaat hier met name om de opdrachten slachtofferonthaal en de burgerrechtelijke opdracht. In de maatregel probatie zien we een stijging wat betreft de problematieken intrafamiliaal geweld en druggerelateerde feiten. Het schrijnend lot van geïnterneerden blijft ongewijzigd. Voorwaardelijke invrijheidsstelling en vrijheid onder voorwaarden kennen een stabiele instroom. Het elektronisch toezicht wordt door een gewijzigde regelgeving meer dan ooit toegepast.

Met betrekking tot de autonome werkstraf organiseren het Justitiehuis Antwerpen en de omkaderingsdienst Elegast-Potgieter vzw Dienst Autonome Werkstraffen jaarlijks een bijeenkomst voor alle prestatieplaatsen waarmee wordt samengewerkt. Op 4 oktober 2013 vond de Als We Samenwerken-dag plaats. De ver doorgedreven samenwerking tussen beide diensten vertaalt zich in het gezamenlijk prospecties voeren bij kandidaat-prestatieplaatsen, de opmaak van een gemeenschappelijk draaiboek en de opmaak van een gemeenschappelijke nieuwsbrief voor de prestatieplaatsen.

Samenwerking met zowel opdrachtgevers als diensten waarnaar doorverwezen kan worden, is steeds een sterke troef geweest in dit arrondissement. In dat kader vond er in januari 2013 een gesprek plaats met Minister Van Deurzen, tijdens een bijeenkomst van de SAM: Stuurgroep Alternatieve Maatregelen.

Volgende thema's werden besproken: de informatie-uitwisseling tussen een Justitiehuis en de diensten van een CGG, een OCMW, een CAW; de toegang van justitiecliënteel tot alle diensten van de Vlaamse Gemeenschap; knelpunten binnen de integrale jeugdzorg, indicatiestelling met het oog op een aangepaste maatregel of straf. Enkele van deze thema's zijn opgenomen in overkoepelende overlegorganen. We hebben voorzien dat er in de toekomst verder inhoudelijk aan gewerkt kan worden en dat de voorstellen die zijn geformuleerd zich ook beleidsmatig kunnen vertalen.

Engagement Troef geldt voor alle actoren waarmee we in de uitvoering van de ons toegewezen opdrachten te maken krijgen, maar vooral voor alle medewerkers van het Justitiehuis.

Een oprecht dankuwel!

Arlon

Het verbeteren van de werking van het Justitiehuis is ook het gevolg van de komst van een nieuwe medewerker in het Justitiehuis van Arlon.

Tijdens de voorbije zeven jaar heeft het Justitiehuis van Arlon 15 nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. Hierdoor heeft het team kunnen stilstaan bij de belangrijke fases van een kwaliteitsvol onthaal. Het vertrek met pensioen van mevrouw Baldo en de komst van een nieuwe collega op het einde van dit jaar vormde de gelegenheid om hun ervaring inzake de indiensttreding te vergelijken.

Joséphine Baldo begon op 1 april 1971 bij de dienst probatie van het bestuur Strafinrichtingen. Zij werd verwelkomd door inspecteur Lefebvre in de gevangenis te Aarlen en door hem aan de directeur van de gevangenis en de procureur des Konings voorgesteld. De maatschappelijk assistente had een kantoor in de hoofdplaats van de provincie en ging ook naar Neufchâteau.

Het ontdekken van de functie: een gevoel van eenzaamheid

Na deze korte voorstelling kwam mevrouw Baldo alleen te staan voor een stapel dossiers. Haar rechtstreeks leidinggevende had zijn standplaats immers in Brussel. Afgezien van de wet, kreeg zij geen enkele instructie van de dienst inzake de methodologie of deontologie van haar werk. Destijds was hierover immers niets beschikbaar. Zij kon enkel rekenen op het advies van haar collega die kort daarvoor voor het arrondissement Neufchâteau was aangeworven. Op eigen initiatief heeft zij supervisiesessies gevolgd aan de Sociale hogeschool van Namur.

Haar indiensttreding associeert zij met een gevoel van eenzaamheid. Wat moest zij de mensen vertellen? Hoe moest zij concreet goed werk leveren? Wat is een probatiecommissie? Wat is een maatschappelijke begeleiding? Op al die vragen heeft de praktijk een antwoord geboden.

Mevrouw Otjacques is op 23 september 2013 in het Justitiehuis van Aarlen in dienst getreden. Op haar eerste werkdag had de directie een gesprek gepland om haar in te lichten over haar werkkader en werden de administratieve documenten voor de personeelsdienst ondertekend. Zij maakte kennis met haar toekomstige collega's en de lokale gerechtelijke overheden. Een administratieve assistente en een justitieassistent, die beiden instaan voor het onthaal van nieuwe medewerkers, hebben mevrouw Otjacques tijdens haar effectieve indiensttreding verwelkomd. Zij hebben een dag gewijd aan de bezoeken en de gebruikelijke presentaties.

Beschikbaarheid, opleiding, beschrijving van de werkprocessen

Tijdens de eerste week heeft zij de belangrijke documenten voor haar nieuwe ambtenarenloopbaan en de verschillende wettelijke kaders kunnen bestuderen. Tijdens de drie maanden waarover zij beschikte om een verslag van indiensttreding op te stellen, maakte zij kennis met alle opdrachten door deel te nemen aan de gesprekken en informatie te vragen aan haar collega's. Als observator heeft zij tevens kunnen deelnemen aan een volledige probatiecommissie. Dankzij die verschillende opleidingsfasen had zij een goed zicht op op haar nieuwe opdracht. De directie heeft mevrouw Otjacques dan op 14 oktober een eerste mandaat inzake werkstraffen toevertrouwd. Zij kon rekenen op haar collega's die haar hebben bijgestaan om haar eerste opdrachten tot een goed einde te brengen.

Er werden regelmatig gesprekken met de directie gepland om haar te ondersteunen en er zeker van te zijn dat het uitgevoerde werk overeenstemt met de verwachtingen van de dienst en van de opdrachtgevende overheid. Naar aanleiding van het indienen van haar verslag van indiensttreding, zal de justitieassistent toegelaten worden tot de basisopleiding die door het hoofdbestuur wordt gegeven. Zij kan ook terugvallen op de nauwkeurige omschrijving van alle werkprocessen die in het kader van de BPR van de Justitiehuisen werden opgesteld. Het is een langdradige, maar in deze context waardevolle lectuur.

Van bij haar indiensttreding heeft zij het beeld van een beschikbare en gestructureerde dienst. Zij heeft de tijd en het gemak gehad om kennis te kunnen maken met zowel haar nieuwe werkgever als haar nieuwe functie.

Het verschil tussen de indiensttreding van mevrouw Baldo en de indiensttreding van mevrouw Otjacques is duidelijk. Dankzij het denk- en analysewerk van heel wat vakmensen uit de sector, kan de justitieassistent zich bewust worden van zijn rol ten aanzien van de justitiebele en van de manier waarop hij ermee zal omgaan. Hij kan zich ook baseren op instructies die van de dienst uitgaan en wetteksten die snel ter beschikking worden gesteld.

Brugge

Brugge was één van de pilootprojecten toen de dienst slachtofferonthaal op vraag van Minister Wathelet opgericht werd in 1993. In 2013 vierde het Justitiehuis het 20-jarig bestaan van de dienst. 20 jaar van pijn en verdriet maar ook van hoop en perspectief.

Toen in 1992 het boek 'Leven met een schaduw' van de vzw Ouders van een Vermoord Kind verscheen, veroorzaakte dat een schokgolf. Het was een aanklacht tegen het feit dat er zoveel aandacht, tijd en middelen gaan naar daders maar dat de slachtoffers in de kou bleven staan.

20 jaar slachtofferonthaal

In 2014 waren er – naast de serieuze stijging van het aantal dossiers en de hevige personeelsperikelen - twee opvallende momenten. Vooreerst vierde het Justitiehuis het bestaan van 20 jaar slachtofferonthaal. Daarnaast bracht Minister Turtelboom een bezoek aan het Justitiehuis.

Het Justitiehuis van Brugge vierde het 20-jarig bestaan van de dienst slachtofferonthaal

Om beter tegemoet te komen aan de noden van de slachtoffers werd op vier parketten in Vlaanderen en vier in Wallonië de dienst slachtofferonthaal bij parket en rechtbank opgericht. Aanvankelijk werkten die onder Rechterlijke Orde om later over te gaan naar de Justitiehuisen.

Er is heel wat ten goede veranderd voor slachtoffers van een misdrijf, zowel op Belgisch als op Europees niveau. Zo was er de Verklaring van de Rechten van het Slachtoffer, De Dag van het Slachtoffer en de wet Franchimont.

Eén van de belangrijkste doelen van de dienst is het voorkomen van secundaire victimisering van het slachtoffer. Naast het individuele werk neemt ook het structureel werken een belangrijke plaats in.

Met de viering van het 20 jarig bestaan werd, zowel voor de staande als de zittende magistratuur, het personeel van rechtbank en parket, de politiediensten, de hulpverlening en de collegae uit het Justitiehuis, de nood aan een degelijke omkadering van slachtoffers nogmaals benadrukt. Via een pakkende getuigenis van twee slachtoffers werd de taak van slachtofferonthaal heel concreet verwoord.

We kijken dan ook terug met een positief gevoel en tekenen alvast de bakens uit voor de toekomst.

Bezoek van minister Turtelboom

In april 2013 bracht Mevrouw Turtelboom, Minister van Justitie, een bezoek aan het Justitiehuis Brugge. Tijdens een informele vergadering werden twee agendapunten besproken. De Minister gaf, in aanwezigheid van de Voorzitter van de Rechtbank en de pers, een uiteenzetting over de vernieuwde aanpak van elektronisch toezicht voor straffen van minder dan drie jaar. De directeur, mevrouw Vandewalle, lichtte de concrete praktijk toe van het werken met begeleidingsplannen binnen probatie en de zichtbare gevolgen die dit geeft na twee jaar intensief investeren. Deze manier van werken resulteert in een efficiënte en snelle tussenkomst in het proces van de strafuitvoering.

Brussel

De veelzijdigheid en open geest kenmerkt de personeelsleden, en dat siert hen, zeker binnen een federale overheidsdienst

Groot in kleine dingen

Het jaar 2013 bevatte geen sensationele gebeurtenissen voor het Nederlandstalige Justitiehuis van Brussel. Het ontstaan van nieuwe wachtlijsten werd met man en macht vermeden. We werkten de bestaande wachtlijst binnen de burgerrechtelijke opdrachten volledig weg, ondanks de zwangerschapsverloven van meerdere medewerkers. De justitieassistenten bespraken nieuwe methodieken en zienswijzen op strafuitvoering, maakten ze zich eigen en pasten ze toe. Medewerkers gingen, jonge nieuwe mensen kwamen in dienst.

Toch was het een woelig jaar, met weinig constanten en stabiliteit, maar het engagement en de inzet van het gehele team bleef dagelijks en continu overeind. Er werd gepleit voor goede opleidingen en vorming van nieuwe (tijdelijke) mensen, voor efficiënt en performant informaticamateriaal en –programma's, voor toegang tot databanken om geïntegreerd te kunnen werken, voor investeringen in veiligheid, zowel in technologie en infrastructuur als in ondersteunende communicatievaardigheden en competenties. We hebben aandacht besteed aan een klantvriendelijk onthaal, een respectvolle constructieve werksfeer en aan de meerwaarde van de verscheidenheid van opdrachten van een Justitiehuis.

Veelzijdigheid

Door het plotse vertrek van de directeur van het Justitiehuis in Leuven, nam Veronique Van Hal de functie van directeur voor beide Justitiehuizen waar. Gedurende zes maanden was de ondersteuning voor het Justitiehuis van Brussel beperkt. Maar ook dan bewees het team om met dezelfde beroepsernst, verantwoordelijkheidszin en respect voor de justitiabelen dagelijks te blijven verder werken. Meer zelfs, waar mogelijk en nodig hielpen administratieve medewerkers bij de centrale personeelsdienst of bij het ingeven van dossiers in andere Justitiehuizen. Deze “veelzijdigheid” en open geest kenmerkt en siert mensen, zeker binnen een federale administratie.

Uiteraard maken mensen zich zorgen over de richting die Justitiehuizen zullen uitgaan in de toekomst. Over de nieuwe visie op strafuitvoering, waarbij kwantiteit primeert en reclassering een andere invulling krijgt. Over de rol en maturiteit van een samenleving, waarbij de impact van grootschalige strafuitvoering in een gemeenschap wordt onderschat. Over de intrede en rol van technische middelen (camera's, elektronisch toezicht, monitoring, gps) met een minimum aan menselijke tussenkomsten binnen de niet vrijheidsberovende sancties. Over de afhankelijkheid die gecreëerd wordt van deze middelen en tools. Een tendens die niet meer te stoppen is en die zeker een meerwaarde heeft, zolang er een gezond evenwicht blijft bewaard. Uiteraard stellen we ons vragen bij de draagkracht en welwillendheid van de huidige samenleving voor de omkadering en opvang van mensen met psychiatrische moeilijkheden in een “eigen milieu” en de impact voor familieleden.

We merken nog steeds dat justitiabelen geen toegang krijgen tot hulp – en dienstverlening, waar ze nochtans als burgers recht op hebben. Het ontzeggen van begeleiding en hulpverlening aan een bepaalde bevolkingsgroep behoort niet toe aan één beroepsgroep. Waar steeds meer samenlevingsproblemen (overlast, discriminatie) worden doorgeschoven naar justitie en dezelfde samenleving muren optrekt, vormen er zich getto's met “onzichtbare” muren. Muren waarmee technologie en techniek binnen een strafuitvoering geen rekening kan houden, omdat ze ze eenvoudigweg niet kunnen zien of vaststellen.

Ervaring en open geest

Naast de overheveling naar de Gemeenschappen, roept de specifieke situatie van Halle-Vilvoorde en de splitsing van het Brusselse Parket vele vragen op. Meer vragen dan er vandaag antwoorden blijken te zijn. Haalbare uitdagingen en uitdagende veranderingen en vernieuwingen kunnen opgevangen worden met de kennis en ervaring uit het verleden en vanuit een open geest op de toekomst. Justitiehuis Brussel heeft de spirit om ook hierdoor een groot huis niet klein te laten krijgen.

Bruxelles

Na al die jaren in het rood, is het moeilijk om niet van de koers af te wijken, aan de toekomstvisie vast te houden en in de opdrachten te investeren die ondersteuning nodig hebben terwijl er onvoldoende personeel aanwezig is. Van de 900 wachtende mandaten op 31 december 2011 waren er nog 516 wachtende mandaten op 31 december 2012. 400 mandaten minder, nog 400 mandaten te gaan. Zullen we er nog op vooruit gaan? Niet alles is opgelost. Er is opleiding, integratie en organisatie nodig en de instabiliteit moet steeds opnieuw worden aangepakt.

Veelzijdigheid en complementariteit van de functies: een winnende combinatie

Anno 2013 stond in het teken van ambitie. Naar aanleiding van de ministerraad van juli, kregen we eind 2012 immers nieuwe mogelijkheden om personeel aan te werven. Het doel is de wachtlijsten van autonome werkstraffen, probatie en elektronisch toezicht op een jaar weg te werken en het fenomeen van de achterstand van de opname van mandaten tegen te gaan. Wij waren goed op weg en hebben niet gewacht om intensief op zoek te gaan naar oplossingen, maar zonder die inbreng aan personeel, leek het alsof we een lange, zware en onzekere tocht voor de boeg hadden.

De onzekere contracten en de grote institutionele veranderingen in de toekomst zet een deel van het personeel immers ertoe aan te vertrekken. Wat er aan de ene kant bijkomt, verliezen wij opnieuw. Onze koers wordt bijgestuurd en ondergaat grote veranderingen: ontwikkeling van het elektronisch toezicht, cumul van de mandaten, nieuwe managementtools, evolutie van de methodologie ... en hervorming van de loopbanen. Het is op dat tijdstip dat het reeds uitgevoerde en voltooid werk ons - aan de hand van twee sleutelbegrippen - van dienst zal zijn: complementariteit en veelzijdigheid.

De complementariteit binnen de keten

Met complementariteit wordt bedoeld: het investeren in de personeelsdienst en in het verduidelijken van de bevoegdheden van de directie, het organiseren van de administratieve cellen, het aanmaken van de groepen justitieassistenten die specifieke en innoverende projecten ondersteunen: permanentie voor vrijheid onder voorwaarden, ICT-pool, sensibilisering voor de werkstraffen, groep mentors inzake elektronisch toezicht, respectcharter, ...

De veelzijdigheid binnen elke functie

Veelzijdigheid gaat over: cumul van de mandaten voor de justitieassistenten, stimuleren van de verantwoordelijkheidszin door de competentiedeling binnen de administratieve cellen, uitwerking van de transversale taken voor elk lid van de directie.

Onderlinge afhankelijkheid van de functies

Dankzij de complementariteit en de veelzijdigheid kon de realiteit van de onderlinge afhankelijkheid van iedere functie binnen het Justitiehuis van Brussel op een volledig nieuwe en positieve manier aan het licht worden gebracht. Dit dynamisme, samen met een grote professionele inzet van iedereen heeft ten dele gezorgd voor een toename van onze opnamecapaciteit. Dit jaarverslag 2013 betekent dus een enorme stap: het volledig wegwerken van onze wachtlijsten in strafzaken. Wij hebben onze uitdaging op die manier tot een goed einde gebracht: onze dienstverlening aan het publiek aanzienlijk versterken door op elkaar - directie, managers kernprocessen, justitieassistenten, administratief personeel en onderhoudspersoneel - te kunnen rekenen.

Onze vrees blijft evenwel dat wij dit doel niet kunnen handhaven en het risico lopen in 2014 onverwacht te moeten optornen tegen zware budgettaire besparingen die dit juist bereikte evenwicht opnieuw bedreigen!

Charleroi

Justitiehuis netwerkt met sociale partners

Het Justitiehuis van Charleroi maakt deel uit van een uitgebreid sociaal netwerk. De partners hebben uiteenlopende achtergronden. Zij worden al dan niet gesubsidieerd door de Federale Overheidsdienst Justitie en bieden verschillende diensten aan: beroepsopleidingen, therapieën, juridische informatie, begeleiding van leerstraffen of autonome werkstraffen/dienstverlening.

Samenwerking tussen het Justitiehuis en zijn partners

Om die opdrachten zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren, gaat het Justitiehuis steeds meer samenwerkingsverbanden aan met het sociale netwerk. De justitieassistenten moeten dan ook alle partners en hun dienstverlening kennen. Die kennis wordt onder andere via informatiesessies doorgegeven. De diensten die vragende partij zijn of die aangezocht zijn door de justitieassistenten, worden gevraagd om hun aanbod voor te stellen. Zo heeft onder andere de dienst voor geestelijke gezondheidszorg van Charleroi zijn bijzonder aanbod voor de personen onder justitieel mandaat voorgesteld. 'Carolo contact drogues' gaf toelichting bij zijn werking rond drugverslaafden. 'Espace Parents dans la séparation' gaf toelichting bij zijn deontologisch kader voor de justitieassistenten belast met bemiddeling in strafzaken.

De gespecialiseerde diensten van het gewest (team voor de evaluatie en tenlasteneming van parafilie Vincent Van Gogh, het provinciaal begeleidingscentrum, het Centrum Geestelijke Gezondheidszorg te Jolimont) hebben hun methodologisch model voor daders van seksueel misbruik voorgesteld. ‘Le Regain’, dienst voor beschut wonen, wekte de belangstelling op van het team internering. Soms gaan de justitieassistenten naar de samenwerkende diensten. Zo hebben zij, aan de hand van een gidsbeurt door een bewoner aan vzw Trempline, zich een beter beeld kunnen vormen van het theoretisch model en van de werkinstrumenten van die dienst.

Omgekeerd is het ook nuttig dat het Justitiehuis zijn opdrachten aan de partnerdiensten voorstelt en/of toelicht. Bepaalde diensten hebben soms een vertekend beeld van het werk van de justitieassistent. Het onderwerp van de bijeenkomst kan eveneens gevolgen hebben op onze methodologie en deontologie. Dat geeft ook de gelegenheid om de samenwerking van naderbij te bekijken. Zo aanvaardt ‘le Gerموir’, een dienst voor beroepsopleiding, nu ook justitiabelen. De activiteit rond de opleiding aan de open universiteit van Charleroi wordt voortgezet om de justitiabelen als doelgroep te ‘dedramatiseren’.

Wederzijds bijleren

Het Justitiehuis kan ook iets bijbrengen aan zijn externe partners. In dat verband werd het Justitiehuis gevraagd door Solidarité Nouvelle om een opleiding bij te wonen die tot doel had de burger-gebruiker in te lichten over het Justitiehuis en het wettelijke kader van zijn opdrachten. Op initiatief van een dienst voor beroepsopleiding, die met de gewelddadige kant van zijn publiek te maken kreeg, werd een werkgroep rond dat thema opgericht. Het Justitiehuis kreeg de vraag om eraan deel te nemen, zodat het zijn werkervaring kon delen.

Ter bevordering van de samenwerking met bepaalde bevoorrechte partners hanteert het Justitiehuis een open-deurpolitiek ten aanzien van hen. De advocaten zorgen drie voormiddagen per week voor een permanente inzake juridische eerstelijnsbijstand. Praxis, Alter Ego en de cel alternatieve gerechtelijke maatregelen organiseren regelmatig permanenties. Arpège-Prélude en Triangle zijn stipt aanwezig voor de individuele gesprekken die voorafgaan aan de groepsopleiding. Bepaalde steundiensten zijn eveneens aanwezig, zoals de dienst Reinsert die tot doel heeft een adequaat antwoord te geven op de vragen inzake beroepsopleidingen van de gedetineerden en justitiabelen. Doordat ze gebruik kunnen maken van lokalen kunnen die diensten driehoeks- of bijsturingsgesprekken voeren of voor de justitiabele afspraken vastleggen op een meer centrale of toegankelijke plaats. Die aanwezigheid in het Justitiehuis biedt tevens de gelegenheid om de dialoog aan te gaan over een bijzondere situatie met de justitieassistent die het dossier beheert en om duiding te geven bij een specifiek punt in het kader van een aanvraag tot maatschappelijke enquête bijvoorbeeld. In bepaalde gevallen is het louter de bedoeling de partner in staat te stellen om zijn werk uit te voeren.

Dendermonde

Stijgers en dalers

Een overzicht van de cijfers van de binnengekomen dossiers in 2013 doet ons vaststellen dat er een opmerkelijke daling is van het aantal maatschappelijke enquêtes met het oog op elektronisch toezicht in vergelijking met 2012. Dit kan verklaard worden door de toepassing van de nieuwe dienstorder elektronisch toezicht. Inzake de begeleiding- en bemiddelingsopdrachten merken wij een stijging op van 18 % bij de autonome werkstraf, een lichte daling van de probatiedossiers, een status quo inzake de vrijheid onder voorwaarden en bij de penitentiaire opdrachten (exclusief elektronisch toezicht), een stijging van 15 % in de bemiddeling in strafzaken en een lichte stijging van de begeleidingsdossiers elektronisch toezicht. Het Justitiehuis Dendermonde is de koploper voor wat betreft de verwerking van de burgerrechtelijke opdrachten, die in 2013 nog maar eens toenamen, in vergelijking met de andere gerechtelijke arrondissementen.

2013 was een opmerkelijk jaar voor de dienst Slachtofferonthaal. Niet alleen was er het monsterproces van Kim De Gelder, dat maar liefst 4 weken in het voorjaar van 2013 in beslag nam en waarbij de voltallige dienst Slachtofferonthaal betrokken was in de bijstandfunctie naar de slachtoffers en na(ast)bestaanden tijdens het proces. Kort nadien gebeurde het treinongeval in Wetteren en werd de dienst Slachtofferonthaal opnieuw betrokken. Ze zorgde ervoor dat alle rechten van de slachtoffers gevrijwaard konden worden. Opmerkelijk in dit dossier is dat het ganse Justitiehuis zich heeft ingezet om dit dossier in goede banen te leiden. Een dankwoord aan allen, die zich hiervoor onbaatzuchtig hebben ingezet! Hopelijk wordt op die manier een goede toegang voorzien voor de burger tot justitie en dragen wij allen bij tot de correcte bejegening van slachtoffers.

Net zoals het geval was in 2012, organiseerden we in het voorjaar ook een op maat gemaakte opleiding in het Justitiehuis voor de medewerkers van de prestatieplaatsen in het kader van de autonome werkstraf. Opnieuw bleek uit de evaluatie dat de deelnemers zeer tevreden waren over de gegeven modules, zowel wat betreft het theoretisch als het praktische gedeelte over de communicatieve vaardigheden.

Werklunchen met de minister

In april 2013 bracht Mevrouw Turtelboom, Minister van Justitie, een bezoek aan het gerechtelijk arrondissement Dendermonde.

Tijdens een werklunch, die doorging samen met het Parket van de Procureur des Konings, werden verschillende agendapunten besproken. Voor het Justitiehuis van Dendermonde ging dat over de projecten in het kader van de Bemiddeling in Strafzaken in druggerelateerde zaken en in verkeerszaken.

De Minister had bijzonder oor naar deze initiatieven, omdat deze kaderen in een efficiënte en snelle tussenkomst in het proces van de strafrechtsketen en bovendien dragen zij ook bij tot een curatief en preventief beleid inzake drugs- en verkeersdelicten.

Medio 2013 werd een overleg met alle actoren georganiseerd in het kader van de burgerrechtelijke opdrachten. Uit dit overleg vloeiden constructieve afspraken voort. Na de zomer werd, naar jaarlijkse gewoonte, een lunchcauserie georganiseerd ter bekendmaking van de gesubsidieerde projecten. In 2012 had het Justitiehuis Dendermonde dit gedaan voor de balie en deze keer was het de beurt aan de magistraten, zowel van de zetel, als van de staande magistratuur. Dit initiatief werd mede mogelijk gemaakt omdat het Justitiehuis gebruik mocht maken van de nieuwe locatie van de federale politie. Ook nu weer kende dit initiatief veel succes en werd dit bijzonder geapprecieerd door onze opdrachtgevers.

Verenigt u allen

2014 zal voor het Justitiehuis Dendermonde voornamelijk gekenmerkt worden door de inname van onze nieuwe locatie. Dit zal een uniek en mooi moment zijn in de trieste huisvestingsgeschiedenis van dit Justitiehuis. Hopelijk zullen niet alleen alle medewerkers verenigd worden onder één gebouw, maar ook onder één visie en missie, alvast een uitdaging voor de Vlaamse Gemeenschap.

Burgerlijke opdrachten: toekomstperspectieven

Sinds verschillende maanden stellen wij vast dat er een aanzienlijke daling is van mandaten die het Justitiehuis ontvangt in het kader van burgerrechtelijke zaken. Die vaststelling gaf in de loop van 2013 aanleiding tot een gezamenlijke denkoefening tussen onze dienst en de jeugdrechters. Zij willen, op aansturen van mevrouw Carlier, nieuwe werkvormen ontwikkelen die efficiënter zouden zijn ten aanzien van een aantal probleem-punten waarmee de jeugdrechters te maken krijgen: omslachtige verslagen, proceduretermijnen, samenwerking met de ouders, spanning rond ouderconflicten, coördinatie tussen de beroepsmensen uit de sector... Op dat vlak werden er diverse acties ondernomen in het arrondissement Dinant. Het Justitiehuis was natuurlijk ook van de partij.

Oprichting van een jeugdcommissie in het arrondissement.

De maandelijkse vergaderingen brengen zeer geëngageerde beroepsmensen rond die thema's samen: de jeugdrechters, het jeugdparket, de stafhouder en advocaten, de dienst Jeugdbijstand, erkende bemiddelaars, gerechtdeskundigen-psychologen, de directeur van het Justitiehuis en een justitieassistent. Die samenwerkingsvergaderingen respecteren de specifieke bevoegdheden van de beroepsgroepen die op verschillende niveaus tussenkomen in de situatie van het kind bij de scheiding van de ouders. Het gaat om een netwerk waarin de communicatie circuleert en waarbij iedereen voordeel haalt uit de kennis en ervaringen van de anderen. De opzet is een beter inzicht in de functie en gebruiken van de anderen te verwerven.

Het team van burgerlijke opdrachten maakte kennis met de voorlopers van nieuwe methoden die ontwikkeld werden in Cochem (kleine stad in Duitsland). Dit project is gebaseerd op de samenwerking tussen ouders en wil de motivatie van de ouders richten op het belang van het kind in plaats van op hun eigen relatieconflict. De methodiek is gericht op een mentaliteitsverandering, een verhoogd verantwoordelijkheidsbesef van de ouder, de beheersing van het conflict, een gezamenlijke oplossing door de partijen, een urgente visie van de situatie. De justitieassistenten namen deel aan verscheidene opleidingen met mevrouw Usula Kodjoe, opleider, psychologe, en bemiddelaarster.

We hadden verschillende vergaderingen met de jeugdrechters, justitieassistenten en de heer Waterval, opleidingsverantwoordelijke voor de Justitiehuisen. In dat verband werd uitgegaan van de verwachtingen van de rechters met het oog op de ontwikkeling van een nieuwe werkmethode. Er werden pistes ontwikkeld voor de selectie van dossiers (afwezigheid van contacten tussen een ouder en het kind) en de werkprocedures (tussenkoms van de justitieassistent vóór de zitting om de situatie voor een eerste evaluatie van de situatie, evaluatie en voorstellen van interventiepistes, eventueel instellen van een structuur voor bijstand/dwang).

We hebben het directoraat-generaal bevroegd naar de mogelijkheid tot het ontwikkelen van nieuwe praktijken in overeenstemming met de beginselen van de Justitiehuisen. Onze directie heeft ingestemd met de voortzetting van het aangevatte proces, waarbij de visie op de twee gerechtelijke arrondissementen van de provincie Namen een bevoorrechte plaats kreeg.

We maakten kennis met de jeugdrechters van Namen en planden gezamenlijke werkvergaderingen met het oog op een versnelde instelling van een methodologie, ondersteund door de dienst opleiding van het hoofdbestuur.

De tussenkomsten van de dienst slachtofferonthaal

In 2013 hebben de vattingen van de dienst slachtofferonthaal bijzondere aandacht gekregen.

In het kader van het psychosociale team van het gerechtelijk arrondissement in Eupen (bestaande uit medewerkers van de diensten voor slachtofferbejegening, slachtofferonthaal en slachtofferhulp) organiseerde de justitieassistent van de dienst slachtofferonthaal, in samenwerking met de balie in Eupen, een informatiesessie over de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

Op 5 maart 2013 gaf een vertegenwoordiger van de Commissie een presentatie over de dienst en antwoordde op vragen van de verschillende aanwezigen. De balie van Eupen, die enthousiast was over dit initiatief, stelde bovendien voor om die vorm van samenwerking verder te zetten en samen regelmatig informatiesessies te organiseren.

Diezelfde justitieassistent heeft in mei 2013 opnieuw een doorslaggevende rol gespeeld in de organisatie en het goede verloop van de arrondissementele raad voor het slachtofferbeleid (Lokaler Rat für Opferbetreuung). Naast de presentatie van COL 17/2012 en 18/2012, heeft de presentatie van COL 16/2012 ervoor gezorgd dat de rol, de competenties en de begeleidingen van het Justitiehuis inzake slachtofferonthaal ten aanzien van de dienst politionele slachtofferbejegening en de overige actoren werden benadrukt.

De aandacht werd gevestigd op de relevantie van de dienst slachtofferonthaal van het Justitiehuis. De justitieassistentente heeft tevens het verslag voorgesteld dat werd opgesteld inzake het probleem rond “noodhuisvesting” in het kader van de dossiers van intrafamiliaal geweld, naar aanleiding van het statistisch onderzoekswerk in samenwerking met de dienst statistieken van de federale politie.

De dienst slachtofferonthaal heeft in 2013 voor de eerste keer een slachtoffer en zijn naasten bijgestaan voor, tijdens en na een zitting van het hof van assisen. De justitieassistentente zorgde voor de organisatie en coördinatie met de andere actoren die haar ook in haar opdracht hebben bijgestaan. De andere betrokkenen waren de diensten voor slachtofferhulp in Eupen (Sozial Psychologisches Zentrum), het parket van Eupen, het parket-generaal van Luik, de attachés van de directie expertise en de balie van Eupen.

Allen hebben ertoe bijgedragen dat de bejegening, begeleiding en ondersteuning van het slachtoffer en zijn naasten tijdens de zittingen van het assisenproces efficiënt waren. Naast de bijstand tijdens de zittingen van het hof van assisen, kwamen door dit experiment thema's rond de ervaringen van het slachtoffer aan het licht: de secundaire victimisering, de mediativering van de gerechtelijke processen en de gevolgen ervan voor het slachtoffer en de rechten van het slachtoffer tijdens het proces.

Evolutie binnen het Justitiehuis

In 2013 was er in de meeste opdrachten sprake van een stijging van de nieuwe mandaten. In burgerrechtelijke opdrachten stellen we een aanzienlijke stijging vast (44 %) van nieuwe mandaten. De begeleidingsdossiers probatie kennen sinds 2012 een sterke stijging: 36 nieuwe dossiers in 2012, met andere woorden 25 dossiers meer dan in 2011; 54 nieuwe dossiers in 2013, met andere woorden 18 dossiers meer dan het jaar voordien.

Op het vlak van de enquêtes voor vrijheid onder voorwaarden en penitentiaire enquêtes stellen wij een toename vast van respectievelijk 133 % en 116 %. De enquêtes zijn een belangrijke basisvoorwaarde voor latere begeleidingen. Voor de autonome werkstraffen stellen wij een toename vast van 11 % van nieuwe mandaten. De toename is ook merkbaar bij begeleiding elektronisch toezicht. Dit vertegenwoordigt 25 % van de nieuwe mandaten.

Net als de voorbije jaren, is het Justitiehuis in 2013 veel belang blijven hechten aan de uitwisselingen met de - voornamelijk lokale - opdrachtgevers. Aangezien wij in de toekomst in een context zullen blijven werken die voornamelijk afhangt van die opdrachtgevers, is een goede relatie en stelselmatige samenwerking vereist. Die relaties zijn noodzakelijk voor een efficiënt uitvoeren van de opdrachten die aan de Justitiehuisen zijn toegewezen. De in 2012 ondernomen stappen waren geslaagd.

In januari 2013 hebben wij een nieuwe administratieve assistente kunnen verwelkomen die ook instaat voor het onthaal in het Justitiehuis. Voor de organisatie van het Justitiehuis is de komst van die medewerkster van essentieel belang. Die betrekking was sinds eind 2011 niet meer ingevuld.

Afstemming van vraag en aanbod: een permanente uitdaging

Dagelijks staat het Justitiehuis voor de opdracht om de binnenkomende opdrachten te verdelen over de beschikbare justitieassistenten. Deze afstemming is geen sinecure gezien we vaak geen impact hebben op de instroom. Jaar na jaar wordt er van onze organisatie en van de medewerkers een flexibelere houding en aanpak verwacht en is verandering de enige stabiele realiteit.

Instroom van nieuwe dossiers

Qua instroom van nieuwe dossiers was 2013 anders dan anders. We maakten voor het eerst mee dat er een stagnatie en zelfs in bepaalde sectoren er een dalende trend was.

Op onze lokale overlegvergadering met de voorzitter van de rechtbank en de procureur des Konings werd deze vaststelling besproken en werden mogelijke verklaringen aangehaald.

De licht dalende cijfers bij bemiddeling in strafzaken (273 tegenover 297 in 2012) en in vrijheid onder voorwaarden (150 tegenover 173 in 2012) worden gelinkt aan de beleidskeuze in het vervolgingsbeleid in het gerechtelijk arrondissement Gent waarbij de doorgedreven toepassing van het snelrecht aan de grondslag kan liggen.

De twee nieuwe omzendbrieven elektronisch toezicht hadden ook gevolgen op de wachtlijst elektronisch toezicht in de gevangnissen en aansluitend op de doorstroming van een minimaal aantal opdrachten naar het Justitiehuis (270 maatschappelijke enquêtes in 2012 tegenover 17 in 2013, 250 begeleidingen elektronisch toezicht in 2012 tegenover 150 in 2013). De gewijzigde invulling - waardoor de begeleidingsopdracht van de justitieassistent beperkt wordt - maakte dat er tijdelijk ruimte vrij kwam om andere opdrachten op te nemen over de Justitiehuisen heen. De toekomst zal uitwijzen of de gewijzigde invulling van de maatregel elektronisch toezicht zijn effect heeft op het uitspreken van andere modaliteiten. Advocaten pleiten namelijk meer voor een effectieve gevangenisstraf (met het oog op de uitvoering ervan onder elektronisch toezicht).

Dit laat zich vooral voelen bij de autonome werkstraf. In 2013 ontving het Justitiehuis 407 werkstraffen tegenover 523 in 2012. Het aantal lopende probatiedossiers bleef status quo op 929 dossiers waarvan 344 nieuwe dossiers. In 2013 ontvingen we minder opdrachten van de Commissie tot Bescherming van de maatschappij (95 basisenquêtes in 2012 tegenover 52 basisenquêtes in 2013, 93 nieuwe dossiers tegenover 134 in 2012). Daarentegen stelden we afgelopen jaar vast dat er minder definitieve vrijstellingen werden verleend omwille van de groeiende complexiteit van de interneringsdossiers. De instroom van burgerrechtelijke opdrachten (201 tegenover 203 in 2012), penitentiaire opdrachten (99 tegenover 95 in 2012) en het aantal slachtoffers in strafuitvoering (64 tegenover 77 in 2012) bleven status quo. Daarentegen bejegende slachtofferonthaal 100 slachtoffers meer in alle andere zaken (460 dossiers tegenover 389 in 2012, zijnde 561 personen tegenover 453 in 2012).

Weliswaar is de instroom verminderd, maar we blijven geconfronteerd met zwaardere dossiers omwille van de complexere onderliggende (psychiatrische) problematieken. Er waren bovendien drie justitieassistenten en één administratieve kracht minder. Op administratief vlak heeft het werken met een digitaal dossier tussen parket en Justitiehuis zijn efficiëntie aangetoond en kunnen de justitieassistenten sneller dossiers opstarten.

Uitstroom

Qua uitstroom wordt het Justitiehuis geacht alle toegevoegde opdrachten uit te voeren. Meer en meer stellen we vast dat het Justitiehuis na vele omzwervingen fungeert als eerste effectieve actor voor een toeleiding naar gepaste (psychiatrische) hulp. De justitiële begeleiding betekent een vangnet voor bepaalde kwetsbare doelgroepen met het oog op enerzijds recidivevermindering en anderzijds gericht op herstel en re-integratie. Justitie als ultimum remedium is meer en meer een illusie. Het maatschappelijk belang van de taak van de justitieassistenten mag hierin niet onderschat worden. Echter is de vraag vanuit de Justitiehuisen (doorverwijzen van justitiabelen naar de hulpverlening) niet steeds aangepast aan het aanbod van de hulpverlening. In 2013 was er nog steeds geen hulpverleningsaanbod geënt op agressie en werden we geconfronteerd met effectieve beslissingen van hulpverleningspartners om hun aanbod voor forensisch cliënteel stop te zetten. Ook de subsidiëring via de Globaalplan projecten blijft zeer precair en heeft bij eventuele stopzetting een grote impact op de werking van het Justitiehuis.

Anderzijds stellen we vast dat driehoeksoverleg tussen justitieassistenten en hulpverleningspartners alsook de kort op de bal opvolging en ondersteuning in crisissituaties door justitieassistenten een belangrijke bijdrage leveren bij de grote bereidheid van hulpverleningsinstanties om toch justitiabelen met multi-problematieken kansen te bieden ondanks de beperkt beschikbare plaatsen.

Op structureel vlak werd er vanuit overlegmomenten met hulpverleners van de nieuw opgerichte mobiele (crisis)teams een werkgroep opgericht om samenwerkingsafspraken te maken tussen politie, parket, Justitiehuis en mobiele (crisis)teams inzake informatie-uitwisseling en aanpak van crisissituaties bij mensen met psychiatrische problemen. We vervoegden een werkgroep arbeidszorg om ook met deze partners de doorstroming en de communicatie te optimaliseren.

Ook in 2014 zal er werk gemaakt worden om vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, ook al kondigen er zich minder personele middelen aan in onze organisatie. We hopen dat ook onze samenwerkingspartners voldoende subsidies genieten om ons forensisch cliënteel te blijven opnemen of dat er nieuwe initiatieven op dit vlak genomen worden. Ondertussen zal 2014 ons een beter zicht geven op de overdracht van onze organisatie naar de Vlaamse gemeenschap waarbij de goede samenwerking met onze federale partners bestendig blijft. Anderzijds hopen we dat de overdracht een opportuniteit zal zijn om het hulpverleningsaanbod meer af te stemmen op de noden van ons forensisch cliënteel om zodoende tegemoet te komen aan onze kerntaak van recidivevermindering en re-integratie in de maatschappij.

2013 in cijfers

Op 1 januari 2013 waren er in totaal 1 directeur, 25 VTE justitieassistenten, 4,1 VTE administratief assistenten en 0,6 VTE onderhoudspersoneel daadwerkelijk op de werkvloer. Eind 2013 is dit aantal afgenomen met 1 FTE justitieassistent, omwille van de besparingen. Dit vertaalde zich onmiddellijk in het ontstaan van een wachtlijst in de sector werkstraffen en bemiddeling in strafzaken.

Het Justitiehuis van Hasselt ontving het voorbije jaar 2480 nieuwe mandaten, wat een daling is van 43 dossiers ten opzichte van 2012. Die daling is terug te vinden in de aanvraag maatschappelijke enquêtes voor elektronisch toezicht omwille van de nieuwe omzendbrief. Ook kregen we minder dossiers bemiddeling in strafzaken. We stellen wel een toename vast van het aantal probatiebegeleidingen (+57), autonome werkstraf (+30) en begeleidingen elektronisch toezicht (+51). In het Justitiehuis van Hasselt lopen de mandaten autonome werkstraf en probatiebegeleiding nog steeds een vertraging op, respectievelijk gemiddeld 69 en 117 dagen.

Dit zorgt voor een onderbreking in de strafrechtsketen. In een aantal mandaten gebeurt de aanstelling van een justitieassistent laattijdig omwille van de wachtlijst. In een probatiemandaat wordt er gemiddeld na 3,5 maanden een justitieassistent aangeduid, in 2012 was dit nog zeven maanden. Wat de autonome werkstraf betreft, gebeurde dit in 2013 gemiddeld na 54 dagen omwille van de toestroom van mandaten in 2012. In de burgerrechtelijke opdrachten werd er gemiddeld na twee maanden een justitieassistent aangesteld. Gemiddeld werkten we in 2013 een maatschappelijke enquête binnen de maand af, conform de werkinstructies. We stellen vast dat er weinig verlengingen zijn in een mandaat vrijheid onder voorwaarden gezien de gemiddelde looptijd van 117 dagen. Een sociale studie in het kader van de burgerrechtelijke opdrachten werkten we af binnen de drie maanden, zoals voorzien in de werkinstructies. Eind 2013 waren er 127 lopende mandaten meer dan het jaar voordien.

Ketenproject LINK

In 2013 zette het Justitiehuis van Hasselt in op het L(imburgs)IN(trafamiliaal Geweld)K(eten)-project. LINK wil helpen door intrafamiliaal geweld op een multidisciplinaire manier aan te pakken en dit samen met het gezin. Het doel is het stoppen van geweld, het voorkomen van herhaling en het vergroten van de beschermende factoren in gezinnen. Meestal is er een meervoudige problematiek in meerdere leefdoelgebieden aanwezig en verloopt de opstart van hulpverlening, strafrechtelijke maatregelen en/of bestuurlijke maatregelen moeizaam. Het initiatief gaat uit van de provincie Limburg, in samenwerking met politie/justitie en hulpverlening/zorg. De directeur neemt deel aan de Stuurgroep IntraFamiliaal Geweld en er werd een justitieassistent afgevaardigd voor het ketenregieteam, waar de dossiers worden aangemeld. De verschillende partners bundelen zoveel mogelijk informatie over het gezin. Bij de weging en kwalificatie wordt er aan de hand van een risicotaxatie beslist of het dossier in aanmerking komt voor het project en stelt de casusregisseur een plan van aanpak op dat hij uitvoert en opvolgt wordt.

Ter afronding wordt het dossier geëvalueerd. Er komt nog een vervolgesprek met het gezin en er wordt bekeken welke hulpverlening nog nodig is en hoe de samenwerking verlopen is tijdens de uitvoering. De afgevaardigde justitieassistent gaf ook intern een infosessie voor de collega's om het project en de werking kenbaar te maken en zo dossiers aangemeld te krijgen. Het vraagt de nodige tijdsinvestering en engagement om dit project mee vanuit het Justitiehuis op te starten, maar gezien het hoog aantal dossiers intrafamiliaal geweld is dit verantwoord.

Management by distance

Omwille van het bevallingsverlof van de directeur werd er in 2013 deels gewerkt met het principe van 'management by distance'. De directeur volgde van op afstand de werking van het Justitiehuis, ondersteund door de regionale directeur. Er werd per subteam een subteamverantwoordelijke aangesteld, die aanspreekpersoon was voor de opdrachtgever, de hulpverlening en het hoofdbestuur van het DG Justitiehuisen. Op die manier was de informatiedoorstroming verzekerd. Dit gaf ook meer verantwoordelijkheidsgevoel voor de teams, wat een positief effect had voor de betrokkenheid. Op die manier werd de continuïteit van de dagelijkse werking van het Justitiehuis gegarandeerd. Alle medewerkers hebben hun verantwoordelijkheid genomen in afwezigheid van de leidinggevende. Deze werkwijze heeft zijn nut bewezen en zal in 2014 mee worden genomen.

Een centrale plaats voor de leerstraf

De leerstraf maakt sinds de wet van 10 februari 1994 deel uit van het gerechtelijk landschap en heeft sindsdien evenzeer aan belang als aan diversiteit gewonnen. Na een aarzelend begin is deze maatregel immers zeer succesvol gebleken. De probatie-opschorting, waarvan de BIVV-cursus onderdeel is, is de wettelijke grondslag van deze maatregel. Het gerechtelijk arrondissement Huy is in die zin bijzonder omdat het een exponentieel stijgend van het aantal dossiers kende waarbij het volgen van een BIVV-cursus als enige voorwaarde geldt. De verhouding “geografische uitgestrektheid / aantal beslissingen” is er zeer hoog. Die gestage stijging, tot in 2012, heeft enkele jaren geleden uiteraard aanleiding gegeven tot een grondige denkoefening over de uitvoering ervan.

In een situatie waar het manifest onmogelijk was om de instroom van dossiers nog te beheren volgens de klassieke procedures, beslisten de toenmalige directeur en coördinator van het Justitiehuis om de betrokken justitiabelen per groep van vijftien personen samen te brengen. Deze atypische aanpak vereiste wel een duidelijk kader. Enkel de dossiers met die enige probatievoorwaarde kwamen in aanmerking. Zodra de opgeroepen deelnemer op de afspraak is, vult hij zijn inschrijvingsfiche in, met uitzondering van het soort feiten, dat wordt achteraf ingevuld (rijstijl, rijden onder invloed, papieren...), en ondertekent hij een deelname-attest. Deze informatiesessie wordt georganiseerd volgens een tweeledig schema. Aan bod komen zowel de modaliteiten, taken en verplichtingen die voortvloeien uit de probatie-opschorting als een gedetailleerde toelichting bij de praktische uitvoering van de leerstraf.

{ Het Justitiehuis van Huy is bijzonder omdat het een exponentiële stijging van dossiers kende waarbij het volgen van de BIVV-cursus als enige voorwaarde geldt }

Het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid krijgt de taak om het specifieke verkeersgedrag te contextualiseren. De beoordeling van onder andere de remafstand of alcoholintoxicatie vervolledigen het geheel. Iedere deelnemer kan individueel antwoord krijgen op zijn vragen aan het eind van elke sessie. Deze vorm van organisatie heeft twee doelen: niet alleen het wegwerken van wachtlijsten die tot dit jaar steeds langer werden, maar ook een aanzet geven tot een groepsdynamiek, die de deelnemers kunnen helpen. Een belangrijk handvat daarin is een eerste publieke uiting van een gemeenschappelijke noemer, namelijk een probatiemaatregel. Ook al maken de deelnemers geen deel uit van eenzelfde situatie, toch levert deze aanzet tot dynamiek een positief en constructief verhaal op.

Meer dan het louter ex-cathedra doorgeven van bepaalde informatie, leert de ervaring dat die eerste bijeenkomst al een opstap is tot een interactioneel proces van ervaringen en visies, waaruit de eerste essentiële elementen tot responsabilisering als vanzelf ontstaan. 2013 is in die zin bijzonder omdat het voor het eerst mogelijk is om het beheer van die dossiers volgens een continue flow te optimaliseren. Na jarenlang louter een luchtspiegeling te zijn geweest, werd dat evenwicht tussen vraag en aanbod, tussen “constante flow van instromende dossiers en interne beheerscapaciteit” ten slotte werkelijkheid in 2013.

Tal van teamveranderingen in 2013

Vier contractuele justitieassistenten hebben het Justitiehuis van Huy verlaten om alsnog elders werkzekerheid te vinden, gezien het pessimisme dat daarrond leeft door de opgelegde bezuinigingen op federaal niveau. Tel daarbij de mutatie van een vastbenoemd personeelslid naar het Justitiehuis van Dinant en het aflopen van een Rosetta-overeenkomst van een administratief medewerker (-26 jaar), dan betekent dat voor dit jaar het vertrek van zes medewerkers uit het Justitiehuis, ofwel 25% van het totale personeelsbestand.

Zij zijn vervangen door drie justitieassistenten, afkomstig van de Justitiehuisen van Luik, Brussel en Aarlen.

Justitiehuis Leper behoort samen met Justitiehuis Veurne tot de twee kleinste Justitiehuizen van de Nederlandstalige Justitiehuizen. Eind 2013 bestond de personeelsequipe uit tien justitieassistenten (8,7 VTE), drie administratieve assistenten (2,5 VTE) en één poetsvrouw (0,4 VTE).

In maart 2013 verliet opnieuw één justitieassistent het huis en de vervanging werd pas gerealiseerd in december van dat jaar, waardoor het Justitiehuis het heel het jaar opnieuw met één collega minder heeft moeten doen. Daarnaast werden de in 2012 nieuw aangeworven personeelsleden in 2013 nog verder opgeleid en werkten zij zich in in hun opdrachten.

Hiervoor willen we dan ook oprecht onze dank betuigen aan het Justitiehuis Kortrijk die de opleiding van één collega in de burgerrechtelijke sector volledig op zich heeft genomen.

De gedeeltelijke toename van het aantal personeelsleden maakte het mogelijk om de achterstanden min of meer weg te werken, wat in de loop van het jaar zeker gebeurd is.

De gedane investeringen maken het mogelijk dat de justitieassistenten nu een volwaardige caseload aankunnen.

{ We willen hierbij benadrukken dat kleine huizen een grote nood hebben aan een stabiel personeelsplan }

Flexibiliteit en polyvalentie

Justitiehuis Ieper werd de voorbije jaren regelmatig geconfronteerd met personeelwissels en dit maakt het werken binnen het Justitiehuis bijzonder moeilijk. Bovendien is de personeelsgroep in Ieper zeer klein waardoor elk vertrek een enorme impact heeft op de werking van het huis. Van de personeelsleden wordt dan ook een enorme flexibiliteit en polyvalentie verwacht. Net zoals in Veurne willen we ook hier benadrukken dat kleine Justitiehuisen een grote nood hebben aan een stabiel personeelsplan.

Daarnaast bleef de directeur van de Justitiehuisen Ieper en Veurne helaas tot midden april 2013 afwezig wegens ziekte. De personeelsbesparingen en het zeer kleine aantal leidinggevenden binnen de Nederlandstalige Justitiehuisen laten niet toe in een vervanging te voorzien. Vanuit de regionale directie werd een beperkte opvolging en permanentie binnen het Justitiehuis voorzien met als prioriteiten de organisatie van de interne werking en de overdracht van informatie zodat de medewerkers op de hoogte blijven van de evoluties binnen het Directoraat-generaal.

De beperkte aanwezigheid van een leidinggevende heeft ontegensprekelijk een nadelige invloed gehad op de opvolging en ondersteuning van het personeel en de werking van het Justitiehuis (net zoals in Justitiehuis Veurne). Deze tekorten werden deels opgevangen door de grote zelfredzaamheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de medewerkers van beide huizen die hiervoor bijzonder gewaardeerd worden.

Lopende en nieuwe dossiers

Het Justitiehuis Kortrijk is er in 2013 in geslaagd om een goed evenwicht te vinden tussen de in- en uitstroom van de opdrachten.

Het aantal lopende dossiers bij het begin van het jaar 2013 loopt vrij gelijk met het aantal dossiers op het einde van het jaar. We noteren een kleine toename van het aantal lopende autonome werkstraffen, begeleidingen bescherming van de maatschappij, begeleidingen elektronisch toezicht en opdrachten sociale studie. Het aantal lopende probatiebegeleidingen, begeleidingen voorlopige invrijheidstelling, bemiddelingsdossiers en vattingen slachtofferonthaal is daarentegen lichtjes achteruit gegaan.

Wanneer we echter het aantal nieuwe mandaten in 2013 analyseren, kunnen we niet voorbij gaan aan volgende vaststellingen: het aantal enquêteopdrachten met het oog op een elektronisch toezicht nam een vrije val.

Deze wending schrijven we volledig toe aan de nieuwe werkwijze in het kader van elektronisch toezicht voor straffen onder de drie jaar, waarbij enquêtes niet langer voorgeschreven zijn alvorens deze maatregel toe te kennen. Wat de begeleidingsopdrachten betreft, merken we binnen quasi alle sectoren een stijging op (probatie: 17 %, autonome werkstraf: 12 %, penitentiaire opdrachten: 16 %). Enkel de begeleidingsopdrachten in het kader van vrijheid onder voorwaarden en bemiddeling in strafzaken volgen deze trend niet. De sociale studies zitten in de lift en zijn afgelopen jaar met 20% toegenomen. Ook het aantal vattingen binnen slachtofferonthaal steeg met ongeveer één vijfde.

Een status quo inzake het aantal lopende mandaten enerzijds en een stijging van het aantal nieuwe opdrachten anderzijds laten toe te besluiten dat we in de loop van het jaar meer opdrachten uitvoerden. Met uitzondering van de burgerrechtelijke opdrachten kende het Justitiehuis geen structurele achterstand.

Uniform uitvoeren van de opdrachten

In 2013 werd zowel intern als extern geïnvesteerd in een uitklaring en verdere afstemming van de uitvoering van de voorlichtingsrapporten met het oog op probatie en/of autonome werkstraf. Het Justitiehuis van Kortrijk krijgt vele opdrachten tot uitvoering van beknopte voorlichtingsrapporten en maatschappelijke enquêtes. Doorheen de jaren werden de opdrachten gedifferentieerder en specifiek.

Zo vraagt de magistratuur onze tussenkomst ook in het kader van het gespecialiseerd advies (artikel 9bis van de probatiewet) en met het oog op de behandeling van een dossier tijdens een drugzitting. Vooreerst wilden we de verschillende opdrachten op een zo uniform mogelijke wijze uitvoeren. Intern maakten we concrete afspraken over de aard en het aantal contacten die de justitieassistent met de justitiabele en eventuele externe personen of diensten heeft, de onderwerpen die de justitieassistent bespreekt en waarover hij rapporteert en de aard van de voorwaarden die voorgesteld kunnen worden.

Eind maart 2013 gaven we een inhoudelijke toelichting (finaliteit, werkwijze, aanvraagformulier) aan alle parketmagistraten en tijdens een overleg met de rechtbank en het parket in december 2013 maakten we van de gelegenheid gebruik om de plaats (meerwaarde en doel) van de voorlichtingsrapporten te benadrukken. Waar het parket vooral vragende partij is naar beknopte verslaggeving, kwam tijdens de bespreking naar voren dat de rechters een maatschappelijke enquête verkiezen gezien deze de bredere context weergeeft en dieper op het eventuele 'voortraject' van de betrokken justitiabele ingaat. Deze discussie werd niet volledig afgerond en zal in het voorjaar verder gezet worden. Wij weerhouden in elk geval de appreciatie en de erkenning voor het werk dat wij hierin leveren.

20 jaar slachtofferonthaal

Voor het jaar 2013 blikken we kort terug op het 20-jarig bestaan van slachtofferonthaal. De aandacht voor het slachtoffer groeide uit tot een vast gegeven in de aanpak van strafrechtelijke dossiers. Binnen het parket en de rechtbank is er oprechte erkenning voor de positie van het slachtoffer. De jarenlange positieve samenwerking tussen de justitieassistenten, de magistraten en het parket- en griffiepersoneel alsook de belangrijke rol van de verbindingsmagistraat zijn hier zeker niet vreemd aan.

De afstemming met de andere actoren binnen de slachtofferzorg verloopt echter minder goed. De diensten slachtofferhulp en slachtofferbejegening hebben zich de laatste jaren sterk ontwikkeld en ontplooid, in die mate zelfs dat wij de indruk krijgen dat zij zich meer en verder op het terrein van slachtofferonthaal begeven. We stellen ons dan ook de vraag of er nu te veel verschillende spelers op hetzelfde domein werkzaam zijn en in welke mate de overheveling naar de Gemeenschappen hier een hefboom kan betekenen.

Justitiehuis in beweging

In 2013 hebben we kunnen ervaren dat een Justitiehuis niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk in beweging kan zijn. Na een jarenlange zoektocht naar een geschikte huisvesting werd in 2012 een gloednieuwe stek gevonden. De 7even tuinen-site beantwoordde aan ieders verwachtingen en in februari 2013 maakten we de moderne en hagelwitte ruimtes helemaal de onze. De directeur was terecht fier op haar verwezenlijkingen. Sabine De Valck verblufte echter iedereen: zij wilde graag ingaan op het aanbod om intramuraal te gaan werken in de Leuvense hulpgevangenis, één van de oudste gebouwen van Leuven. De directeur, die samen met alle personeelsleden een sterke positieve evolutie had afgelegd, verkaste naar de Maria-Theresiastraat. Zij behoort nu tot onze burens, met wat geluk kunnen we eens naar elkaar zwaaien. Zij vanachter de tralies, wij van op ons dakterras.

Enige tijd was er onduidelijkheid. Hoe moest het verder? Werken in een mooi gebouw is één ding, maar wie houdt dagelijks het menselijk kapitaal op een efficiënte wijze draaiende? Op 1 juni verwelkomden we onze nieuwe directeur Véronique Van Hal, deeltijds weliswaar, want in het Brusselse Justitiehuis bleef zij eveneens operationeel.

Project Fenix voor geïnterneerden

Het is alom bekend dat geïnterneerde personen op alle vlakken, gaande van detentie tot behandeling, weinig zorg kennen. Via de media worden zij van tijd tot tijd voor een heel korte periode aan de vergeetput onttrokken, maar die aandacht heeft hen nog bitter weinig structurele oplossingen geboden. Nochtans werd in maart 2012 vanuit het universitair psychiatrisch ziekenhuis Sint-Kamillus te Bierbeek en vzw Walden het project “Fenix” gelanceerd. Het betreft een multidisciplinair forensisch team voor beschut wonen en outreach dat mensen met een interneringsmaatregel wil ondersteunen in hun weg naar persoonlijk herstel. Hiervoor bieden zij huisvesting, behandeling en begeleiding aan ter ondersteuning van volwassen mannen met gestabiliseerde psychiatrische moeilijkheden.

Wat de evolutie binnen het inhoudelijke werk betreft, kunnen we bladzijden lang geïnteresseerden boeien met cijfers over (blijvende) wachtlijsten, alsook over wijzigende regelgevingen en nieuwe impulsen binnen de dadersector.

We leggen de focus echter op een nieuw project dat zich situeert binnen de (langdurige) daderbegeleiding en dat tegemoet komt aan een subgroep van geïnterneerden, zij die vrij zijn op proef.

Het project heeft eveneens woongelegenheden ter beschikking zoals, een oefenhuis aan de rand van de campus van UPC Sint-Kamillus en een gemeenschapshuis en oefenstudio's in het centrum van de stad Leuven.

Mensen kunnen ook begeleid worden in hun eigen woonst, voor zover deze woning gelegen is in Groot Leuven. Professionelen zorgen voor wekelijkse bezoeken aan huis en neemt onder andere de administratie, het huishouden of een dagbezigheid onder de loep. Het spreekt voor zich dat het opzetten van dergelijk project tegemoet komt aan de noden van een belangrijke, maar complexe doelgroep van het justitiecliënteel. Het reclasseringstraject heeft hiermee, ons inziens, meer kans op slagen. Een voorbeeld van zinvolle samenwerking, waar velen beter van kunnen worden.

Liège

2013 stond in het teken van de verhuizing. De uitbreiding van het Justitiehuis naar drie verdiepingen van het aanpalende gebouw ging gepaard met een permanente, progressieve, steeds veranderende en mobiele werf doorheen het hele jaar. Het aanhoudende streven naar evenwicht tussen een continue dienstverlening en de voortgang van de werf resulteerde in een verhuisplanning in vier fasen. Drie verhuisfasen gingen van start in 2013. Naargelang het verdiep en de toewijzing van de lokalen was de verhuizing hetzij definitief, hetzij voorlopig. Er werd een volledige inventaris van het roerend goed opgemaakt, dat vervolgens herschikt werd in het licht van een harmonisering van de lokalen. Er kwam een nieuw telefoniesysteem.

Dankzij een wekelijkse werfvergadering, een constructieve samenwerking, het begrip en het geduld van iedereen kon een dergelijk grootschalig project in goede banen worden geleid. Het alarm van de dienst is evenwel nog niet geïnstalleerd. Deze laatste fase van de verhuizing vindt plaats in 2014. Hierbij komt het onthaal aan bod. Dit is het sluitstuk van de renovatie van de dienst. Het Justitiehuis van Luik zal dan kunnen rekenen op gepaste materiële omstandigheden om de uitdaging van de communautarisering aan te gaan.

Overleg in burgerrechtelijke opdrachten

In samenwerking met de magistratuur vond er een overlegvergadering betreffende de burgerrechtelijke opdrachten plaats.

Tussen 2008 en 2012 steeg de stroom mandaten van 120 naar 197 aanvragen tot sociale studies, met een piek van 216 in 2011. Bijgevolg werd het aantal leden van het team voor de uitvoering van die opdrachten van zes naar tien justitieassistenten gebracht (8.1 VTE). Vanwege de aanzienlijke evolutie in de toestroom van mandaten en de noodzaak van een specifieke opleiding voor de integratie van de sector van de burgerrechtelijke opdrachten, vormde zich een achterstand in 2010 en 2011. De wachttijd voor de aanstelling van een justitieassistente varieert tussen 67 en 70 dagen voor beide jaren. Dankzij de versterking met twee contractuele justitieassistenten kon die achterstand volledig weggewerkt worden in 2013.

De contracten van beide assistenten kon jammer genoeg niet worden verlengd na 2013. Eind december zijn alle lopende mandaten die aan hen waren toegekend herverdeeld onder het team. Die verandering treedt tegelijkertijd op met een nieuwe stijging van mandaten en resulteert begin 2014 jammer genoeg alweer in een achterstand. Dit voorbeeld illustreert de pijnpunten waarmee de Justitiehuisen te kampen hebben. De veranderingen in de toestroom van mandaten en de daling van het personeelsaantal vormen een constante bron van onzekerheid, die een proactief beheer van het Justitiehuis in de praktijk uiterst problematisch maken.

Verslagen van de burgerlijke sociale studies

Vanuit een kwalitatieve insteek legden de justitieassistenten zich onder supervisie van hun middelmanager toe op de uitwerking van een document met een presentatie van de specifieke methodologie voor de burgerrechtelijke opdrachten. Ze stelden de fasen van in de uitwerking van een burgerlijke sociale studie. Die presentatie bevat concrete en reële voorbeelden. De magistraten hadden nadrukkelijk oog voor de relevantie van die voorbeelden en de kwaliteit van de vraagstelling. Deze kwalitatieve presentatie schraagde het debat en voorzag de magistraten van feedback in burgerlijke zaken.

De verslagen van sociale studies voldoen aan de verwachtingen van de magistraten. Zij menen dat het optreden van de justitieassistenten vaak een verzachtende impact heeft op de partijen en van betekenis is voor de magistraten wanneer de partijen opnieuw verschijnen (a fortiori wanneer de partijen in de loop van de sociale studie tot een akkoord komen). Met die vaststelling als uitgangspunt opperen bepaalde magistraten het idee van een uitbreiding van het mandaat; het idee van een invulling met een meer 'suggestieve' impact ten aanzien van de partijen. Die vraagstelling komt tegemoet aan het streven van het directoraat-generaal Justitiehuisen om een denkpiste te gaan bewandelen rond de methodologie van de burgerrechtelijke opdrachten en haar aan te sturen in de richting van een probleemoplossende aanpak. Dat debat blijft open en de communautaire vooruitzichten zouden een opportuniteit kunnen zijn om de draad opnieuw op te pikken.

De magistraten hechten veel belang aan het huisbezoek, dat gezien wordt als het enige moment waarop een justitieassistent zich aan huis kan begeven en tijd kan besteden aan een diepgaande uitwisseling met de partijen. De duiding naar aanleiding van de huiselijke context verschaft heel wat informatie aan de magistraten, die geregeld geconfronteerd worden met de ongerustheid van de ene ouder over de leefsituatie van het kind bij de andere ouder. De magistraat kan zijn vraagstelling op die basis aanpassen bij de zitting.

Daarnaast werd in het overleg overeengekomen dat de invulling van het mandaat algemeen zou blijven, teneinde een breed en flexibel onderzoek mogelijk te maken, geflankeerd door de argumenten die naar voren zijn gebracht door de partijen. Een globale visie op het gezin is de magistraten meer van nut dan een verslag waarvan de inhoud te zeer aangestuurd is door een precieze formulering. Dat laatste is enkel aangewezen in welbepaalde specifieke situaties.

Om de justitieassistenten in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke impact van hun optreden op het niveau van de lopende procedure en de situatie van de partijen, hebben de magistraten zich ertoe verbonden een kopie over te zenden van de beslissingen die genomen zijn tijdens de zitting, na uitwerking van de sociale studie.

Een positief advies van alle deelnemers over de inhoud van de vergadering vormde het sluitstuk van dit specifieke overleg, met een oproep tot grotere regelmaat. Er zijn reeds nieuwe vooruitzichten voor het vervolg van het overlegproces ter zake, met een uitbreiding van deelname tot andere partners.

Marche-en-Famenne

Samenwerking tussen het Justitiehuis en de nieuwe gevangenis in Marche-en-Famenne

In september 2013 was er een overleg tussen het Justitiehuis en de nieuwe gevangenis in Marche-en-Famenne. Wij maakten kennis met een deel van het directieteam: mevrouw Cedrone namens de directie van de griffie, mevrouw Havard namens de directie van het detentieregime en de heer Boly namens de directie van de psychosociale dienst.

De gevangenis van Marche zal plaats bieden aan 312 gedetineerden, onder wie 12 vrouwen. Er zullen eveneens 50 beklaagden kunnen verblijven. Er komt een open detentieregime ter bevordering van een meer humane benadering van de detentie met het oog op een verminderde recidive alsook van een veiliger leefkader met het oog op een verminderde agressie bij de gedetineerden. Er zijn ook ruimere vrijheidsmarges en er is werk voor een groot deel van de gedetineerden binnen de gevangenis.

Tijdens deze bijeenkomst bekeken we de uitgangspunten van een structureel gezamenlijk overleg met betrekking tot onze beider opdrachten. Aan de hand van het samenwerkingsakkoord inzake strafuitvoeringsmodaliteiten dat werd gesloten tussen het directoraat-generaal Justitiehuis en het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen in december 2012 kunnen deze gezamenlijke overlegmomenten georganiseerd worden. Wij zullen ons richten op de strafuitvoeringsmodaliteiten met een weerslag op de organisatie en op de werklust van onze twee diensten.

Constructieve uitwisselingen

Het Justitiehuis zal, nog meer dan vroeger, sociale enquêtes en beknopte voorlichtingsrapporten in het kader van penitentiaire verloven, beperkte detentie, elektronisch toezicht en voorlopige invrijheidstelling voor justitiabelen in het arrondissement Marche-en-Famenne uitvoeren.

De aanwezigheid van 50 verdachten in de gevangenis van Marche zal ook aanleiding geven tot een toename van de aanvragen tot sociale enquêtes in het kader van de vrijheid onder voorwaarden. We hebben immers tijdens een overleg met de onderzoeksrechters in 2012 beslist dat het Justitiehuis voortaan daartoe de opdracht zou krijgen. We kunnen bijgevolg vaststellen dat het Justitiehuis twee sociale enquêtes uitgevoerd heeft in 2012 en zes sociale enquêtes, waarvan vijf sinds de officiële opening van de gevangenis in het derde trimester van 2013, terwijl wij daarin vroeger geen opdrachten hadden.

Onze toekomstige overlegmomenten zullen concreet vorm moeten geven aan de communicatiekanalen en informatiedoorstroming tussen onze twee diensten met betrekking tot de individuele dossiers. De nabijheid van de griffie van de gevangenis zal het werk van de justitie-assistent en de invoering van concrete werkingsmodaliteiten vergemakkelijken.

Daarnaast waren wij van oordeel dat een overleg tussen de justitieassistenten en het psychosociale team nodig was op structureel niveau. Dat overleg, gepland in het eerste trimester van 2014, zal ons in staat stellen om informatie uit te wisselen over onze opdrachten en methodologie en over de inhoud en beperkingen van onze uitwisselingen.

Er dienen zich dus vruchtbare overleggrondes aan voor het komende jaar.

Mechelen

De bijdrage van het Justitiehuis van Mechelen in het jaarverslag 2012 kreeg als titel 'a never ending story'. Een kwantitatieve analyse van de dossiers die door de probatiecommissie en de justitieassistenten behartigd werden, leidde tot de vaststelling: sinds de oprichting van de Justitieuizen is er een gestage aangroei van dossiers!

Deze blijft actueel in 2013 voor een aantal sectoren. Maar, het tempo waarmee is gemilderd.

Het aantal binnenkomende opdrachten vrijheid onder voorwaarden steeg aanzienlijk (+ 47, 34 %). De raadkamer is meer dan vroeger de opdrachtgever. De lichte toename van de probatiedossiers is toe te schrijven aan het aantal dossiers van de politierechtbank.

In 2013 kenden we een kleine daling bij de bemiddeling in strafzaken (- 14) en de autonome werkstraffen (- 7). Fijn om vast te stellen is dat het Justitiehuis verhoudingsgewijs meer autonome werkstraf dossiers afwerkte. Zowel in 2012 en 2013 werd 20 % niet positief afgerond.

In de penitentiaire sector stellen we weinig schommelingen vast. Eén uitzondering is het aantal begeleidingen elektronisch toezicht (+ 38) dat toenam en de forse daling bij de enquêtes (- 57) die een gevolg is van de nieuwe omzendbrief. Een andere is de toename (+ 28, 30 %) van de enquêtes voor de veroordeelden die een gevangenisstraf van meer dan drie jaar opliepen. Het aantal penitentiaire begeleidingen nam niet toe voor hen, de enquêtes daarentegen wel. Een voor de hand liggende conclusie is dat er meer informatie gevraagd wordt door de gevangenen. Wat wordt er gedaan met al die informatie?

Mocht er geen medewerker afgevoerd zijn, dan hadden we in 2013 wellicht geen grote werkachterstand opgelopen. De werklust voor de uitvoering van elektronisch toezicht nam aanzienlijk af, het aantal slachtofferinterventies en burgerlijke opdrachten bleef stabiel.

De spirit is goed in het Justitiehuis Mechelen. Zowel de drive om de justitiabelen te loodsen tijdens de uitvoering van het mandaat als om een goede collega te zijn in een veilig/lerend team staat steeds op scherp. Ondanks een grote personeelsrotatie sinds de oprichting van het Justitiehuis in 1999 (18 justitieassistenten muteerden, waarvan zeven naar Leuven en vier naar Antwerpen en 20 justitieassistenten verkenden andere horizons, waarvan acht maatschappelijke assistenten en 12 criminologen) vormde dit nooit een probleem voor de werking. Werkbegeleiders en alle andere collega's leidden nieuwe mensen op en timmerden aan een collegiale samenwerking. Het Justitiehuis Mechelen is een fijne plek om te werken.

Al in 2009 werd vastgesteld dat de verschillende organisaties die betrokken waren bij gezinnen waarin geweld een rol speelde niet voldoende communiceerden met elkaar en dat er nood was aan coördinatie van de inspanningen. Mede door het provinciaal coördinatiepunt Geweld en Slachtofferbeleid werd met het pilootproject korte-keten-aanpak gestart, dat inmiddels is erkend door de Vlaamse Minister van Welzijn.

In maart 2012 behartigde een projectgroep de redactie van het samenwerkingsakkoord dat door alle partners die zich tot op heden engageerden ondertekend werd in 2013. Vervolgens werd er gestart met 6 proef-rondetafels tijdens dewelke een op het lijf van Mechelen geschreven methodiek en deontologie ontwikkeld werd om intrafamiliaal geweld efficiënter aan te pakken. Alle partners scharen zich achter een gemeenschappelijk doel, namelijk: “ het geweld te stoppen, het (her) installeren van veiligheid, beschermen van kinderen en slachtoffers en het aanpakken van onderliggende en aanverwante problemen binnen het cliëntsysteem“. Ze streven ook naar maximale medewerking van de betrokken gezinsleden.

In 2013 werden maandelijks één à twee rondetafels georganiseerd. De focus ligt op dossiers waarbij kinderen betrokken zijn. Alle deelnemende organisaties kunnen dossiers aanbrengen en via een risicotaxatiemodel wordt de ernstgraad ingeschat. Nu reeds zijn er positieve ervaringen. Geprofessionaliseerde samenwerking is dan ook de enige te bewandelen weg om deze subtiele en complexe problematiek met een grotere kans op verbetering aan te pakken.

Mons

Naar een samenwerking voor de uitvoering van probatie-maaregelen en alternatieve straffen in de Europese Gemeenschap: het hof van beroep in Mons zet een kleine stap richting Roemenië-België

Van 18 tot 22 maart 2013 fungeerde het hof van beroep in Mons als plaats van organisatie van een opleiding “Programme de formation double pour les juges sur les questions pénales et de langue juridique” (“Tweeledig opleidingsprogramma voor rechters op het vlak van strafrechtelijke aangelegenheden en juridisch taalgebruik”). Dat project - volledig gefinancierd met subsidies van de Europese Unie - werd gezamenlijk gerealiseerd door de hoven van beroep te Bergen en Craiova (Roemenië), met focus op het kaderbesluit 2008/947/JBZ van 27 november 2008 van de Raad van Europa.

Een twintigtal Roemeense magistraten waren afgeleid naar Bergen voor een nadere kennismaking met hun Belgische collega's en om kennis te nemen van de gerechtelijke handelwijzen van onze federale staat met betrekking tot verschillende aangelegenheden zoals de probatie, de werkstraf, de voorwaardelijke invrijheidstelling en het elektronisch toezicht. De opzet lag in lijn met het kaderbesluit 2008/947/JBZ van de Raad van Europa inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning op vonnissen en probatiebeslissingen met het oog op het probatietoezicht met voorwaarden en alternatieve straffen.

Voorstelling van de opdrachten van de Justitiehuisen

Op de eerste dag, na de protocollaire verwelkoming 's ochtends door de eerste voorzitters van de hoven van beroep van Craiova en Bergen, met aansluitend een korte uiteenzetting over de context van de ontmoeting door heer Schmit, adviseur voor de Raad van Europa inzake hervorming van het strafrecht, stond in de namiddag het Justitiehuis van Bergen centraal. Het Justitiehuis had de vraag gekregen om in eerste instantie toelichting te geven bij het interventiekader van de justitieassistent die werkt onder gerechtelijk mandaat en streeft naar een responsabilisering van de justitiabele (ongeacht of hij dader of slachtoffer van het misdrijf is). De vraag om een toespraak ter inleiding van het evenement betekende voor het Justitiehuis niet alleen een erkenning van de bevoorrechte plaats die het inneemt in het kader van de uitvoering van de gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen, maar ook een erkenning van de efficiënte en constructieve samenwerking met de gerechtelijke autoriteiten van Bergen.

De presentatie van het werk van de Justitiehuisen werd bovendien in de daaropvolgende dagen onderbouwd door diverse toespraken waarin de loftrumpet werd gestoken over het kwaliteitswerk dat de justitieassistenten afleveren ten aanzien van de justitiabelen in probatie. De Roemeense magistraten toonden belangstelling voor het personeel dat onze federale staat inzet; in Roemenië zijn zij immers beperkter qua actiemogelijkheden in het kader van de invrijheidstelling onder voorwaarden en de alternatieve maatregelen ten aanzien van de daders van misdrijven. De toespraken van de Bergense magistraten werden afgewisseld met uiteenzettingen over de stand van zaken bij de uitvoering van het kaderbesluit door de buurlanden en in het Belgische recht.

Uiteindelijk werd op de laatste dag nog een stand van zaken opgemaakt over de ervaring met het elektronisch toezicht in België en de vooruitzichten ervan.

Het onverwachte voordeel van die ervaring, waaraan het Justitiehuis van Bergen deel had, schulde vooral in het feit dat dit een gelegenheid gaf om ten overstaan van onze opdrachtgevers uitdrukking te geven aan bepaalde moeilijkheden bij de uitvoering van vrijheidsbeperkende straffen en maatregelen vanuit concrete situaties. Dit gaf aanleiding tot een aantal debatten, die ongetwijfeld de basis zullen vormen voor meer formele contacten in het kader van ons lokaal overleg. Hierbij kunnen alle actoren, in een klimaat van wederzijds vertrouwen, naar oplossingen zoeken om te komen tot een responsabilisering van de justitiabele en zo recidive vermijden.

Tot slot willen we vermelden dat het kaderbesluit 2008/947/JBZ van 27 november 2008 van de Raad van Europa werd omgezet in ons nationaal recht bij de wet van 21 mei 2013 (Belgisch Staatsblad van 13/06/2013). Dankzij deze bijkomende stap maakt België volwaardig deel uit van de oprichting van een Europese justitiële ruimte, vermits die wet een tweeluik vormt met de wet van 15 mei 2012 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op de vrijheidsbenemende maatregelen.

Indiensttreding van een nieuwe directeur

Mevrouw Goffin is met pensioen gegaan. Catherine Hanozin werd op 1 september 2013 directeur van het Justitiehuis van Namen. Die verandering vormt de gelegenheid om nieuwe visies voor de dienst uit te werken.

Een opdrachtgebonden taakverdeling

In de geest van de hergroepering van de gerechtelijke arrondissementen worden de Justitieuizen van Namen en Dinant voortaan vanuit een gemeenschappelijke visie geleid. De nieuwe directeur wordt bijgestaan door twee adjuncten, mevrouw Marie César en de heer Fabian Jeanmart. Hun taakverdeling gebeurt niet op grond van geografische criteria maar gaat uit van de opdrachten en de voor elk ervan te realiseren doelstellingen. Zo verdelen zij hun arbeidstijd over zowel het arrondissement Dinant als het arrondissement Namen met het oog op een goede coherentie in het werk van het personeel dat weldra onder één enkele lokale opdrachtgever op het niveau van het parket of de rechtbank zal vallen. Zo hebben Namen en Dinant tijdens het weekend een gemeenschappelijke wachtdienst van de magistraten. Het spreekt voor zich dat onze dienst slachtofferonthaal zich hieraan aanpast.

De aanstelling van de nieuwe directeur was de gelegenheid om een SWOT-analyse van iedere opdracht van het Justitiehuis van Namen uit te werken. Hierdoor kregen de nieuwe leidinggevendenden de gelegenheid de werkcontext en de medewerkers te leren kennen die de opdrachten uitvoeren. Uit die ontmoetingen heeft de directie bepaalde sterke en zwakke punten van het Justitiehuis vastgesteld en aan het personeel van het Justitiehuis meegedeeld:

- ☞ een onthaal en een “savoir-vivre” van het personeel dat door de directie op prijs wordt gesteld omdat het van meet af aan voor een positief relationeel leefklimaat heeft gezorgd;
- ☞ een competentie- en kennisuitwisseling;
- ☞ gemotiveerde en deskundige medewerkers;
- ☞ bijzondere aandacht moet uitgaan naar bepaalde opdrachten: kwantitatief kader, structureel beleid, verduidelijking van de taken, de rollen en de communicatie;
- ☞ er is geen medewerker die instaat voor het onthaal.

We hebben ook samen de “opportunities en bedreigingen” voor onze dienst bekeken. De directie is niet uit op significante veranderingen in de structuur van het Justitiehuis of in de organisatie van de opdrachten. Zij wenst een zekere stabiliteit te waarborgen, maar houdt in het achterhoofd dat er steeds veranderingen kunnen zijn als de instroom niet beheersbaar blijft. De directie zal tevens erop toezien dat de deskundigheid van de medewerkers gewaarborgd blijft. Hiervoor zal zij hen vragen zich open en soepel op te stellen om veelzijdig inzetbaar te zijn.

Toekomstige werkpistes

De directie en het personeel hebben talrijke toekomstige werkpistes gelanceerd. Verwachtingen zijn er aan weerskanten. De directeur wenst dit enthousiasme te behouden door vergaderingen met de partners te laten plaatsvinden:

- ☞ De verkeersmagistraten, het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid en de justitieassistenten, alsook de vzw RED (Responsibility Experience Defensive) die een specifiek project voor verkeersdossiers uitwerkt.
- ☞ De verbindingsmagistraat belast met bemiddeling in strafzaken om een globale visie inzake strafbemiddeling uit te werken, en in het bijzonder om een dienstenaanbod voor de verkeersdossiers op te stellen;
- ☞ De jeugdmagistraat om het project Cochem op te zetten;
- ☞ De partners in het veld, zoals de steundiensten alternatieve gerechtelijke maatregelen, omdat er een wil is de samenwerkingen en het aanbod van de werkgevers verder uit te werken.

Intern moet de organisatie worden verduidelijkt: het secretariaat, het onthaal, de taakverdeling op directieniveau, de uit te werken rol van de coördinator en vooral het in evenwicht brengen van de werklast op alle niveaus.

Neufchâteau

Samenwerking tussen het parket en de dienst slachtofferonthaal van Neufchâteau

De dienst slachtofferonthaal werd sinds zijn oprichting in het Justitiehuis van Neufchâteau door één personeelslid beheerd. Deze persoon werkte bijna uitsluitend op grond van spontane vragen van de slachtoffers of hun naasten. De parketmagistraten of onderzoeksmagistraten verstrekken amper mandaten aan de dienst.

De voorbije drie jaren zijn bij de dienst slachtofferonthaal nieuwe personeelsleden in dienst getreden. Sinds eind 2012 is 1,5 VTE voor die opdracht voorzien.

In eerste instantie hebben we een teamdynamiek tot stand gebracht door de werkmethodes, op grond van de instructies die uitgaan van het directoraat-generaal, te uniformeren. Hierbij hebben we ons vooral gefocust op de interventies en de afspraken over de registraties. Er vinden regelmatige vergaderingen plaats tussen de justitieassistenten en de directie die passen binnen de wederopbouw van de dienst en die betrekking hadden op de interventiemethodiek en het structurele werk.

Vervolgens werd gewerkt aan een nieuwe samenwerking met het parket en de onderzoeksrechters via individuele contacten. Daaruit is gebleken dat zij moeilijk relevante situaties kunnen identificeren waarbij de dienst zou kunnen optreden.

Na reflectie en overleg met de procureur des Konings, hebben wij voorgesteld om te werken op grond van automatische vattingen, zoals bepaald in de ministeriële richtlijnen en de omzendbrieven van de procureurs-generaal. Bijgevolg wordt de dienst, in het kader van verkeersovertredingen, automatisch op de hoogte gebracht van alle ongevallen met doden of zwaargewonden.

De procureur des Konings heeft inzake de dossiers over gemeenrecht zijn akkoord gegeven voor het opzetten, met zijn administratieve diensten, van de automatische vattingsprocedure. Sinds dit jaar wordt de dienst op de hoogte gebracht van de al dan niet opzettelijke misdrijven met dodelijke slachtoffers en de poging daartoe, van de verdachte overlijdens, van feiten van partnergeweld waarvoor de dader voor het parket wordt gebracht of zaken van partnergeweld waarvoor een gerechtelijk onderzoek is ingesteld, alsook van onrustwekkende verdwijningen. De magistraat die belast is met de dossiers inzake het niet betalen van het onderhoudsgeld doet nu eveneens een beroep op ons om de slachtoffers stelselmatig te informeren over de te ondernemen stappen en over de documenten die naar het parket verstuurd moeten worden opdat die misdrijven voor de bevoegde rechtbank vervolgd kunnen worden.

Naast de verbeterde samenwerking met het parket, hebben wij de politie willen bewustmaken van de plaats van het slachtoffer in de rechtspleging. De twee zones van het arrondissement kregen het voorstel van een gezamenlijke voordracht door de dienst slachtofferonthaal, de dienst voor bijstand aan rechtzoekenden en de dienst Politie Slachtofferbejegening. Enkel de politiezone Semois et Lesse heeft ons uitgenodigd zodat wij haar de opdrachten van elke dienst konden verduidelijken.

Een betere zichtbaarheid

Teneinde de krachten te bundelen en het gevoel van isolement van de justitieassistenten van de dienst slachtofferonthaal terug te schroeven, werden driemaandelijks vergaderingen tussen de drie diensten van de Justitiehuisen in de provincie Luxemburg georganiseerd. Dankzij die uitwisselingen kunnen de praktijken worden gelijkgesteld en is er een reflectie inzake methodieken, deontologie en de te voeren structurele acties mogelijk. In dat kader hadden wij een overleg met een vrederechter om meer kennis te vergaren inzake aangelegenheden die onder zijn bevoegdheid vallen.

In 2014 zal verder worden gereflecteerd, vooral aan de hand van het project om een affiche te maken die de dienst voor iedereen toegankelijk maakt. Het is de bedoeling dat de dienst beter zichtbaar is voor de burger. Wij zouden ook de nieuwe samenwerking met het parket willen evalueren. Naar aanleiding van regelmatige vragen van slachtoffers van seksueel misbruik, willen wij voorstellen om dat soort feiten ook in aanmerking te laten komen voor automatische vattingen.

Hoewel reeds een deel werd gerealiseerd, blijft er op het vlak van de bewustmaking toch nog een lange weg af te leggen.

Nivelles

Overleg

Ieder jaar organiseert het Justitiehuis van Nijvel overlegmomenten met de andere diensten van justitie, zowel binnen de officieel daartoe bestemde structuren als daarbuiten. Dat overleg heeft geen betrekking op alle opdrachten die zijn toevertrouwd aan het Justitiehuis, maar focust met name op één ervan, zodanig dat een diepgaande analyse ervan mogelijk wordt.

Die vergaderingen moeten niet alleen een beeld geven van de lokale situatie voor de bedoelde opdracht, maar vormen ook en vooral een aanleiding tot een constructieve dialoog tussen de uitgenodigde leden. Daarom wil het Justitiehuis alle betrokken actoren van de 'justitieketen' zoveel mogelijk op hetzelfde tijdstip samenbrengen, teneinde de raakpunten tussen de actoren in kaart te brengen en te optimaliseren zodanig dat eenieders handelen - en bijgevolg Justitie zelf - nog doeltreffender wordt.

Uit de ervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat die overlegmomenten zeer verrijkend zijn: zij fungeren telkens als vehikel voor een beter inzicht in elkaars werking, voor wederzijdse professionele erkenning en voor een streven naar veranderingen in de praktijk. En het is des te bemoedigender om te mogen vaststellen dat er na zulke overlegmomenten al snel resultaten worden geboekt in het veld.

Twee voorbeelden kunnen hierbij worden aangehaald.

Vrijheid onder voorwaarden

Nadat het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie de resultaten over hun onderzoek naar vrijheid onder voorwaarden had voorgesteld, raakten de onderzoeksrechters, het parket, de politiediensten en het Justitiehuis van het arrondissement het eens over vier punten:

- ☞ Het belang om de responsabiliserende voorwaarde waarbij de justitiabele zich moet aanmelden bij of contact opnemen met het Justitiehuis binnen een bepaalde termijn, op te nemen in het geheel van voorwaarden;
- ☞ De problemen inzake de concrete uitvoering en de uiteenlopende interpretaties van de voorwaarde om urine- of bloedtesten af te nemen;
- ☞ Het belang van een grotere herkenbaarheid van de prestaties van de justitieassistenten via hun verslagen;
- ☞ De nodige samenwerking met de politiediensten (opnieuw mogelijk dankzij de nieuwe 'influx'-richtlijn van het College van procureurs-generaal).

Leermaatregel

In het kader van een voorstelling van de verschillende diensten die leermaatregelen organiseren als voorwaarde bij de bemiddeling in strafzaken, de probatiemaatregel of werkstraffen (of dienstverlening) kwamen de volgende partners samen met het Justitiehuis: parket, magistraten van de zetel, probatiecommissie, steundienst voor alternatieve straffen en maatregelen, Praxis, Arpège, Triangle, Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid en Pro Velo. Tal van constructieve gedachteswisselingen vonden plaats en opnieuw waren er vier aandachtspunten:

- ☞ Het belang van het aanvragen van een enquête vóór het vonnis met het oog op de probatie of autonome werkstraf, vermits dit voor het vervolg van de gerechtelijke procedure enig licht kan werpen op een eventuele ongeschiktheid van de justitiabele en op een voorgaande afwerking van een leerstraf/autonome werkstraf;
- ☞ Het belang van een 'ruimere' formulering (van het type 'zoals') voor de opleidingsvoorwaarde of de prestatieplaats en van het vereiste aantal uren, dat precies in overeenstemming moet zijn met de voorgestelde opleidingen en niet te veel mag zijn voor een prestatie, omwille van de haalbaarheid;
- ☞ De bekommernis van alle actoren om de opvolging van de gerechtelijke beslissingen en daaraan gekoppeld de geloofwaardigheid van alle schakels van justitie, waaruit bleek dat de wederzijdse ondersteuning van magistraten en justitieassistenten er baat zouden bij hebben dat het standpunt van de justitiabele, betreffende zijn bereidheid om een leerstraf of een werkstraf te verrichten, in de beslissing vermeld wordt;
- ☞ Het slaagpercentage voor de opleiding en de werkstraf ligt hoog en de uitvoeringstermijn overschrijdt zelden een jaar.

Behandeling is de meest voorkomende maatregel bij bemiddeling in strafzaken

Al geruime tijd blijkt therapie de meest voorkomende maatregel te zijn binnen de bemiddeling in strafzaken in Oudenaarde. We stellen vast dat voornamelijk het confronterend werken aan de basis ligt van het groot aantal doorverwijzingen naar een individuele behandeling.

De voorbije maanden hebben de justitieassistenten zich deze methodiek meer en meer eigen gemaakt. Dit vanuit de overtuiging dat deze manier van werken wel degelijk zijn vruchten afwerpt. Wij vinden het dan ook zinvol in het teken van dit jaarverslag en in het licht van 20 jaar bemiddeling in strafzaken even stil te staan bij deze aanpak.

Behandeling na confronterend werken

Velen vragen zich af of confronterend werken geen agressie uitlokt, maar tot op heden stellen wij vast dat dit niet het geval is. De ervaring leert ons dat confronterend werken laat zien wat anders verborgen zou blijven. Op korte tijd kan zo tot de kern doorgedrongen worden en dat is een meerwaarde om gericht te kunnen doorverwijzen. Als we iets fout hebben gedaan verwachten we ergens wel dat we erop aangesproken zullen worden. Gebeurt dat niet, dan voelen we op één of andere manier verwarring. Als plegers een brief ontvangen voor een eerste gesprek, verwachten zij ook niet anders dan aangesproken te worden op de feiten. Ons gesprekslokaal is één van de weinige plaatsen waar een pleger echt te horen krijgt dat wat hij heeft gedaan niet kan, een plaats waar kan en mag geconfronteerd worden. Omdat plegers ergens diep vanbinnen wel verwachten aangesproken te zullen worden op hun gedrag, geven ze ons het mandaat.

We krijgen niet alleen het mandaat van de opdrachtgever om plegers te confronteren met hun feiten, we krijgen ook het mandaat van de justitiabelen zelf. Dat maakt dat we heel ver kunnen gaan in wat we zeggen. Als een pleger bijvoorbeeld de feiten minimaliseert en aanhaalt: “Het was maar een kleine duw”, leggen wij de foto van het slachtoffer voor waarop de verwondingen te zien zijn en vragen hem naar een reactie. We vragen dan bijvoorbeeld of het hem logisch lijkt dat deze verwondingen enkel het gevolg zouden zijn van een duw. Deze manier van handelen blijkt te werken, want meestal begint de pleger dan schoorvoetend te vertellen dat het inderdaad om meer ging dan een duw alleen. Een vertrekpunt om dieper in te gaan op de feiten zelf.

Hoe contradictorisch ook, de confrontatie durven aangaan creëert wederzijds respect en vertrouwen, een basis om in de diepte te kunnen werken. Eens voorbij de confrontatie komen we op het punt waarop de dader zichzelf laat zien zoals hij is. Vanuit deze kwetsbaarheid kan een pleger zijn slachtoffer beter begrijpen, kunnen wij de ‘juiste’ maatregel voorstellen en gericht doorverwijzen. We vertrekken dan niet langer vanuit ‘de feiten’ maar vanuit de mens daarachter die handelde uit allerlei emoties waar hij geen weg mee kon. Het wederzijdse vertrouwen dat gecreëerd werd, zorgt ervoor dat plegers, vaak voor het eerst, over pijnpunten in hun jeugdjaren of uit hun leven praten. Het gebeurde al vaker dat plegers bij ons voor het eerst over hun incestverleden of ondergane seksuele misbruik praten, over de afwijzing en mishandeling door hun ouders, over diepe sporen van leed... Plegers met een overvolle rugzak die in hun hele leven nog nooit met een hulpverlener of iemand anders hebben gepraat over hun diepste kern van leed.

Het leed dat ze meedragen, speelt in bijna alle gevallen een onderliggende rol bij de gepleegde feiten, waardoor een individuele behandeling de enige logische maatregel lijkt om voor te stellen. Binnen de behandeling kan dit leed en de thema's die bij ons aan bod kwamen verder uitgediept, verwerkt en geplaatst worden. Er kan ten gronde gewerkt worden aan de groei en ontwikkeling van de pleger, een eerste stap in een veranderingsproces. De mens achter de feiten accepteert de voorgestelde maatregel dan veeleer vanuit een innerlijke motivatie dan vanuit een externe motivatie, waardoor de individuele behandeling meer kans heeft om blijvende resultaten bij een pleger te boeken.

Als het slachtoffer in een gezamenlijk gesprek dan het ware gezicht van de dader zelf kan zien of als wij het beeld van de mens achter de feiten kunnen binnenbrengen wordt er waarlijk begrip bij het slachtoffer gecreëerd. Het werken vanuit een eerder ‘gedwongen kader’ maakt het wel degelijk mogelijk dat dader en slachtoffer tot een echte ontmoeting komen en dit vanuit wederzijds begrip.

Binnen de bemiddeling in strafzaken willen wij ons als justitieassistenten verder blijven inzetten om deze ‘ontmoeting’ tussen dader en slachtoffer mogelijk te maken. De methodiek van het confronteren willen wij ons verder eigen maken om zo maximaal te kunnen werken in de richting van herstel.

Tongeren

Probatie

In 2013 stelde het Justitiehuis van Tongeren een flinke stijging vast in de sector probatie. Het aantal nieuwe probatiebegeleidingen steeg van 119 in 2012 naar 188 in 2013 of met 57 %. Ook het aantal nieuwe probatie-enquêtes steeg van 106 in 2012 naar 153 in 2013. Eind 2013 waren er nog 437 lopende probatiedossiers, waarvan bij 114 dossiers de begeleiding was opgeschort.

Ondanks het vertrek van twee justitieassistenten in de probatiesector, met als gevolg enkele interne verschuivingen van justitieassistenten, konden de nieuwe dossiers toch tijdig worden opgenomen. De probatie-enquêtes werden binnen de twee werkdagen opgenomen en de probatiebegeleidingen werden gemiddeld na 18 dagen opgenomen; dit is duidelijk beter dan het nationaal gemiddelde dat 27 dagen was in 2013.

Zinvolle en werkbare voorwaarden

Het Justitiehuis pleegt jaarlijks overleg met de rechters en de parketmagistraten inzake het gebruik van de maatschappelijke enquête met als doel te komen tot zinvolle vonnissen en werkbare probatievoorwaarden. In het overleg met de magistratuur wordt ook het gebruik van de autonome werkstraf gestimuleerd in dossiers waar de link tussen criminaliteit en levensproblematiek minder uitgesproken is. In 2013 waren er 197 nieuwe werkstraf-dossiers; dit is een daling met 13 % ten opzichte van 2012 (238).

Het Justitiehuis wil de efficiëntie en de effectiviteit in de sector probatie nog verhogen door:

- ✦ het beter detecteren van de link tussen levensproblematiek en criminaliteit;
- ✦ in de enquêtes te focussen op die situaties waarin het voorstellen van een probatiemaatregel een meerwaarde kan bieden voor het verminderen van de recidive;
- ✦ het beter aflijnen van de werkdoelen binnen de begeleiding;
- ✦ De zelfredzaamheid van de probant te verhogen;
- ✦ via de relatie met de justitiabele zelfinzicht en motivatie te stimuleren;
- ✦ voorstellen tot het opschorten van de begeleiding indien zich geen concrete werkdoelen meer stellen;
- ✦ nuttig gebruik te maken van het nationaal aanbod leerstraffen (dader in zicht, slachtoffer in beeld, het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid, het leerproject voor daders van seksueel geweld) en de Globaal Planprojecten.

Samenwerken is nodig

Wat de Globaal Planprojecten betreft, is er nog altijd een probleem van subsidiëring. Het huidige subsidiebeleid door Justitie dekt immers niet de reële kosten, zodat de gemeentes het verschil moeten bijpassen. In tijden van besparingen wordt het ophoesten van deze meerkosten door de gemeenten steeds moeilijker. In het gerechtelijk arrondissement Tongeren kan het Justitiehuis beroep doen op leerprojecten die focussen op sociale vaardigheden en agressiepreventie: AGM Maasmechelen en het veiligheidshuis te Genk, projecten die middelenmisbruik bespreken: het CAD en Katarsis en het agressieproject van het VGGZ Hasselt. Daarnaast zijn er de volgende werkprojecten: het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek, de vzw Arbeidskansen in Maaseik en AGM Maasmechelen. Jammer genoeg moest de vzw De Alverberg in Kortesseem hun samenwerking beëindigen eind 2013 omdat de gemeente Kortesseem de meerkost niet meer kan financieren. Wij hopen voor dit project nog een oplossing te vinden in de loop van 2014.

Ook bemiddeling in strafzaken doet regelmatig beroep op deze projecten. In 2013 waren er 415 nieuwe bemiddelingsdossiers; dit is een stijging met 11 % ten opzichte van 2012 (374).

Tournai

Over de grenzen heen

Tijdens het consensuscongres rond voorkoming van recidive, dat plaatsvond in februari 2013 in Parijs, werd mevrouw Annie Devos als deskundige gevraagd om de opdrachten van de Justitiehuzen voor te stellen. Haar uiteenzetting liet een sterke indruk na bij een Franse magistrate, die dan ook contact heeft gezocht met het dichtstbijzijnde Justitiehuis: Mevrouw Cécile Dangles, vicevoorzitter van de strafuitvoeringsrechtbank van Rijssel, kreeg de toestemming om zich een week in te leven in de praktijk van het Justitiehuis van Doornik.

‘Ontdekking’ van de beginselen van begeleiding – controle

Tijdens die week nam mevrouw Dangles de tijd om de verschillende strafrechtelijke opdrachten van de Justitiehuzen te ontdekken. Zij sprak met de justitieassistenten om inzicht te krijgen in hun werkwijze binnen het strafrechtelijke kader, die gestoeld is op een systemische en interactieve aanpak volgens het beginsel van begeleiding - controle. De logica van die aanpak is gebaseerd op de vaststelling dat het een illusie is om een gedragswijziging te kunnen bewerkstelligen zonder rekening te houden met de gedragscontext en met de interacties binnen de familiale, professionele en relationele sfeer.

Bij het werken rond de voorwaarden die zijn opgelegd door de gerechtelijke autoriteit worden de leefomgeving en het wereldbeeld van de justitiabele als uitgangspunt genomen met de bedoeling die te laten fungeren als hefboom voor de gedragsverandering en aldus recidive te voorkomen.

Het werken rond de voorwaarden biedt ook op methodologisch vlak ruimte voor ontmoetingen en gedachte-wisselingen tussen de magistraten met hun beslissings-bevoegdheid en het werk in het veld: de wijze waarop de voorwaarden worden geformuleerd heeft immers een niet te verwaarlozen invloed op de follow-up. Een al te specifieke voorwaarde (bijvoorbeeld het opleggen van een therapeut bij naam) kan een situatie blokkeren, terwijl een al te vage voorwaarde of een voorwaarde gebaseerd op vage criteria (bijvoorbeeld geen overmatig alcoholverbruik) grote moeilijkheden kan opleveren bij de afbakening van het interventiekader. De desbetreffende gedachtewisselingen tussen de opdrachtgevende overheden en de personeelsleden in het veld wekten mevrouw Dangles' belangstelling door de mogelijkheden die zij inhouden, uitgaande van de confrontatie van standpunten, teneinde de wijze van tenlasteneming van de mandaten te verfijnen, te verduidelijken en beter af te bakenen.

Voordelen van de Belgische opleiding en aanpak

Mevrouw Dangles heeft tot slot nog het belang van de opleiding van de justitieassistenten naar voren gebracht: terwijl de Franse teams sterk gefocust zijn op de juridische benadering, kan er van de justitieassistenten dankzij hun opleiding in de humane wetenschappen worden verwacht dat zij hun statuut van relatie-professional in de praktijk brengen en dat zij communicatie hanteren als voornaamste werkinstrument.

Mevrouw Dangles had veel aandacht voor de relationele en contextuele benadering volgens de methode begeleiding - controle. Die wijze om inzicht te verwerven in de beleving van de justitiabele opende immers werkperspectieven die ongekend zijn bij onze Franse collega's, die onder de indruk zijn van de uitwerking van een gemeenschappelijke methodologie voor alle justitieassistenten en de professionele houding uitgedragen door directoraat-generaal.

Aan het einde van die boeiende week vol gedachtewisselingen en ontdekkingen kregen wij het aanbod om op onze beurt kennis te gaan maken met het reilen en zeilen in Outre-Quévrain.

Turnhout

Not the sky is the limit

De laatste jaren was er een licht stijgende trend van dossiers die aan het Justitiehuis Turnhout werden toebedeeld. De filosofie van het huis is om het tempo van de binnenkomende dossiers te volgen en justitiabelen op de meest efficiënte en effectieve wijze te begeleiden. Zelfs met eenzelfde aantal justitieassistenten en administratieve krachten waren we in staat om meer opdrachten te verwerken. Kwantiteit is immers ook kwaliteit, een lijfspreuk waar we als huis trots op zijn omdat we er in slagen geen structurele achterstanden op te bouwen.

2013 diende zich aan als een jaar waar de ingeslagen weg van in- en outputbeheersing van dossiers, met de nodige kwaliteitsgaranties, kon worden verder gezet. Zelfs een drastische daling van het administratief kader (met een dieptepunt van 2,3 voltijdse equivalenten) was geen hinderpaal om het Justitiehuis functioneel te houden.

In 2013 werd vastgesteld dat nog meer dossiers hun weg vonden naar het Justitiehuis. Opmerkelijker was dat deze stijging zich manifesteerde in zowel de strafrechtelijke en burgerrechtelijke opdrachten. Ook het aantal lopende dossiers voor slachtofferonthaal is in 2013 gestegen ten opzichte van het vorige werkingsjaar.

{ Kwantiteit is ook kwaliteit,
een lijfspreuk waar we als huis trots op zijn }

Bij de strafrechtelijke opdrachten zien we in 2013 een stijging van 18% ten aanzien van het vorige werkingsjaar. Deze stijging manifesteerde zich in de diverse sectoren: probatie, werkstraffen, vrijheid onder voorwaarden en de bemiddeling in strafzaken. Bij de burgerrechtelijke opdrachten was er een stijging van 4% voor de nieuw toegewezen mandaten in 2013.

Kwantiteit moet ook kwaliteit blijven

De uitdaging in 2013 was enorm groot om onze lijfspreuk 'kwantiteit is kwaliteit' te realiseren op de werkvloer. Zeker omdat justitieassistenten steeds meer administratieve taken (en onthaalopdrachten) moesten uitvoeren. Toch zag het er naar uit dat ook 2013 in schoonheid kon worden uitgereden (zonder wachtlijsten). In de tweede week van december kregen we echter het bericht dat een contract van één justitieassistent niet zou worden verlengd na 31 december 2013. Het was een donderslag bij heldere hemel omdat we deze werkkracht echt nodig hadden om het hoofd te bieden aan de stijgende input van opdrachten.

Het einde van 2013 is dan ook redelijk chaotisch verlopen omdat gezocht moest worden naar een nieuw evenwicht. Kunnen we met het huidige personeelsbestand nog wel de nodige kwaliteit bieden zoals de richtlijnen van ons Directoraat-generaal voorschrijven? In een eerste herstructurering, doorgevoerd in de tweede helft van december 2013, werd de avondpermanentie voor de eerstelijns juridische bijstand geschrapt op donderdagavond. Ook werd het onthaal van het Justitiehuis gesloten op dinsdagvoormiddag. Op die wijze kunnen de justitieassistenten zich (terug) focussen op de verwerking van de input van dossiers zodat de wachtlijsten binnen de probatie tot een minimum herleid kunnen worden. Tenslotte werden al enkele scenario's op tafel gelegd om het secretariaat van de probatiecommissie in 2014 operationeel te houden. Met de rekenschap dat de zwangere secretaris van de probatiecommissie zal uitvallen in 2014 en geen overdracht van deze taken meer mogelijk is naar andere administratieve medewerkers, zal het een uitdaging zijn voor onze organisatie om deze commissie draaiend te houden. We kunnen alleen meegeven dat inzake personeelscapaciteiten het credo 'the sky is the limit' niet zal kunnen blijven gelden.

Verviers

Project jonge bestuurders in bemiddeling in strafzaken

Het Justitiehuis te Verviers heeft in 2013 bijgedragen tot het opzetten van een specifiek strafrechtelijk beleid ten aanzien van jonge bestuurders, plegers van snelheidsovertredingen of van het rijden onder invloed van alcohol of drugs.

Het gaat erom jonge bestuurders, in het kader van de bemiddeling in strafzaken, een voorstel te doen tot het volgen van een opleiding inzake de bewustmaking voor de verkeersveiligheid en de gevaarlijkheid van hun gedrag.

Zonder het toepassingsveld van dit strafrechtelijk beleid volledig vast te leggen, ligt de leeftijd van de betrokken jongeren tussen 16 en 22 jaar en mogen de snelheidsovertredingen en het percentage van de alcoholopname een bepaalde grens niet overschrijden. Die overtredingen komen anders eerder in aanmerking voor vervolging voor de politierechtbank.

Overleg tussen de verschillende actoren

Het uitwerken van die maatregelen is het logische gevolg van gemeenschappelijke omzendbrief nr. 8/2006 van 28 mei 2013 (herziene versie) betreffende het sturen onder invloed van alcohol-drugs en vergt, voor het slagen ervan, overleg tussen en samenwerking met de verschillende betrokken actoren.

De procureur des Konings te Verviers en de directie van het Justitiehuis zijn dus samengekomen om de haalbaarheid van het project te overwegen, rekening houdend met het beschikbare personeel en de organisatiemogelijkheden van opleidingen op lokaal vlak, met dien verstande dat het opzetten van het project niet ten koste moest gaan van de klassieke bemiddelingsprocedures (dader/slachtoffer) en de opleiding met zekerheid binnen de bepaalde termijnen kon worden gewaarborgd.

Er werd dus overleg gepleegd met het Belgisch Instituut voor de Verkeerveiligheid (BIVV) om het project uiteen te zetten en de haalbaarheid na te gaan. Het BIVV stond positief ten overstaan van de organisatie van de opleiding (algemene module van 20 uur, aangepast aan een jong publiek en aan de specifieke kenmerken ervan) volgens een vooraf vastgelegde kalender. Er diende immers tegelijkertijd rekening te worden gehouden met twee factoren: voldoende deelnemers verzamelen om een groep samen te stellen en de opleiding binnen de wettelijke uitvoeringstermijn organiseren.

Inhoud van de opleiding

Wat betreft de inhoud van de opleiding, moet de jonge bestuurder zich bewust zijn van zijn rijgedrag, de gevaren van de weg, de andere weggebruikers en de mogelijke slachtoffers. De opleiding blijft theoretisch, maar maakt gebruik van verschillende bewustmakingstools, zoals artikels (pers, literatuur), video's (getuigenissen van slachtoffers, ...), aangepaste software, rollenspellen en simulatieoefeningen. De trainer gaat uit van overtuigingen, denkbeelden en kennis van eenieder om de personen met de realiteit te confronteren (invloed van alcohol/drugs op reflexbewegingen (reactietijd) en op de perceptie van de omgeving, snelheid van het voertuig en remafstand, ...) en op die manier een stimulans te geven voor de bewustmaking en het aannemen van nieuwe gedragingen waarvan zij dan het nut van inzien. Tijdens die opleiding kan ook een beroep worden gedaan op externe actoren, zoals verplegers of verzekerders, die elk op hun niveau getuigen van de gevolgen van verkeersongevallen.

Concreet gesteld zendt het parket de dossiers per lot van 20 eenheden over naar het Justitiehuis opdat, op grond daarvan, een groep van minstens tien deelnemers kan worden samengesteld. Vervolgens roepen de justitieassistenten de justitiabelen op dezelfde datum op om hen, in het kader van de strafbemiddeling, voor te stellen voornoemde opleiding te volgen en hen, als zij hiermee akkoord gaan, hiervoor in te schrijven.

In geval van welslagen van de maatregel, vervalt de strafvordering. Die maatregel kan de dader meer verantwoordelijkheidsgevoel geven dan bij de "gewone" betaling van een boete die hij, in voorkomend geval, misschien niet zou kunnen betalen als hij, wegens zijn jonge leeftijd, over onvoldoende eigen middelen beschikt.

Het project is op 15 september 2013 van start gegaan. Eind 2013 kon de eerste groep reeds voor begin 2014 worden ingepland. Hoewel erin is voorzien dat die procedure onderworpen wordt aan een specifieke evaluatie, mag in dit stadium reeds de uitstekende samenwerking tussen de verschillende actoren worden benadrukt (parket, Justitiehuisen en BIVV). Dit heeft geleid tot het opzetten van een interessant alternatief inzake het strafrechtelijk beleid.

Veurne

Justitiehuis Veurne behoort samen met Justitiehuis Ieper tot de twee kleinste Justitiehuizen binnen de Nederlandstalige Justitiehuizen. Eind 2013 bestond de personeelsequipe uit tien justitieassistenten (8,7 VTE), drie administratieve assistenten (drie VTE) en één poetsvrouw (0,6 VTE).

Justitiehuis Veurne wordt al enkele jaren getroffen door opeenvolgende personeelsswissels wat uiteraard een negatieve invloed heeft op de performantie van het huis.

Eind 2012 kon Veurne opnieuw enkele collega's verwelkomen, waardoor voor het eerst in jaren het team weer volwaardig was. Deze nieuw aangeworven personeelsleden dienden echter in 2013 nog verder opgeleid te worden en dienden zich in te werken in de hen toegekende opdrachten.

Nood aan een stabiel personeelsplan

De stabiliteit van de personeelsleden maakte het mogelijk om de achterstanden min of meer weg te werken, wat in de loop van het jaar zeker gebeurd is. De gedane investeringen maken het mogelijk dat de justitieassistenten nu een volwaardige caseload aankunnen. Kenmerkend voor Veurne is de grote toestroom van probatiedossiers voor verkeersdelicten. Hiervoor werd een specifieke werkwijze ontwikkeld. De justitiabelen worden via een groepsgerichte aanpak snel en efficiënt doorverwezen naar het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid voor het volgen van een cursus.

Prioriteiten en verantwoordelijkheidsgevoel

Daarnaast bleef de directeur van de Justitiehuisen Ieper en Veurne helaas ook tot november 2013 afwezig wegens ziekte. De personeelsbesparingen en het zeer klein aantal leidinggevenden binnen de Nederlandstalige Justitiehuisen laten niet toe in een vervanging te voorzien. Vanuit de regionale directie werd een beperkte opvolging en permanentie binnen het Justitiehuis voorzien met als prioriteiten de organisatie van de interne werking en de overdracht van informatie zodat de medewerkers op de hoogte blijven van de evoluties binnen het Directoraat-generaal.

De reeds enkele jaren durende opeenvolging van personeelwissels maakt het werken binnen het Justitiehuis bijzonder moeilijk. Bovendien is de personeelsgroep in Veurne zeer klein waardoor elk vertrek een enorme impact heeft op de werking van het huis. Van de personeelsleden wordt dan ook een enorme flexibiliteit en polyvalentie verwacht

De beperkte aanwezigheid van een leidinggevende heeft ontegensprekelijk een nadelige invloed gehad op de opvolging en ondersteuning van het personeel en de werking van het Justitiehuis (net zoals in Justitiehuis Ieper). Deze tekorten werden deels opgevangen door de grote zelfredzaamheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de medewerkers van beide huizen die hiervoor bijzonder gewaardeerd worden.

Centrale diensten

Directie managementondersteuning

Dienst programmatorische managementondersteuning

Managementplan DG Justitiehuisen

In het vorige jaarverslag werd er stilgestaan bij enkele opmerkelijke realisaties uit het managementplan 2006-2012. Ondertussen werd er een nieuw managementplan uitgewerkt, in het verlengde van de hernieuwde aanstelling van Mevrouw Devos als directeur-generaal van het DG Justitiehuisen. Het huidige managementplan speelt zich af binnen de context van de zesde staatshervorming, waarbij de bevoegdheden van het DG Justitiehuisen zullen worden overgeheveld van de federale staat naar de deelstaten. Bij het opstellen van het managementplan, werd er dan ook gefocust op het tijdsperspectief dat gelijk loopt met de zesde staatshervorming.

Het accent binnen het nieuwe managementplan ligt enerzijds op het voorbereiden van de communautarisering en anderzijds op de dagelijkse uitvoering van de kernopdrachten van het DG Justitiehuisen. Het streven is dat de justitiabele, de partners binnen justitie en de medewerkers nu en in de toekomst optimaal geïndienend zijn. Naast het uitvoeren van het veranderingsprogramma betekent dit ook het garanderen van de continuïteit van de operationele werking en de unieke positie in de justitieketen op basis van de humane benadering.

De openbare dienstverlening en de opdrachten die ons zijn toevertrouwd zijn immers onze bestaansredenen. Het begrip openbare dienstverlening is een zeer levendig begrip in de Justitiehuisen door de maatschappelijke verankering ervan, de realiteit waarmee de justitiabelen te maken krijgen, maar ook in de kwaliteit van de dienst die moet worden verleend aan de gerechtelijke en administratieve overheden. Deze instelling moet behouden blijven ondanks de grote institutionele veranderingen die zich aandienen.

Voor het uitvoeren van de communautarisering werd een specifiek programma opgericht

Voor het uitvoeren van de communautarisering werd er een specifiek programma opgericht dat tevens de steun krijgt van het Directiecomité. Met betrekking tot de dienstverlening werden er objectieven opgenomen inzake het verhogen van de uitvoeringscapaciteit van de opdrachten, ontwikkelen van samenwerkingsverbanden en partnerschappen, invoering van nieuwe modaliteiten elektronisch toezicht, methodologisch werken en interne kwaliteitszorg.

In 2013 werd er reeds heel wat gerealiseerd, met dank aan de inzet van elkeen binnen het DG Justitiehuisen. Zo werden er actieplannen opgesteld om de achterstanden inzake elektronisch toezicht, autonome werkstraffen en probatie weg te werken. Er werden enorme inspanningen geleverd door het personeel, wat resulteert in een opmerkelijke vermindering van de wachtlijsten.

Inzake elektronisch toezicht werd er een nieuwe modaliteit ingevoerd die elektronisch toezicht mogelijk maakt onder voorhechtenis. Met deze acties draagt het DG Justitiehuisen bij tot het beleid van de Minister die een effectieve uitvoering van de straffen vooropstelt. Er werd tevens een website opgericht rond de autonome werkstraf, die alle betrokkenen beter wil informeren. Binnen de BPR werd er gewerkt rond de processen van de organisatie. Er was nood om dit te blijven opvolgen en aanpassingen te maken naargelang de evoluties. Er werd onder meer gewerkt aan een herziening van de standaardtijden.

Hiernaast werden er werkgroepen met de deelstaten rond personeel, NCET, ICT, budget & gebouwen, transitieprotocol en subsidies opgericht die bezig zijn met de voorbereiding van de communautarisering. In het kader van de overheveling van de bevoegdheden werd er ook gewerkt aan de ontwikkeling van een intranet dat de gevalideerde kennis rond de opdrachten en de informatie rond de communautarisering ter beschikking stelt aan de personeelsleden. Dit intranet zal in het voorjaar van 2014 worden open gesteld.

Dienst communicatie

Een netwerk voor onderzoekers

Het directoraat-generaal Justitiehuisen hecht veel belang aan onderzoek en aan samenwerking met de academische wereld. De onderzoekers zijn geïnteresseerd in de bevoegdheidsdomeinen van de Justitiehuisen. Nochtans bleek uit een interne vaststelling dat het personeel van de Justitiehuisen geen kennis had van de afgesloten, lopende of aanstaande onderzoeken.

Er wordt bovendien wel een grote inbreng van de medewerkers van de Justitiehuisen verwacht bij het leveren van statistische gegevens, het beantwoorden van vragenlijsten, het geven van interviews, het mogelijk maken van observaties van het werk als justitieassistent. De kennisoverdracht verliep bijgevolg niet altijd optimaal. Om die redenen, en ook om bruggen te slaan tussen Franstalige en Nederlandstalige onderzoekers vóór de communautarisering, werd op 21 oktober 2013 een eerste bijeenkomst van het netwerk van onderzoekers georganiseerd. Die bijeenkomst bracht een twintigtal onderzoekers samen. We verkregen een volledig overzicht van de onderzoeken die handelen over de opdrachten van de Justitiehuisen en er kwamen efficiëntere samenwerkingsmodaliteiten tot stand.

De onderzoekers hadden de gelegenheid om elkaar te leren kennen, informatie uit te wisselen en zelfs toekomstige gemeenschappelijke publicaties te overwegen. Dit netwerk van onderzoekers is erg veelbelovend: zo lag het reeds aan de basis van een uitgewerkt programma voor de volgende interne studiedag in maart 2014. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn er binnen de Justitiehuisen nieuwe onderzoeken opgestart onder meer performante voorwaarden: de onderzoekers richten hun vraag rechtstreeks aan de dienst communicatie, die het bespreekt met de betrokken diensten en de hiërarchische lijn. De Justitiehuisen worden gesensibiliseerd rond het belang van het onderzoek en de resultaten worden verspreid via publicaties of studiedagen. De verschillende actoren zien de meerwaarde in van een kennismaking. 2014 moet in het teken staan van de consolidering van dat netwerk en de bezieling ervan dankzij tal van gemeenschappelijke projecten.

Bij de publicatie en de persconferentie van het jaarverslag hebben we ons geconcentreerd op een positief beeld van de werkstraf

Proactieve en positieve communicatie

Bij de publicatie en de persconferentie van het jaarverslag van het directoraat-generaal Justitiehuisen heeft de dienst communicatie, in samenwerking met de dienst Gemeenschapsgerichte Straffen en Maatregelen, zich geconcentreerd op een positief beeld van de werkstraf - de belangrijkste strafrechtelijke opdracht in termen van aantal dossiers. Wanneer de Justitiehuisen aan bod komen in de media, gebeurt vaak in negatieve termen of naar aanleiding van een incident. Slechts weinigen weten werkelijk wat de verschillende medewerkers van de Justitiehuisen dagelijks presteren.

Op de persconferentie van 7 juni 2013, en dankzij verschillende contacten met de journalisten vóór en na de conferentie, werd er een positieve boodschap meegegeven. De slogan luidde: “De werkstraf. Een aparte straf, een straf apart”. Alle actoren betrokken bij de uitvoering van die straf -en dat is bijzonder omdat de uitvoering ervan gebeurt in samenwerking met de gemeenschap - konden het woord nemen. Hun activiteiten werd gewaardeerd en in positieve bewoordingen besproken. Bijzondere aandacht ging uit naar de voorbereiding van de interviews en naar het opbouwen van vertrouwensrelaties met journalisten van de verschillende media in het land.

Resultaten van de audit

De audit van de interne communicatie, gelanceerd in 2012 met medewerking van de FOD P&O, heeft geleid tot een consistent rapport met tal van aanbevelingen. Gelet op de toekomstige communautarisering, moest er in de allereerste plaats een transparante en allesomvattende veranderingscommunicatie in real time komen. Die communicatie is essentieel bij de begeleiding van medewerkers in het proces van overheveling naar de gemeenschappen. De directeur-generaal maakt regelmatig een stand van zaken op van de beschikbare informatie. Die informatie wordt tegelijkertijd en onmiddellijk verstuurd naar ieder personeelslid van het directoraat-generaal Justitiehuisen.

Dienst algemene ondersteuning

Het jaar 2013 was opmerkelijk door een reeks van blokkages en budgettaire besparingen.

Budget

Het Directoraat-generaal Justitiehuisen kon beschikken over een globaal begrotingskrediet van 79.693.000 EUR bij een ongewijzigd beleid.

Dit budget is exclusief voorbehouden ter financiering van de buitendiensten en het elektronisch toezicht. Het hoofdbestuur van zijn kant hangt af van het budget van de centrale administratie.

Het jaar 2013 was opmerkelijk door een reeks van blokkages en budgettaire besparingen. Niet alle voorziene uitgaven zijn uitgevoerd en er moesten keuzes gemaakt worden in de uitgaven.

De verdeling van het budget tussen de Justitiehuisen (JH) en het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht (NCET) ziet er voor 2013 uit als volgt:

<h2>Justitiehuisen</h2>		
Personeelsuitgaven	Statutairen	42.320.000
	Contractuelen	9.323.000
Werkingskosten	Roerende goederen	4.345.000
	Informatica	1.850.000
	Verhuizingen	24.000
	Forfaitaire onkosten	725.000
	Rollend materieel	-
	Aankoop onroerende goederen	566.000
	Informatica onkosten	678.000
Andere	Subsidies dienstverlening	6.661.000
Totaal MJH		66.492.000

<h2>Elektronisch toezicht</h2>		
Personeelsuitgaven	Statutairen	2.772.000
	Contractuelen	1.861.000
Werkingskosten	Roerende goederen	3.894.000
	Informatica	1.360.000
	Forfaitaire onkosten	-
	Rollend materieel	196.000
	Onroerende goederen	10.000
	Informatica onkosten	59.000
Andere	Integratietegemoetkoming	3.049.000
Totaal NCET		13.201.000

TOTAAL NCET & Justitiehuisen	79.693.000
---	-------------------

Dienst data analyse en kwaliteit

De dienst data analyse en kwaliteit is verantwoordelijk voor de opvolging van het onderhoud en de functionaliteit van de specifieke applicaties die in de Justitiehuisen gebruikt worden, namelijk SIPAR, SOSIP en de randapplicaties. Ook biedt deze dienst een ondersteuning aan het management van de Justitiehuisen door statistieken en beheersinstrumenten ter beschikking te stellen. Om beide kerntaken te kunnen uitvoeren, werkt de dienst nauw samen met de Stafdienst ICT.

SIPAR, SOSIP en de randapplicaties

SIPAR is het registratiesysteem dat in alle Justitiehuisen gebruikt wordt. Alle strafrechtelijke en burgerrechtelijke mandaten, evenals de tussenkomsten in het kader van de eerstelijnswerking, worden hierin geregistreerd. SOSIP is de applicatie om de vattingen, interventies en structurele activiteiten van de dienst slachtofferonthaal te registreren.

Daarnaast werden er verschillende randapplicaties ontwikkeld voor de medewerkers van de Justitiehuisen, die automatisch bepaalde gegevens uit SIPAR en SOSIP ophalen. Zo zijn er randapplicaties beschikbaar om typedocumenten aan te maken, het secretariaat van de probatiecommissie te beheren, onkostenstaten in te vullen en overzichten te maken van de dossierlast per justitieassistent en voor het ganse Justitiehuis.

Deze applicaties maken in de eerste plaats een elektronisch dossierbeheer mogelijk en ondersteunen de medewerkers bij het uitvoeren van hun dagelijkse taken. Tegelijkertijd ontstaat er op deze manier een schat aan gegevens die het management kan helpen bij het nemen van beslissingen, zowel op lokaal, regionaal als nationaal niveau.

De dienst data analyse en kwaliteit zorgt voor een dagelijkse ondersteuning van de medewerkers die de genoemde applicaties gebruiken. Maar uiteraard werkt deze dienst niet op een eiland. In 2013 zag een hernieuwde werkgroep SIPAR het licht, met vertegenwoordigers vanuit verschillende geledingen van het Directoraat-Generaal Justitiehuisen. Ook enkele externen, met name medewerkers van de Stafdienst ICT en het Nationaal Instituut van Criminologie en Criminalistiek, stellen hun expertise ter beschikking.

Deze werkgroep bereidt vooreerst noodzakelijke technische aanpassingen voor. Verder ontwikkelt ze instructies om vast te leggen welke basisgegevens altijd ingevoerd moeten worden en hoe bepaalde zaken geïnterpreteerd moeten worden. De werkgroep streeft zo naar een eenduidige registratie in alle Justitiehuzen, om op die manier betrouwbare statistieken en een duidelijk zicht op de werklast te bekomen. Tot slot behandelt ze inhoudelijke vragen vanuit de Justitiehuzen die betrekking hebben op het gebruik van de applicaties.

In 2013 was er ook een intensieve samenwerking met de dienst gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen. Deze dienst startte een werkgroep op om na te gaan hoe de beschikbare applicaties aangepast konden worden opdat zij de coördinatoren van de Justitiehuzen beter zouden kunnen ondersteunen bij hun taken. Naar aanleiding daarvan werden een heleboel aanpassingen doorgevoerd in SIPAR en Sipartools, één van de randapplicaties. Tot slot kregen alle coördinatoren toegang tot SAS.

De werkgroep SIPAR streeft naar een eenduidige registratie in alle Justitiehuzen om betrouwbare statistieken en een duidelijk zicht op de werklast te bekomen

Datawarehouse

De statistische gegevens van de Justitiehuzen worden gegenereerd via SAS. Hierbij gebeurt er op regelmatige basis een extractie van de ruwe gegevens uit de operationele databanken en worden de gegevens gekopieerd naar een datawarehouse, waar ze bewerkt en gestructureerd worden. Deze gestructureerde gegevens vormen de basis voor alle statistische rapporten van het Directoraat-Generaal Justitiehuzen.

De dienst data analyse en kwaliteit stelt deze rapporten ter beschikking via een informatieportaal en de webapplicatie Web Report Studio. Om te antwoorden op specifieke, eenmalige vragen die betrekking hebben op cijfergegevens, maakt de dienst ook gebruik van het programma Enterprise Guide.

2013 stond vooral in het teken van een uitbreiding van het aantal gebruikers. Niet alleen de coördinatoren, maar ook een aantal administratieve assistenten kregen toegang tot het informatieportaal en Web Report Studio, evenals een opleiding om zelf met deze instrumenten aan de slag te gaan.

Directie expertise

Juridische sectie

De juridische sectie verleent advies met betrekking tot de verschillende rechtsgebieden waarmee het DG geconfronteerd wordt. De interne en externe actoren worden aldus ondersteund en er wordt verzekerd dat ze in hun activiteiten en bij het nemen van beslissingen in overeenstemming zijn met de regelgeving. Om correcte en gedocumenteerde antwoorden of adviezen te verstrekken wordt de nodige informatie opgezocht in de vakliteratuur of andere informatiebronnen. De regelgeving en de rechtspraak worden geanalyseerd en indien nodig wordt contact opgenomen met andere diensten of organisaties die geschikte informatie kunnen leveren. Proactief of op aanvraag wordt documentatie en informatie van juridische en regelgevende aard opgezocht, samengevat en verhelderd. De juridische sectie werkt mee aan de opmaak van omzendbrieven en dienstorders. In projecten van grotere omvang, zoals de voorbereiding van een nieuwe regelgeving, werkt zij samen met andere diensten of organisaties.

Focus op samenwerking, ook na de communautarisering

De gevolgen van de zesde Staatshervorming zullen de Justitiehuisen ongetwijfeld verder bezig houden in 2014. Maar ook in 2013 werden al belangrijke stappen ondernomen om ook na de bevoegdheidsoverheveling op een efficiënte manier te blijven samenwerken met onze partners binnen Justitie.

De juridische sectie werkte in 2013 mee aan het opstellen van een samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en de drie Gemeenschappen. Dit samenwerkingsakkoord legt de voorwaarden vast die noodzakelijk zijn om de Justitiehuisen hun opdrachten op een kwaliteitsvolle en efficiënte manier te laten uitvoeren na de bevoegdheidsoverdracht.

Ook na de communautarisering zullen de Justitiehuzen blijven functioneren binnen een kader dat grotendeels door de federale Staat wordt afgebakend. In het samenwerkingsakkoord ligt daarom de nadruk op de oprichting van permanente overleg- en samenwerkingsmechanismen.

Zo voorziet het akkoord in de oprichting van een Interministeriële Conferentie (IMC), waar de federale Staat en de drie Gemeenschappen zullen overleggen als er zich problemen voordoen die verband houden met de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuzen. Daarnaast zullen ze binnen het IMC voorafgaand overleg moeten plegen over een wijziging van de opdrachten van de Justitiehuzen en over andere initiatieven die een weerslag (kunnen) hebben op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuzen.

Ook aan het overleg tussen de Justitiehuzen en de federale opdrachtgevers werd gedacht. Zowel op overkoepelend als op lokaal niveau worden overlegorganen opgericht waar hun samenwerking geëvalueerd kan worden.

Tot slot worden in het samenwerkingsakkoord een aantal randvoorwaarden verankerd die essentieel zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de Justitiehuzen. Er worden afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling, toegang tot informatiesystemen, toegang tot gerechtelijke en administratieve dossiers, registratie, deelname aan expertisenetwerken,...

Opleidingsdienst

Jaarlijks opleidingsplan

Elk jaar stelt de opleidingsdienst zijn opleidingsplan op voor de verschillende functies binnen de Justitiehuisen. Deze dienst wil rechtstreeks voeling behouden met de noden op het terrein, steeds met oog voor samenhang in de methodologische en epistemologische invulling van de opdrachten van de Justitiehuisen. De opzet is het ondersteunen van alle medewerkers van de Justitiehuisen en het verhogen van de efficiëntie bij de uitvoering van de opdrachten die zijn toevertrouwd door de opdrachtgevers.

Het jaarlijks opleidingsplan is geënt op rechtstreekse vragen van de medewerkers, lokale directeurs en regionale directeurs. In 2013 werd langs Franstalige kant een grootschalige peiling uitgevoerd bij alle justitieassistenten die werken in het kader van strafrechtelijke opdrachten en slachtofferonthaal. Dankzij die peiling konden meer dan 300 mensen hun standpunt over meerdere opleidingsprojecten kwijt en konden de opleidingsbehoeften worden verfijnd.

Het globaal opleidingsplan 2013 bestond uit ongeveer 100 projecten - Nederlandstalige en Franstalige samen. Het grootste deel hiervan werd gerealiseerd. Een aantal projecten zijn on hold gezet vanuit de besparingsrealiteit. Elke taalrol heeft zijn eigen accenten maar er zijn een aantal gelijklopende projecten.

{ Het globaal opleidingsplan bestond uit ongeveer 100 projecten - Nederlandstalige en Franstalige }

Een voorbeeld van gemeenschappelijke opleiding voor de twee opleidingsteams – het Nederlandstalige en het Franstalige team – is de opleiding in “Psychopathologie en gesprekstechnieken” en “Psychopathologie en psychofarmaca”. Die opleiding, die aansluit op het epistemologisch concept van de Justitiehuisen, verschaft enerzijds inzicht in de klassieke psychiatrische typologieën en in de benadering ervan vanuit een contextuele en interactionele invalshoek.

De justitieassistenten worden geholpen bij het ontwikkelen van concrete gesprekstechnieken die hen in staat moeten stellen om ontspannen en meer efficiënt te reageren ten aanzien van personen met psychiatrische stoornissen. Anderzijds is het de bedoeling inzicht te krijgen in de verschillende soorten psychofarmaca en hun effect op de gebruiker. Dit dient om de justitieassistenten handvaten mee te geven om de gesprekken met de justitiabelen te vergemakkelijken.

Naast het feit dat het een gemeenschappelijk project voor beide teams betreft, komt het project al sinds verschillende jaren in concreto zoveel mogelijk tegemoet aan de noden op het terrein. Steeds vaker worden justitieassistenten geconfronteerd met deze problematiek in het dagelijkse werk.

Nieuw bij het Franstalige team

In 2013 werd concreet gestalte gegeven aan een project rond slachtofferonthaal, bedoeld voor de justitieassistenten. Het gaat om het project “Rouw en het omgaan met emoties”. Die opleiding moet de justitieassistenten in staat stellen om een empathische houding aan de dag te leggen ten aanzien van slachtoffers, waarbij zelfbescherming niet uit het oog wordt verloren.

Het omgaan met emoties is een kernpunt van de opleiding, net als het anticiperen op moeilijkheden om in te gaan op vragen en het temperen van eventuele manifestaties in het privéleven.

Nieuw bij het Nederlandstalige team

Een nieuwe Nederlandstalige opleiding die we in de kijker wensen te plaatsen is de opleiding gespreksvaardigheden voor gevorderden. Er was al langer vraag naar een dergelijke opleiding en in 2013 is de opleidingsdienst er in geslaagd in deze behoefte te voorzien. De opleiding werd gegeven aan justitieassistenten met minstens vijf jaar ervaring. Doel van de opleiding was het trainen van vaardigheden die de gespreksvoering en informatievergaaroptimaliseren. De opleiding beoogt een zoektocht te zijn naar de vermogens van emotionele intelligentie en hoe deze in te zetten bij gesprekken.

Ze richt zich op hoe we, door het analyseren van wat iemand zegt en hoe iemand een boodschap brengt, meer harmonie in het gesprek kunnen brengen. De focus wordt gelegd op hoe problemen kunnen bevraagd worden, hoe we overtuigingen en waardepatronen kunnen achterhalen en hoe door de juiste vraagstelling de juiste info kan verkregen worden. De aandacht gaat tevens naar het herkaderen van problemen en naar de filters in de waarneming waardoor de gespreksvoering soepeler en doelgerichter kan aangepakt worden.

Naast het aanbieden van opleidingen is ook het organiseren en voorzien van supervisie en individuele coaching een kerntaak van de opleidingsdienst. In 2013 stellen we vast dat de vraag naar deze werk- en reflectievorm blijft stijgen.

Dienst kennisbeheer en beleidsondersteuning

Specifieke methodologieën

De werkgroep “Specifieke methodologieën voor het werk van de justitieassistent” heeft in 2013 zijn activiteiten voortgezet. Dat had betrekking op het aspect van de maatschappelijke enquête en het beknopt voorlichtingsrapport in het kader van de vrijheid onder voorwaarden en probatie.

Ter herinnering: de uitwerking van een methodologie voor elektronisch toezicht werd opgeschort naar aanleiding van de recente wijzigingen en nieuwe inzichten.

De specifieke methodologie moet ervoor zorgen dat de organisatie:

- ✚ kan bijdragen tot een humane, doelgerichte en toegankelijke justitie;
- ✚ kan streven naar juridische billijkheid ten aanzien van de justitiabele;
- ✚ de geloofwaardigheid en de legitimiteit van het werk van de justitieassistent kan versterken;
- ✚ de herkenbaarheid van het werk van de justitieassistent kan vergroten;
- ✚ de kwaliteit van het optreden van de justitieassistent kan opwaarderen;
- ✚ de samenhang in de werkmethode kan bevorderen zodat dat justitieassistenten en Justitiehuisen convergeren op het vlak van de aangewende middelen voor de uitoefening van hun opdrachten;
- ✚ een formeel karakter kan geven aan de ‘goede ervaringen’ verkregen uit de verschillende opdrachten en in lijn met de methodologie en de deontologie van de Justitiehuisen.

De werkgroep telt vier justitieassistenten, twee directeurs van Justitiehuisen, twee leden van de dienst Opleiding en twee attachés van de dienst Kennisbeheer en Beleidsondersteuning van de Directie Expertise alsook de adviseur-generaal, leidinggevende van de Directie Expertise.

In 2014 worden de opgestelde documenten ter herlezing en goedkeuring voorgelegd aan de stuurgroep, die is samengesteld uit de directeur-generaal, de twee regionale directeurs, het hoofd van de Directie Expertise, de adviseurs van de diensten Opleiding, Kennisbeheer en Beleidsondersteuning en het NCET.

20 jaar slachtofferonthaal

In 1992 verscheen het boek “Leven met een schaduw” van de VZW ‘Ouders van een vermoord kind’, dat een aanklacht bevatte tegen de maatschappelijke bejegening van slachtoffers. Onder impuls van dit boek besliste de Minister van Justitie op 1 september 1993 tot de oprichting van een dienst Slachtofferonthaal binnen de parketten en rechtbanken.

De dienst slachtofferonthaal had tot doelstelling om de informatie van slachtoffers in een gerechtelijke procedure te verbeteren en om hun onthaal binnen de parketten en rechtbanken ‘menselijker’ te maken.

In eerste instantie werden acht pilootprojecten opgericht (Brugge, Brussel Nederlandstalig en Franstalig, Charleroi, Hoei, Mechelen, Namen en Turnhout), maar zonder wetgevend kader. Er was een ministeriële richtlijn, maar die was zeer vaag.

Al snel bleek dat de diensten Slachtofferonthaal zeer nuttig werk leverden. De Minister van Justitie besloot hierop om het project uit te breiden naar alle parketten. In februari 1996 beschikte elk parket over een dienst slachtofferonthaal.

Deze uitbreiding vroeg om een beter wettelijk kader en die kwam er toen op 15 september 1997 de ministeriële richtlijn inzake het onthaal van slachtoffers op de parketten en rechtbanken werd afgekondigd. Deze ministeriële richtlijn werd vervangen door de Gemeenschappelijke omzendbrief COL nr. 16/2012 d.d. 12 november 2012 van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal betreffende het slachtofferonthaal op parketten en rechtbanken.

Bij hun oprichting maakten de diensten slachtofferonthaal deel uit van de rechterlijke orde. In 1999, werden ze overgeheveld naar de Dienst Justitiehuisen van de FOD Justitie. Sinds 1 januari 2007 maken de diensten slachtofferonthaal deel uit van het personeel van het Directoraat-generaal Justitiehuisen.

De acht pilootprojecten vierden in 2013 hun 20e verjaardag. In die 20 jaar zijn de diensten slachtofferonthaal door hun professionalisme en hun gedrevenheid uitgegroeid tot een onmisbare schakel in de keten van de slachtofferzorg.

Gefeliciteerd!

Dienst gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen

Een kennismaking met de gesubsidieerde projecten

Eind 2013 deed de dienst Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen de verschillende gerechtelijke arrondissementen van ons land aan voor een ontmoeting met alle projecten van het Globaal Plan.

Die ontmoetingen vonden hun bron in een gedeelde verzuchting vanuit zowel de projecten en coördinatoren als de dienst Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen. Zij vormden een geschikte aanleiding om duiding te geven bij de opdrachten en structuur van de dienst Gemeenschapsgerichte Straffen en Maatregelen aan de steundiensten alternatieve maatregelen (gesubsidieerde projecten) en de coördinatoren. Verder was dit een uitgelezen gelegenheid om de cruciale rol van de coördinator in de verf te zetten, een stand van zaken te geven over de verschillende lopende dossiers en om te informeren over bepaalde nieuwigheden. De vergaderingen boden ook een geschikte gelegenheid om zich door de steundiensten alternatieve maatregelen (gesubsidieerde projecten) te laten informeren over hun dagelijkse problemen en hun vrees met betrekking tot de communautarisering.

Zowel in het noordelijk als in het zuidelijk landsdeel bleken deze kennismakingen zeer verrijkend. De dienst Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen nam de tijd om meer informatie te krijgen van de steundiensten en de projecten inzake opleiding en therapie: het dagelijks werk in kwestie, de samenwerking met de andere prestatieplaatsen, de gemeente, de desbetreffende moeilijkheden en de specifieke kenmerken. De vergaderingen vonden plaats in een andere context dan die van de evaluatie- en opvolgingscommissie, de projecten konden meer vrijuit praten en ook over ruimere thema's dan de thema's die doorgaans aangesneden worden in die commissie.

{ De gesubsidieerde partners leveren dagelijks een opmerkelijke prestatie met de justitiabelen }

De dienst Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen heeft van die vergaderingen gebruik gemaakt om ten overstaan van de projecten de nieuwe blauwdruk van zijn activiteitenverslag voor te stellen. Die blauwdruk was al jarenlang niet meer geactualiseerd en de projecten waren zelf vragende partij voor een actualisering en voor duidelijke richtlijnen om die zo goed mogelijk te kunnen aanvullen.

De dienst Gemeenschapsgerichte Straffen en Maatregelen heeft zich, met de medewerking van de coördinatoren, toegelegd op de opmaak van een nieuwe blauwdruk met duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve gegevens, zodanig dat de coördinatoren hun opdrachten naar behoren kunnen vervullen en de steundiensten een performante tool aangereikt krijgen die hen een betere kijk op hun dossiers verschaft. Op termijn zal de dienst Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen een online-toepassing ontwikkelen om het gebruik van de tool te perfectioneren en te faciliteren. Die toepassing zal een vervolg zijn op de website die specifiek gewijd is aan werkstraf: www.werkstraf.be. Deze website verschaft heldere informatie over de uitvoering ervan. De informatie is zowel van algemene strekking (bedoeld voor iedereen) als meer specifiek (bestemd voor de magistraten, justitiabelen, gesubsidieerde projecten en prestatieplaatsen).

Nu hebben de namen een gezicht, is er meer duidelijkheid over ieders rol en bestaat de zekerheid dat we allemaal samenwerken. In lijn met die positieve dynamiek zullen wij de komende jaren blijven samenwerken met de gesubsidieerde partners, die dagelijks een opmerkelijke prestatie leveren met de justitiabelen.

Nationaal centrum voor elektronisch toezicht

SISSET

In 2013 zijn verscheidene circulaire's in werking getreden, die de werkwijze van het Nationaal centrum voor elektronisch toezicht (NCET) grondig hebben veranderd. Daarnaast werd het wagenpark uitgebreid tot 28 voertuigen en vonden verschillende wervingsselecties plaats.

Tegelijkertijd kende het NCET een nog nooit geziene stijging van het aantal nieuwe plaatsingen onder elektronisch toezicht: 5 011 nieuwe mandaten in 2013.

In juli 2013 werd een nieuw computerprogramma (SISSET) geïnstalleerd om de dossiers van de onder elektronisch toezicht geplaatste justitiabelen te beheeren. Dankzij dat programma kan het NCET eveneens het hoofd bieden aan het stijgende aantal opdrachten (vijf soorten elektronisch toezicht) en de verschillende actoren (gevangenisdirecteur, justitieassistent, NCET) toestaan om er verbinding mee te maken om hetzelfde dossier te kunnen volgen.

De ministeriële omzendbrief van 17 juli 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen wanneer het totaal in uitvoering zijnde gevangenisstraffen drie jaar niet overschrijdt, heeft de rol van het NCET gewijzigd. Voortaan is het NCET en niet langer de justitieassistent bevoegd voor het beheer van het uurrooster en de attesten van de justitiabele.

SLOTS

Er werd een reservatiesysteem (slots) voor plaatsingen onder elektronisch toezicht ingevoerd teneinde de gevangenisdirecties en de justitiabele de mogelijkheid te bieden om onmiddellijk de datum te kennen waarop de justitiabele onder elektronisch toezicht zal worden geplaatst. Dit is een radicale verandering aangezien de justitiabelen zich voordien doorgaans in strafonderbreking bevonden zonder daarbij over een geplande datum voor plaatsing onder elektronisch toezicht te beschikken. Meer dan 50 % van de geplande plaatsingen gebeurt nu binnen vijf weken en 75 % zal binnen een termijn van acht weken worden geplaatst. Dit is een grote stap vooruit vergeleken met de wachttijden die er voordien waren. Het NCET heeft aldus bijgedragen aan de inkorting van de wachtlijsten van de Justitiehuizen.

De omzendbrief betreffende de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht werd op 31 december 2013 ondertekend. Die omzendbrief voorziet in de uitbreiding van de uitvoeringsmodaliteiten van het bevel tot aanhouding door de onderzoeksrechter of de onderzoeksgerechten de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van elektronisch toezicht met behulp van de technologie voor mobiele controle, namelijk via GPS. Na een proefperiode van twee maanden zullen de eerste dossiers begin 2014 aankomen.

Wat het personeel van het NCET betreft, was er in 2013 sprake van een grootschalige aanwerving om het hoofd te bieden aan het stijgende aantal opdrachten en de invoering van een nieuwe nachtshift (tussen 22.00 uur 's avonds en 6.00 uur 's morgens).

Directie personeel

Sectie klantenbeheer

Sectie klantenbeheer ontwikkelt dienstencatalogus
Deze dienst zal zich verder toelagen op de ontwikkeling van een dienstencatalogus. Hierbij zal een inventarisatie gebeuren van de gebruikersbehoeften door de lokale P&O-verantwoordelijken, evenals zal een structuur voor de dienstencatalogus worden bepaald. De Sectie Klantenbeheer is een project opgestart voor datacleaning en vooral het verhogen van de datakwaliteit in de personeelsdatabank eHR. Met de bedoeling om de communicatie en de samenwerking tussen de centrale P&O-diensten en de lokale P&O-verantwoordelijken te verbeteren, werden twee trefdagen georganiseerd aan Nederlandstalige kant. Een concrete realisatie is het gezamenlijk ontwikkeld uniform aanvraagformulier voor een groot aantal verloven. Het document zorgt voor een vereenvoudiging van de procedure zodat een optimale verwerking mogelijk wordt.

Dienst groei en ontwikkeling

Evaluatiecyclus

Op 1 november 2013 is het Koninklijk Besluit van 24 september 2013 betreffende de evaluatie in het federaal openbaar ambt in werking getreden.

De evaluatieperiode bedraagt voortaan één jaar voor alle niveaus en graden en loopt van 1 januari tot 31 december. Een evaluatiecyclus omvat 4 gesprekken: een functiesprek, een planningsgesprek, een functioneringsgesprek en een evaluatiegesprek. Bij het evaluatiegesprek zal één van de volgende eindvermeldingen worden gegeven: voldoet aan de verwachtingen, uitzonderlijk, te verbeteren of onvoldoende.

De remediëringsperiode die volgt op de toekenning van een onvoldoende bedraagt zes maanden. Eind december 2013 werden alle evaluatiecycli van ten minste zes maanden afgesloten met een eindvermelding. De evaluatiecycli die eind 2013 nog geen duurtijd van zes maanden hadden, zullen worden afgesloten in 2014. De dienst heeft hierover een informatiesessie voor leidinggevenden georganiseerd.

Overgang niveau A

Op 16 juli 2013 verscheen in het Belgisch Staatsblad het K.B. van 4 juli 2013 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de overgang naar het niveau A. Dit K.B. brengt enkele wijzigingen aan de bevorderingen naar niveau A voor federale ambtenaren van niveau B en C. De bevorderingsproeven naar niveau A zijn ingedeeld in 3 reeksen:

- ✚ Proeven die het vermogen nagaan om op niveau A te functioneren.
- ✚ Proeven die de kennis, opgedaan tijdens extra cursussen, evalueren.
- ✚ Proeven voor een vergelijkende selectie voor een functie uit de federale cartografie.

De eerste reeks proeven worden georganiseerd door Selor. Deze proeven evalueren het vermogen van een ambtenaar om op niveau A te functioneren. Het bewijs van slagen voor de eerste reeks proeven verleent toegang tot de tweede reeks proeven. De tweede reeks proeven bestaat uit het volgen van vier cursussen van minstens vier ECTS-studiepunten uit een masterprogramma van een universiteit of hogeschool en het slagen voor de examens. Eén cursus dient betrekking te hebben op recht, economie of overheidsfinanciën. De drie andere vakken kunnen vrij gekozen worden. De gekozen vakken dienen aan de functionele chef en de hiërarchische chef te worden voorgelegd ter goedkeuring. Nadien zullen de gekozen vakken worden voorgelegd aan de adviescommissie.

De dienst Groei en Ontwikkeling maakt deel uit van de adviescommissie. De adviescommissie zal een goedkeuring geven indien de vakken in de lijn liggen van de gewenste toekomstige functie/vak richting binnen de FOD Justitie.

De inschrijvingskosten voor de cursussen zullen integraal terugbetaald worden door de FOD Justitie. De terugbetaling zal gebeuren aan de hand van een schuldvordering die na het afleggen van een examen kan worden ingediend bij de dienst Groei en ontwikkeling. De vervoerskosten en de kosten voor de syllabus worden niet terugbetaald door de dienst.

Voor het volgen van de cursussen wordt een dienstvrijstelling verleend van maximum 100 uren per vak. Er kunnen maximaal twee vakken per academiejaar gevolgd worden.

Als de vier cursussen succesvol werden voltooid, is een deelname aan de derde reeks proeven mogelijk. De derde reeks proeven bestaat uit een vergelijkende selectie voor een functie van niveau A binnen de FOD Justitie.

De functiebeschrijving van justitieel technisch deskundige

De dienst Groei en Ontwikkeling heeft meegewerkt aan het project Taxonomie van de FOD P&O. Het doel van het project Taxonomie bestaat in het herschrijven van alle functiefamilies van niveau B, C en D.

Voor dit project werd een werkgroep opgericht die de functiebeschrijving van justitieel deskundige heeft opgemaakt. De FOD P&O heeft de functiebeschrijving gewogen en toegewezen aan het niveau B en aan de functiefamilie “Begeleiders”. De functiebeschrijving van justitieel technisch deskundige werd op 14 oktober 2013 gepubliceerd op beConnected.

Dienst personeelsbeheer

Sinds 1 april 2012 werd de personeelsdienst bevoegd voor alle personeelsdossiers van het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht. In uitvoering van het personeelsplan 2013 werd het kader verder opgevuld en werden heel wat pogingen gedaan om alle 32 plaatsen in te vullen. In het kader van OPTIFED - projecten die de efficiëntie van Justitie verbeteren door te voorzien in bijkomend personeel en werkings- en investeringskosten. Deze uitbreiding was nodig met het oog op de opstart van de nieuwe dienst met een 24-uren werking voor het monitoren van mensen met een enkelband. Eind 2013 ontbraken nog steeds 9 niveaus C aan Nederlandstalige zijde. Het vinden van Nederlandstalige personeelsleden is allesbehalve een gemakkelijke opdracht gebleken.

Ook in 2013 werden we geconfronteerd met nieuwe federale besparingen. Dit leidde ertoe dat eind 2013 16 justitieassistenten hun contract werd stopgezet. Deze beslissing zorgde voor veel onrust en onzekerheid bij de personeelsleden van de Justitiehuisen. Het personeelsplan 2013 bevatte weinig nieuwe mogelijkheden omwille van deze besparingen.

De personeelsdienst werd ook dit jaar veelvuldig bevroegd. Aan de personeelsleden werd het maximum gevraagd om de opdrachten binnen de voorziene termijn te realiseren.

Wat betreft de overheveling van de Justitiehuisen naar de gemeenschappen heeft de personeelsdienst het voorbije jaar een inventaris van vragen opgesteld betreffende het personeelsluit. Tevens werd een werkgroep rond P&O opgericht met de gemeenschappen om de diverse personeelsaspecten verder te regelen.

Nieuwe loopbaan

Op 14 november 2013 verscheen het Koninklijk Besluit van 25 oktober 2013 betreffende de geldelijke loopbaan van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt in het Belgisch Staatsblad. De geldelijke loopbaan is niet langer verbonden met het slagen voor een gecertificeerde opleiding maar met het evaluatieproces. Na drie vermeldingen voldoet aan de verwachtingen en drie jaar schaalanciënniteit of twee vermeldingen uitzonderlijk en twee jaar schaalanciënniteit is er een overgang van de eerste naar de tweede weddenschaal. Dit thema kwam aan bod tijdens een informatiesessie voor leidinggevenden.

CAPELO

(Carrière publique électronique - Elektronische loopbaan overheid)

Dit is een loopbaangegevensbank voor de overheidssector, in het leven geroepen door de PDOS (Pensioendienst voor de Overheidssector). Op deze manier kan de pensioendienst aan alle personeelsleden van de overheidssector een loopbaanoverzicht en een pensioeraming aanbieden.

Het papieren pensioendossier werd vervangen door een elektronisch dossier.

Het elektronisch pensioendossier wordt nu progressief gecreëerd. Om het elektronisch dossier te vervolledigen moeten de historische loopbaan- en weddegegevens van vóór 2011 worden aangevuld. Deze gegevens worden ingevoerd in de databank door de verschillende P&O-diensten van de diverse FOD's.

Voor de buitendiensten dienen er 1167 dossiers (NL + FR) te worden ingevoerd in het systeem.

In 2013 werden bijna 600 dossiers behandeld.

De cel " Administratief personeels- en loopbaanbeheer" is belast met deze taak.

Justitiehuisen in cijfers

Inleiding

Het aantal binnenkomende, lopende en afgesloten dossiers per jaar wordt bepaald door tal van factoren, waaronder beslissingen genomen op beleidsniveau of door het Directoraat-generaal Justitiehuisen, alsook door een lokaal beleid, dat inzet op bepaalde aspecten binnen het strafrechtelijk beleid.

Het huidig strafrechtelijk beleid trekt duidelijk de kaart van diversificatie van het straffenarsenaal. Het accent komt hierbij te liggen op een snelle en efficiënte uitvoering van straffen. Het wegwerken van de wachtlijsten in de Justitiehuisen was één van de prioriteiten in 2013. Het accent werd vooral gelegd op de wachtlijsten in de opdrachten probatie, de werkstraf en het elektronisch toezicht.

In het kader van de diversificatie wordt bovendien de klemtoon gelegd op het uitvoeren van de korte detentiestraffen, en dit vooral door uitbreiding van het elektronisch toezicht en de introductie van nieuwe vormen ervan, zoals thuisdetentie.

Via nieuwe omzendbrieven werd gesleuteld aan de werklast binnen de Justitiehuisen in het kader van het elektronisch toezicht. Hierdoor viel de verplichte maatschappelijke enquête weg en werd er een minder intensieve begeleiding voorzien voor de straffen tussen 8 maanden en drie jaar. Bovendien werden operationele maatregelen genomen ('slots') waardoor plaatsing onder elektronisch toezicht op korte termijn kan worden gewaarborgd.

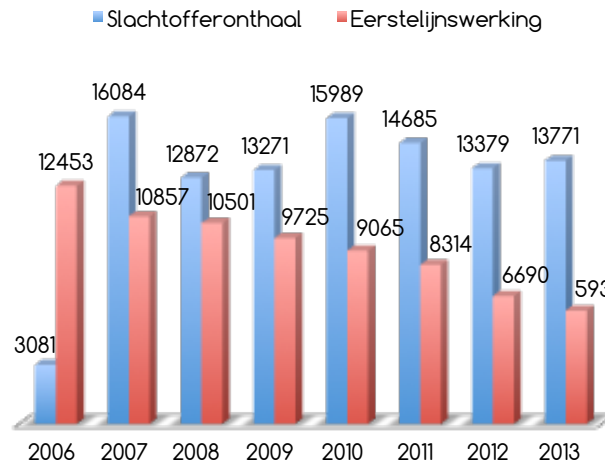
Wachtlijsten werden het voorbije jaar weggewerkt, de dossiers worden snel opgenomen door een justitieassistent, straffen kunnen dus sneller uitgevoerd worden.

Onderstaande cijfers komen uit het informatieportaal van de Justitiehuisen, gebaseerd op de registraties in SI-PAR en SOSIP. In het laatste deel worden aparte cijfers weergegeven voor het NCET. Deze zijn afkomstig uit SISET, de databank van het NCET.

I Evoluties: Cijfers over de laatste 8 jaar

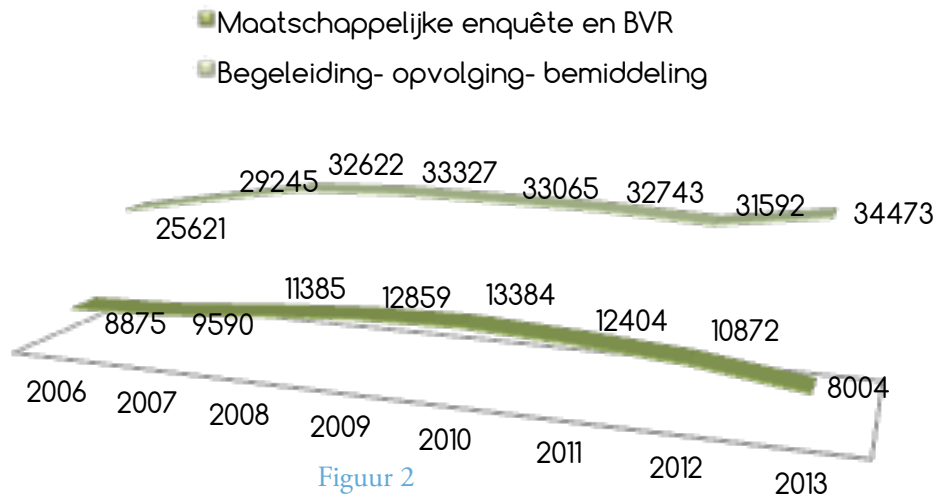
Evoluties van de nieuwe mandaten 2006-2013

Sinds 2006 ontvangen de Justitiehuisen 23 % meer nieuwe dossiers (figuur 4). Het aantal nieuwe dossiers is gestegen van 52870 in 2006 naar 65255 in 2013. Dit cijfer toont aan dat steeds meer opdrachtgevers en ook slachtoffers in het kader van slachtofferonthaal beroep doen op de Justitiehuisen. De Justitiehuisen spelen een rol op het vlak van informeren van de burgers als op het vlak van begeleiden en opvolgen van justitiabelen en slachtoffers.

Figuur 1

Voor de begeleidingsopdrachten in de strafrechtelijke zaken kenden doorheen de jaren een flinke stijging. Het totaal aantal nieuwe strafrechtelijke begeleidingsdossiers per jaar steeg van 25621 in 2006 naar 34473 in 2013, dit is een stijging van 35 % (figuur 2). In 2013 valt bovendien een sterkere stijging van 9 % vast te stellen in deze dossiers tegenover de voorgaande jaren. Het is moeilijk één specifieke reden aan te halen voor dit fenomeen. Het kan echter een gevolg zijn van de aanpak van de wachtlijsten in de Justitiehuisen in 2013. De opdrachtgevers werden geïnformeerd over het feit dat er praktisch geen wachtlijsten meer zijn in de Justitiehuisen, wat hen ertoe kan aangezet hebben opnieuw meer dossiers over te maken.

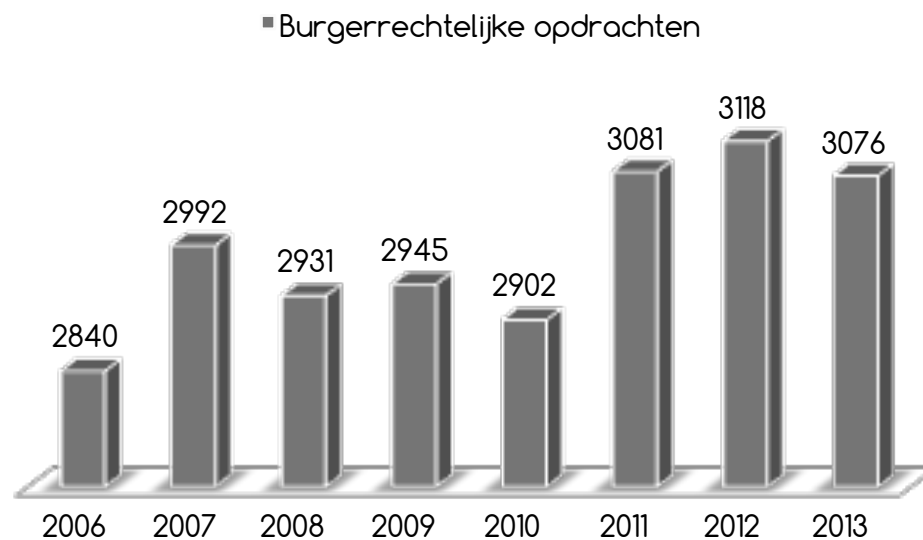
Figuur 2

Het aantal nieuwe vragen voor een maatschappelijke enquête is gestegen tussen 2006 en 2010 en kende nadien een daling van 13384 naar 8004 in 2013 (figuur 2). De beslissing van de Minister van Justitie om de enquête in het kader van elektronisch toezicht slechts nog in enkele gevallen (optioneel) door te voeren is één van de factoren die leidden tot deze daling. Ook het aantal enquêtes in het kader van de werkstraf daalt sinds 2010.

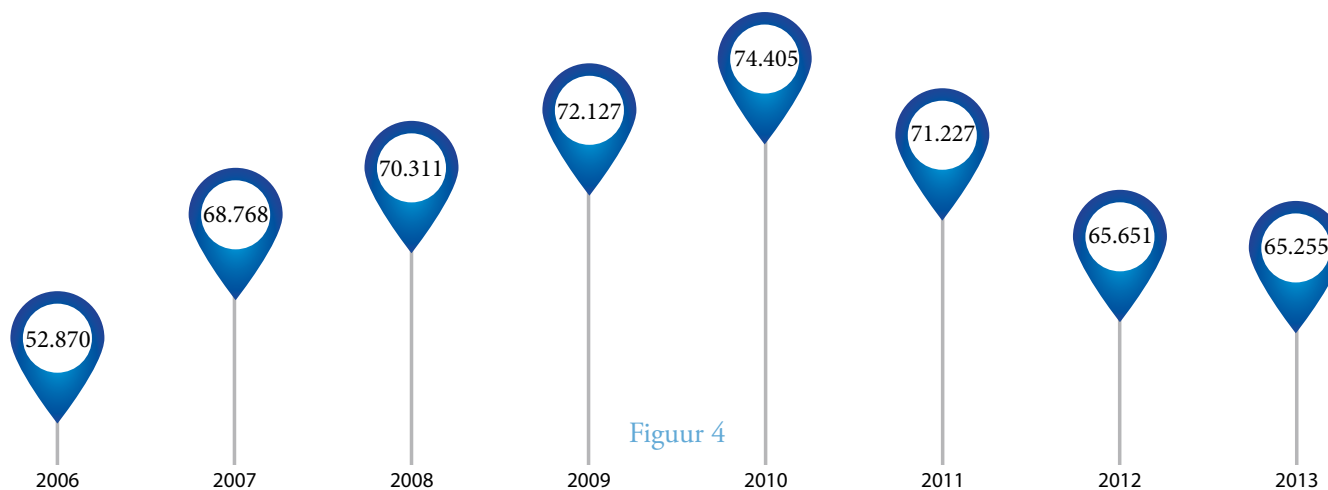

Het aantal nieuwe burgerrechtelijke opdrachten blijft elk jaar relatief stabiel (figuur 3).

Jaar na jaar valt een daling bij de eerstelijnswerking vast te stellen (Figuur 1). In 2013 ligt het aantal tussenkomsten 52 % lager dan in 2006. Dit hangt samen met een daling van het personeelsaantal de voorbije jaren. Dat samen met de strijd tegen de wachtlijsten maken dat bepaalde keuzes binnen de Justitiehuisen moeten gemaakt worden. Eén van die keuzes is het terugbrengen van het aantal permanentie-uren in de eerstelijnswerking. De focus binnen de Justitiehuisen komt zo steeds meer te liggen op de uitvoering van mandaten. Door de werkoverlast in een aantal huizen werd beslist de eerstelijnswerking van de Justitiehuisen af te bouwen.

Figuur 3

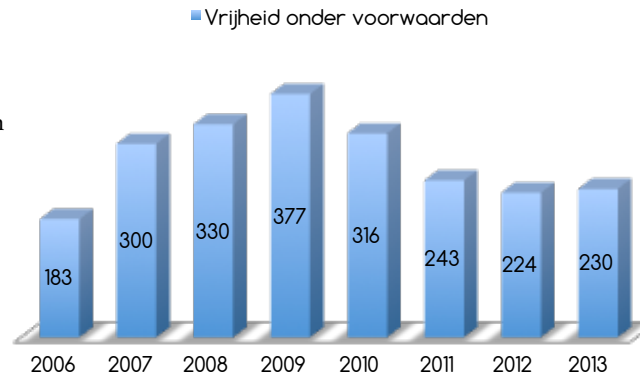

Figuur 4

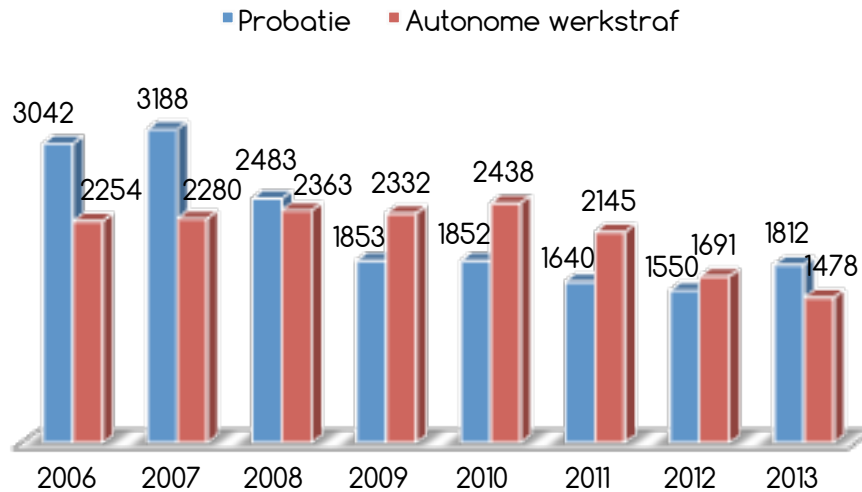
Totaal van alle nieuwe dossiers

Evolutie van het aantal nieuwe maatschappelijke enquêtes en beknopte voorlichtingsverslagen 2006 - 2013

Er valt een hoopgevende stijging van 17 % vast te stellen in 2013 bij de maatschappelijke enquêtes en de beknopte voorlichtingsverslagen in het kader van probatie (figuur 6). Deze investering is een win-win situatie, voor zowel de justitiabele als de Justitiehuisen. Zo kunnen meer zinvolle en werkbare voorwaarden opgelegd worden in de probatiemaatregel. In 35 % van de probatiedossiers is er voorafgaandelijk een enquête.

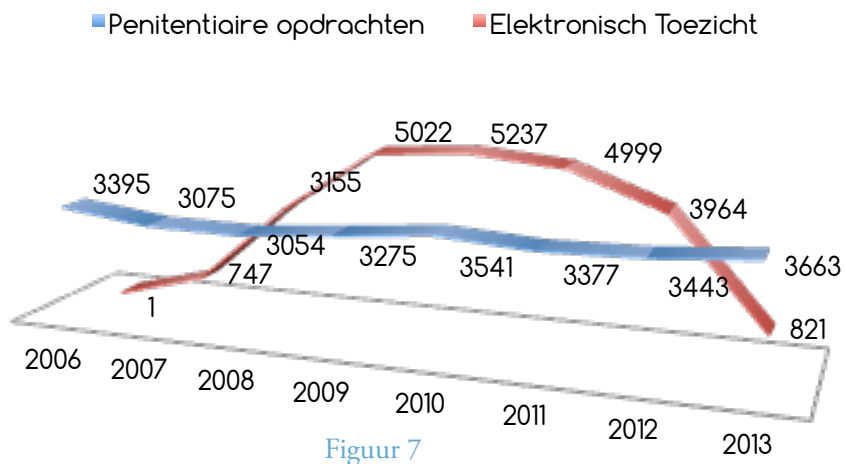
Figuur 5

Figuur 6

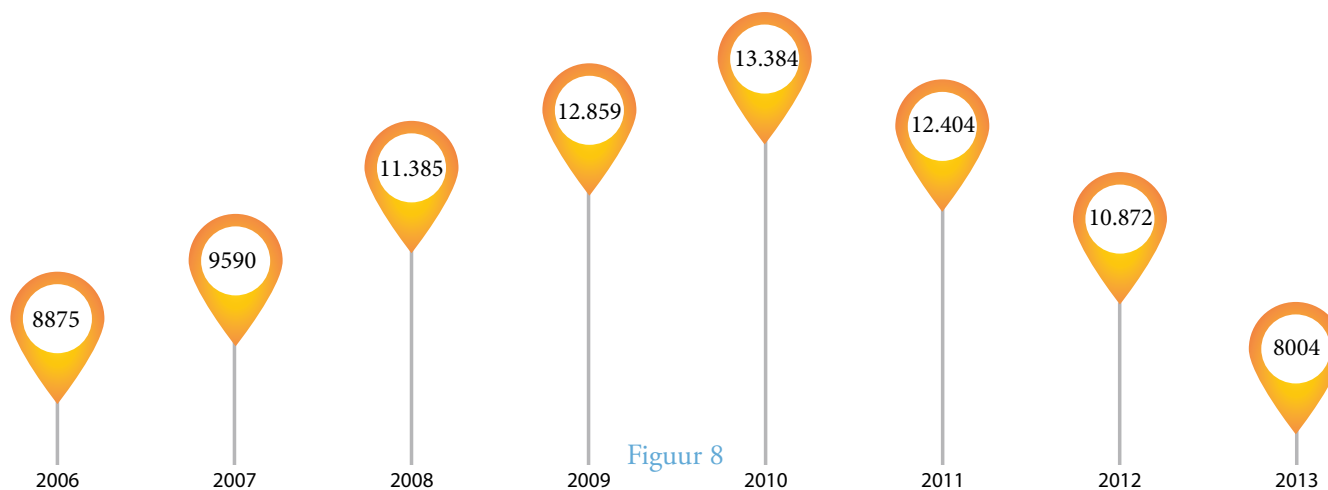
De enquêtes in het kader van een werkstraf kennen een daling (figuur 6). Deze daling gedurende de laatste jaren kan te wijten zijn aan het feit dat steeds meer gemengde vragen voor een enquête binnenkomen (met de vraag of een werkstraf dan wel een probatiemaatregel kan opgelegd worden). Deze gemengde vragen worden geregistreerd onder een enquête voor probatie. Vanaf 2014 zal hierin gedetailleerder geregistreerd worden zodat een duidelijk onderscheid kan gemaakt worden tussen de verschillende vragen.

Het aantal maatschappelijke enquêtes (ME) en beknopte voorlichtingsrapporten (BVR) steeg in 2013 met 6 % voor de penitentiaire opdrachten (figuur 7). Deze stijging – die sinds enkele jaren is ingezet – kan te wijten zijn aan het feit dat de procedures voor de strafuitvoeringsrechtbanken steeds langer lijken te worden. Door het steeds uitstellen van de toekenning van een VI-datum, komen de gedetineerden elke zes maanden voor de strafuitvoeringsrechtbank. Dit biedt elke keer de gelegenheid voor een nieuwe maatschappelijke enquête. Bovendien blijkt uit de praktijk dat het aantal herroeping toeneemt. Het gaat dus niet om méér personen die een VI-maatregel opgelegd krijgen, maar het kan evengoed gaan om dezelfde personen.

Figuur 7

Meer gedetailleerde cijfers tonen aan dat deze stijging zich voornamelijk situeert op het niveau van de gevangenis als opdrachtgever/aanvrager van de enquêtes. Eén van de mogelijke factoren zou de inwerkingtreding van de Service Level Agreement (SLA) tussen DG EPI en DG MJH van december 2012 kunnen zijn. De SLA, die in werking trad op 1 mei 2013, dient om een aantal afspraken in de verf te zetten, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid voor gevangenisdirecteurs voor alle strafuitvoeringsmodaliteiten een voorlichtingsrapport (maatschappelijke enquête of beknopt voorlichtingsrapport) aan te vragen aan het bevoegde Justitiehuis.

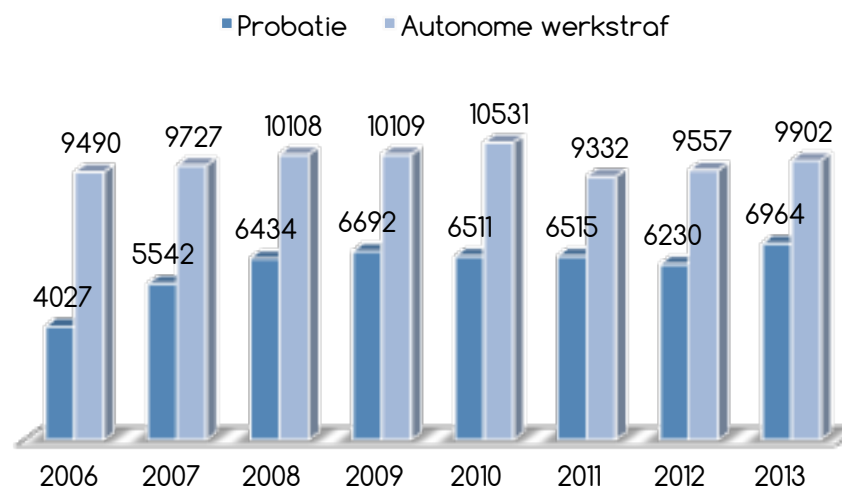
Figuur 8

Totaal aantal nieuwe mandaten maatschappelijke enquêtes en beknopte voorlichtingsrapporten

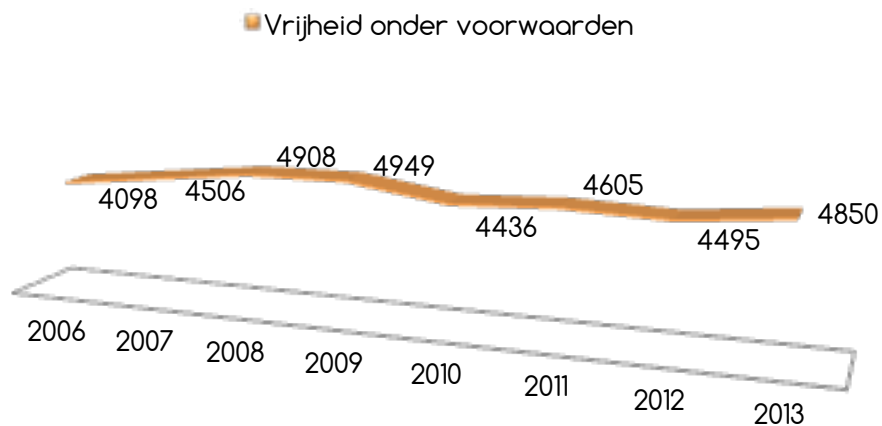
Evolutie van het aantal nieuwe mandaten inzake begeleiding, opvolging en bemiddeling in strafzaken per sector tussen 2006 - 2013

Het aantal nieuwe mandaten probatie steeg in 2013 met 12 % ten opzichte van 2012 (figuur 9). Het wegwerken van de wachtlijsten ligt waarschijnlijk mede aan de basis van een stijgend vertrouwen.

Een stijging van het aantal nieuwe mandaten vrijheid onder voorwaarden (figuur 10) en probatie (figuur 9) hebben een groot effect op de werklast. Deze dossiers vragen immers een intensieve begeleiding.

Figuur 9

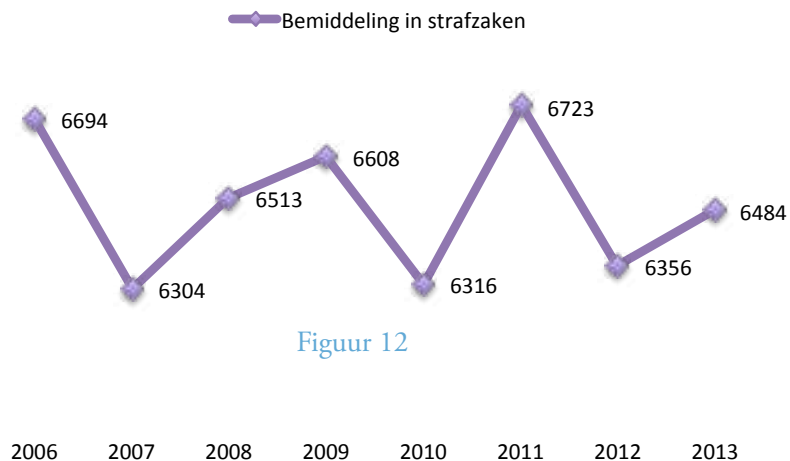

Figuur 10

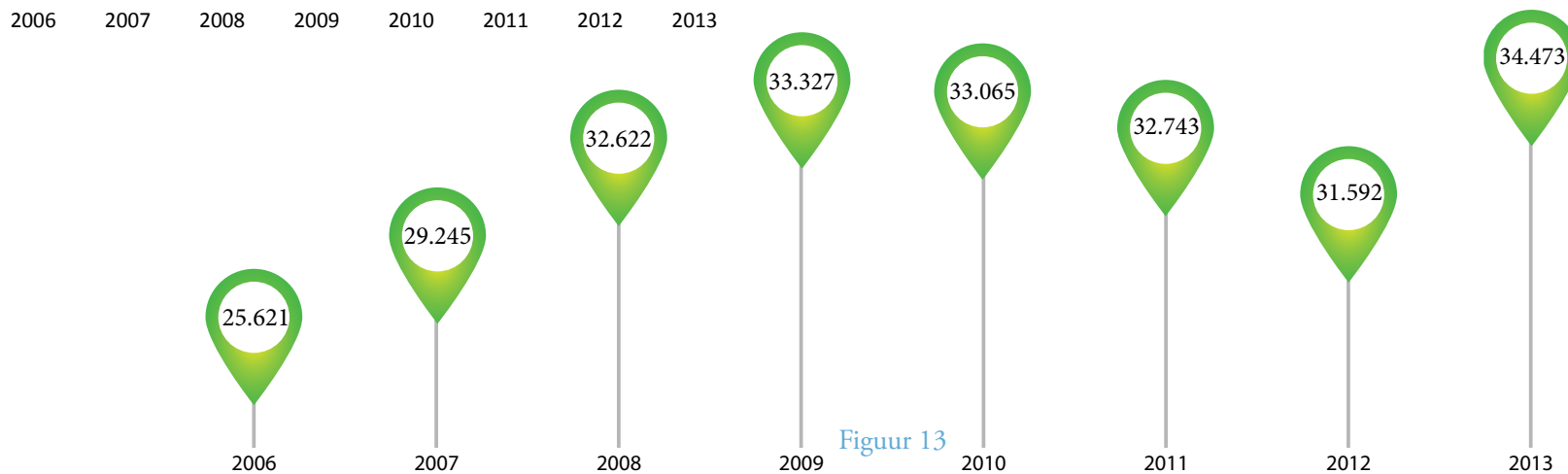
Ook in de sector autonome werkstraf is er een stijging van het aantal nieuwe mandaten vast te stellen (figuur 9). Voor het werkjaar 2013 worden 9 902 nieuwe mandaten geteld, ten opzichte van 9557 nieuwe mandaten in 2012. Na de terugval in 2011 kent de sector nu voor het tweede jaar op rij een stijging. Overleg met magistraten bracht aan het licht dat de sterke daling (van 11 %) in 2011 mogelijk te maken zou hebben met het gegeven dat de autonome werkstraf in 2011 geregistreerd werd op het uittreksel van het strafregister. Dit zou veel justitiabelen (en hun advocaten) weerhouden hebben een werkstraf te vragen of te aanvaarden. Hetzelfde jaar werd de vermelding op het uittreksel ongedaan gemaakt. We zien vanaf 2012 op nationaal niveau opnieuw een stijging van het aantal nieuwe mandaten, bijna terug op het niveau van 2009 en 2010. Opmerkelijk is wél dat deze evolutie zich uitsluitend voordoet in regio Zuid. In regio Noord stellen we een lichte daling van het aantal nieuwe mandaten vast.

Sinds 2007 stijgt het aantal nieuwe dossiers elektronisch toezicht elk jaar. In 2013 is er bovendien een sterkere stijging van 44,8 % (figuur 11). Deze stijging heeft een beperkte invloed op de werklust van de Justitiehuisen. Door de bepalingen in de nieuwe omzendbrieven aangaande elektronisch toezicht wordt een groot deel van de werklust van de Justitiehuisen verplaatst naar het Nationaal centrum voor elektronisch toezicht. Mede door de diversificatie van de maatregelen kreeg het NCET een grote instroom van nieuwe dossiers. Er wordt dieper ingegaan op deze details op het einde van dit deel.

Er werden in 2013 iets meer nieuwe mandaten ontvangen in de procedure bemiddeling in strafzaken (figuur 12). Later op het jaar zal er nog een afzonderlijk jaarverslag worden gepubliceerd met betrekking tot de procedure bemiddeling in strafzaken.

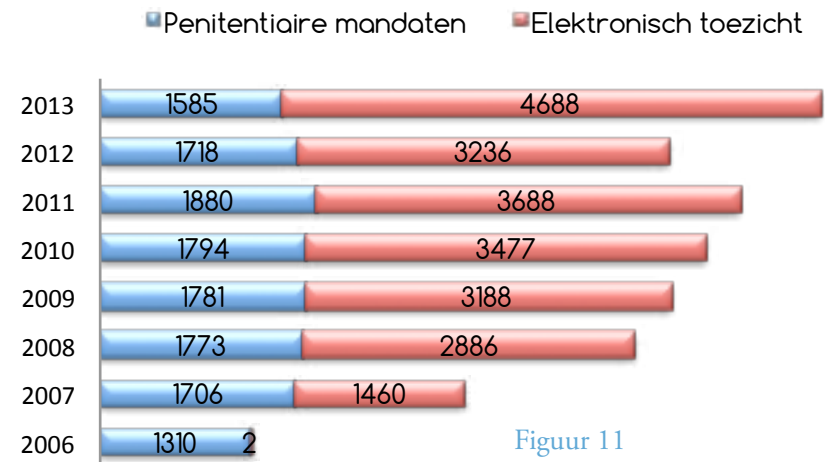

Figuur 12

Figuur 13

Totaal aantal nieuwe mandaten inzake begeleiding, opvolging en bemiddeling in strafzaken

Figuur 11

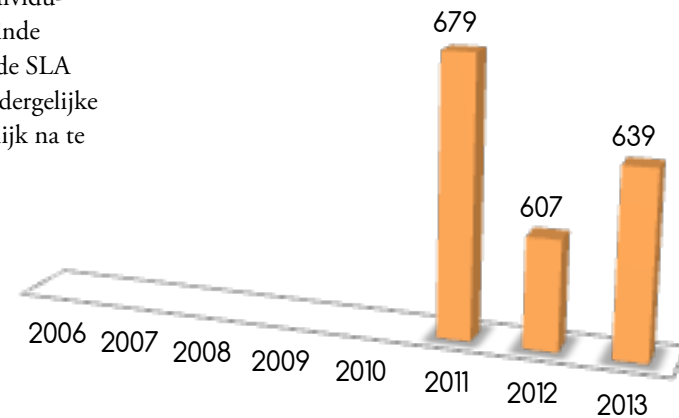
Bovenstaande figuur bevat cijfers uit het informatieportaal van de Justitiehuisen. Dit behelst enkel de opdrachten die binnenkomen in de Justitiehuisen. Voor de opdracht elektronisch toezicht volgt het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht naast de dossiers in de Justitiehuisen ook nog andere vormen van elektronisch toezicht op. Gedetailleerde tabellen van het NCET werden opgenomen op het einde van dit deel.

Evolutie van het aantal nieuwe mandaten inzake penitentiaire begeleiding tussen 2006 - 2013

Het aantal nieuwe begeleidingsmandaten inzake de penitentiaire opdrachten daalde in 2013 met ongeveer 9 % (figuur 17). Deze daling doet zich vooral voor in de opdrachten voorlopige invrijheidstelling (figuur 15) en vrijheid op proef (figuur 16).

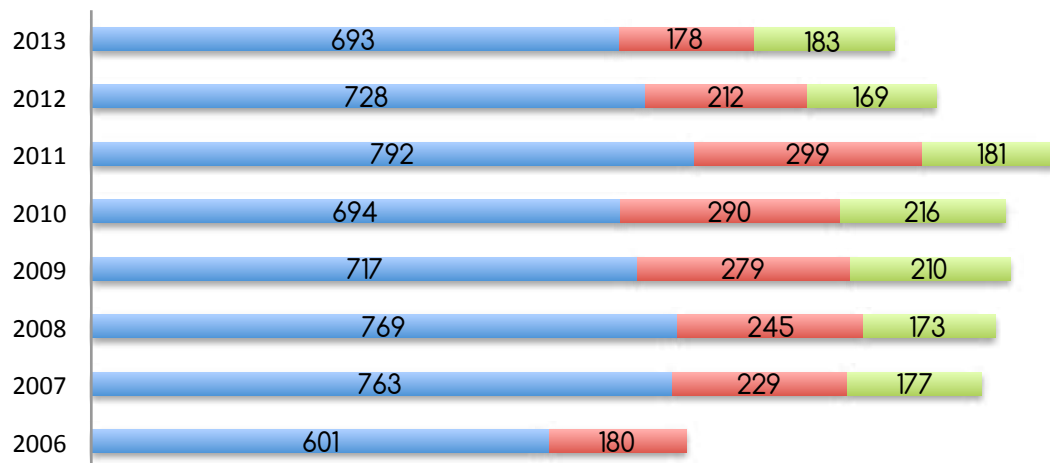
Voor de voorlopige invrijheidstelling ligt een mogelijke verklaring opnieuw in de SLA tussen DG EPI en DG MJH die in mei 2013 inwerking trad. In deze SLA wordt er immers opnieuw aan herinnerd dat een VLV (voorlopige invrijheidstelling) wordt toegekend zonder dat men de veroordeelde specifieke voorwaarden oplegt en dus ook zonder begeleiding van een justitieassistent. Enkel in uitzonderlijke gevallen kunnen geïndividueerde voorwaarden worden opgelegd (teneinde recidivebeperkend te werken). In welke mate de SLA effectief een invloed had op het opleggen van dergelijke uitzonderlijke voorwaarden is voorlopig moeilijk na te gaan.

■ Elektronisch toezicht > 3 jaar

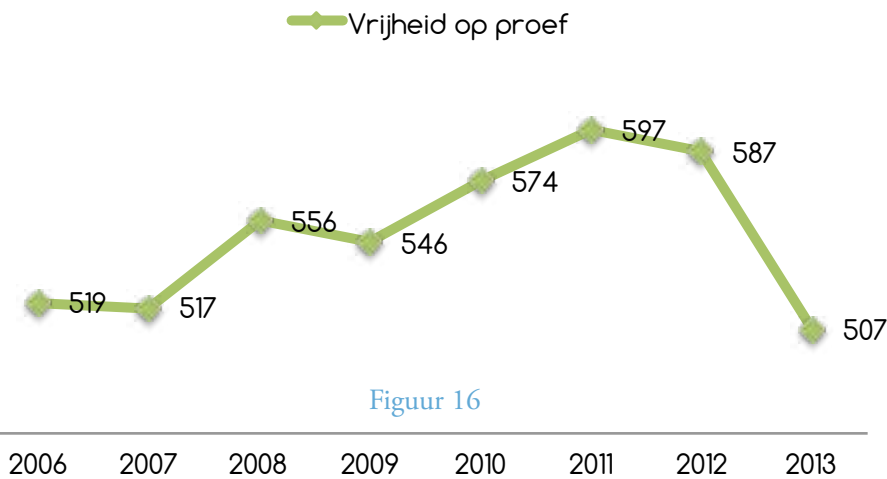

Figuur 14

■ Voorwaardelijke invrijheidstelling ■ Voorlopige vrijstelling ■ Beperkte detentie

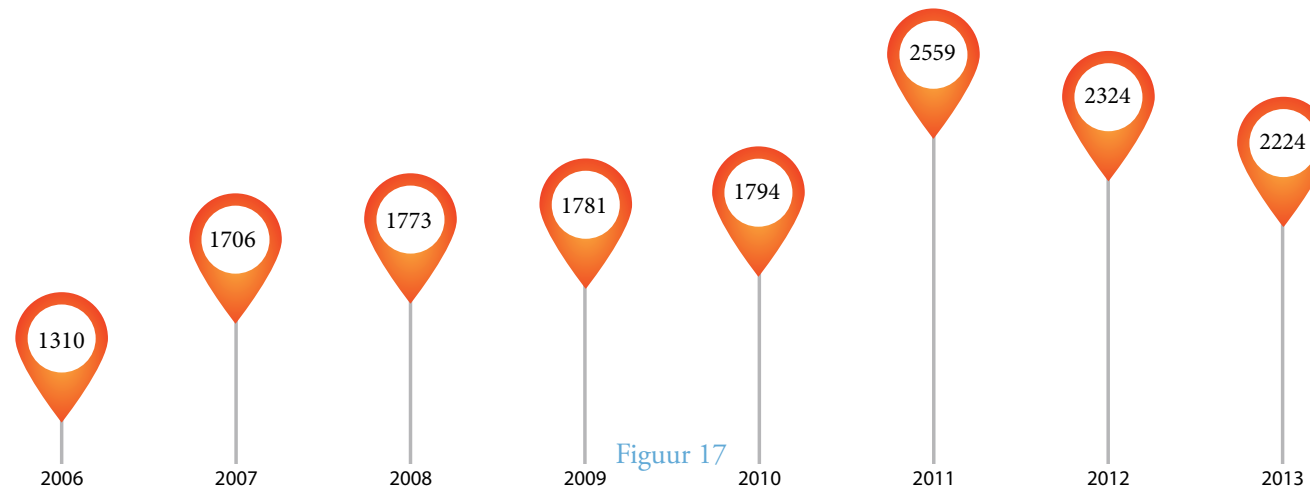
Figuur 15

Figuur 16

De invrijheidstelling van de gedetineerde gebeurt vaak gefaseerd. Vooreerst krijgt een gedetineerde de maatregel beperkte detentie, vervolgens een elektronisch toezicht, die ten slotte voor een aantal onder hen eindigt in een voorwaardelijke invrijheidstelling. Dit traject kan één van de oorzaken zijn waarom de laatste jaren minder nieuwe dossiers voorwaardelijke invrijheidsstelling in de Justitiehuisen aankomen (figuur 15).

De dossiers vrijheid op proef vertonen een daling van 16 % (figuur 16).

Figuur 17

Totaal aantal nieuwe mandaten inzake penitentiaire begeleiding tussen 2006 - 2013

II Federale tabellen

1. Nieuwe, afgesloten en lopende dossiers

	Lopend op 01/01/2013		Nieuw		Afgesloten		Lopende op 31/12/2013		
	Aantal	%	nieuw	%	N	%	Som	%	
Maatschappelijke enquête en BVR	Vrijheid onder voorwaarden	20	0	230	0	231	1	19	0
	Probatie	274	1	1.812	3	1.733	4	352	1
	Autonome werkstraf	205	0	1.478	2	1.495	3	190	0
	Penitentiair	347	1	3.663	6	3.667	8	344	1
	Elektronisch toezicht	155	0	821	1	860	2	115	0
	Totaal	1.001	2	8.004	12	7.986	18	1.020	2
	Begeleiding - opvolging - bemiddeling	Vrijheid onder voorwaarden	2.070	4	4.850	7	4.560	10	2.359
Probatie		18.756	37	6.964	11	6.174	14	19.535	38
Autonome werkstraf		9.088	18	9.902	15	10.573	24	8.267	16
Voorwaardelijke invrijheidstelling		2.213	4	693	1	768	2	2.137	4
Voorlopige vrijstelling		241	0	178	0	232	1	188	0
Beperkte detentie		94	0	183	0	165	0	112	0
Bescherming maatschappij		2.134	4	507	1	473	1	2.166	4
Andere		62	0	24	0	12	0	74	0
Elektronisch toezicht		1.475	3	4.688	7	3.530	8	2.639	5
Bemiddeling in strafzaken		5.376	11	6.484	10	6.756	15	5.127	10
Totaal		41.509	81	34.473	53	33.243	75	42.604	82
BO-SO-EL	Burgerrechtelijke opdrachten	1.210	2	3.076	5	3.198	7	1.092	2
	Slachtofferonthaal	7.255	14	13.771	21	0	0	7.193	14
	Eerstelijnswerking	0	0	5.931	9	0	0	0	0
	Totaal	8.465	17	22.778	35	3.198	7	8.285	16
Totaal	50.975	100	65.255	100	44.427	100	51.909	100	

2. Motieven ter afsluiting van de mandaten

AFGESLOTEN STRAFRECHTELIJKE OPDRACHTEN IN 2013 PER MOTIEF, AANTAL (N) EN PERCENTAGES (%)											
Begeleiding- opvolging- bemiddeling		Opdracht voltooid		Opdracht niet uitvoerbaar /niet voortgezet		Mandaat stopgezet / herroeping		Overleden		Totaal	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	Vrijheid onder voorwaarden	4.388	96	57	1	106	2	9	0	4.560	100
	Probatie	5.158	84	45	1	866	14	105	2	6.174	100
	Autonome werkstraf	8.352	79	76	1	2.100	20	45	0	10.573	100
	Voorwaardelijke invrijheidstelling	458	60	6	1	289	38	15	2	768	100
	Voorlopige vrijstelling	173	75	8	3	50	22	1	0	232	100
	Beperkte detentie	115	70	7	4	43	26	.	.	165	100
	Bescherming maatschappij	190	40	12	3	234	49	37	8	473	100
	Andere	5	42	1	8	6	50	0	0	12	100
Elektronisch toezicht	2.581	73	285	8	656	19	8	0	3.530	100	
Bemiddeling in strafzaken	3.278	49	9	0	3.462	51	7	0	6.756	100	
Totaal	24.698	74	506	2	7.812	23	227	1	33.243	100	

In onderstaande tabel wordt weergegeven in hoeveel gevallen een burgerrechtelijke opdracht al dan niet werd voltooid.

AFGESLOTEN BURGERRECHTELIJKE OPDRACHTEN IN 2013 PER MOTIEF, AANTAL (N) EN PERCENTAGES (%)										
	Opdracht voltooid		Opdracht niet uitvoerbaar /niet voortgezet		Mandaat stopgezet / herroeping		Overleden		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Burgerrechtelijke opdrachten	3.165	99	32	1	.	.	1	0	3.198	100

III Gedetailleerde tabellen per Justitiehuis

De volgende tabellen geven een overzicht van het aantal dossiers per Justitiehuis naargelang hun status (lopende dossiers op 1 januari 2013, nieuwe dossiers, dossiers afgesloten in de loop van 2013 en lopende dossiers op 31 december 2013) voor de verschillende sectoren.

1. Status van de mandaten: overzicht

Noord

STRAFRECHTELIJKE MATERIES PER JUSTITIEHUIS: LOPENDE, NIEUWE EN AFGESLOTEN MANDATEN								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	64	540	544	56	3.625	2.691	2.799	3.498
Mechelen	7	177	170	17	1.658	1.098	1.052	1.722
Turnhout	73	422	394	106	1.390	1.109	928	1.590
Hasselt	20	239	241	19	1.395	1.361	1.223	1.490
Tongeren	16	351	337	32	1.080	1.134	1.047	1.191
Leuven	33	285	233	77	2.130	1.315	1.290	2.165
Brussel	5	114	90	9	804	973	761	917
Dendermonde	61	267	298	39	1.734	1.601	1.502	1.839
Gent	50	467	514	42	2.083	1.573	1.665	1.977
Oudenaarde	22	151	159	11	695	628	554	772
Brugge	74	575	528	86	1.247	1.135	908	1.485
Ieper	3	59	55	12	372	338	339	388
Kortrijk	44	410	393	51	1.154	847	864	1.145
Veurne	3	54	49	6	529	546	338	736
Totaal	475	4.111	4.005	563	19.896	16.349	15.270	20.915

STRAFRECHTELIJKE MATERIES PER JUSTITIEHUIS: LOPENDE, NIEUWE EN AFGESLOTEN MANDATEN								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	202	900	1.015	111	4.433	3.875	3.887	4.282
Nivelles	14	161	156	22	1.770	1.111	1.161	1.731
Eupen	0	14	19	2	262	306	276	297
Huy	19	198	199	15	975	689	827	846
Liège	44	551	537	61	3.908	3.679	3.475	4.092
Verviers	11	136	124	16	1.352	971	1.172	1.155
Arlon	8	89	80	14	725	627	751	608
Marche-en-Famenne	15	76	77	11	631	531	481	674
Neufchâteau	17	155	156	16	454	516	458	522
Dinant	35	195	212	19	851	912	750	1.010
Namur	86	398	409	77	968	869	769	1.114
Charleroi	41	549	558	38	2.759	2.035	2.040	2.759
Mons	31	305	297	28	1.422	1.206	1.085	1.553
Tournai	3	166	142	27	1.103	797	841	1.046
Totaal	526	3.893	3.981	457	21.613	18.124	17.973	21.689

Totaal N & Z	1001	8004	7986	1020	41509	34.473	33.243	42.604
-------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	---------------	---------------	---------------

BURGERRECHTELIJKE SOCIALE STUDIES, SLACHTOFFERONTHAAL EN EERSTELIJNSWERKING PER JUSTITIEHUIS: LOPENDE, NIEUWE EN AFGESLOTEN DOSSIERS									
	Burgerrechtelijke opdrachten				Slachtofferonthaal				Eerstelijns werking
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Nieuw
Antwerpen	70	127	158	41	486	821	0	368	56
Mechelen	60	177	174	64	216	294	0	205	2
Turnhout	46	179	156	64	384	413	0	356	3
Hasselt	44	131	137	36	134	230	0	166	442
Tongeren	63	201	206	59	227	767	0	410	37
Leuven	67	172	171	68	274	451	0	349	0
Brussel	45	73	97	23	161	380	0	186	61
Dendermonde	100	297	282	112	482	582	0	449	455
Gent	101	198	237	59	349	520	0	412	784
Oudenaarde	36	63	81	23	172	316	0	187	72
Brugge	64	145	164	47	248	397	0	211	20
Ieper	19	29	32	17	101	179	0	119	10
Kortrijk	38	113	102	49	276	410	0	255	562
Veurne	20	50	48	22	57	110	0	64	47
Totaal	773	1955	2.045	684	3.567	5.870	0	3.737	2.551
Totaal N& Z	1210	3076	3198	1092	17255	13771	0	7193	5931

**BURGERRECHTELIJKE SOCIALE STUDIES, SLACHTOFFERONTHAAL EN EERSTELIJNSWERKING PER JUSTITIEHUIS :
LOPENDE, NIEUWE EN AFGESLOTEN DOSSIERS**

	Burgerrechtelijke opdrachten				Slachtofferonthaal				Eerstelijns werking
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Nieuw
Bruxelles	52	138	137	54	667	1.473	0	687	191
Nivelles	18	40	46	13	178	565	0	150	98
Eupen	4	26	25	5	13	34	0	10	312
Huy	28	59	59	27	67	134	0	84	112
Liège	84	201	213	73	610	2.046	0	633	407
Verviers	30	107	99	37	207	269	0	219	173
Arlon	8	38	33	11	57	85	0	39	118
Marche-en-Famenne	19	40	45	15	66	204	0	86	703
Neufchâteau	13	45	37	22	76	156	0	76	76
Dinant	10	16	20	5	156	179	0	104	285
Namur	68	98	109	58	396	553	0	362	178
Charleroi	34	119	122	30	728	1.303	0	533	345
Mons	35	86	100	21	366	689	0	401	150
Tournai	34	108	108	37	101	211	0	72	232
Totaal	437	1.121	1.153	408	3.688	7.901	0	3.456	3.380

Totaal N & Z	1210	3076	3198	1092	7255	13771	0	7193	5931
-------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	----------	-------------	-------------

2. Status van de mandaten per opdracht

Noord

Vrijheid onder voorwaarden								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	0	4	4	0	85	381	347	111
Mechelen	1	1	2	0	79	172	158	99
Turnhout	0	17	17	0	76	149	122	102
Hasselt	2	22	23	1	34	127	107	45
Tongeren	0	11	10	1	41	116	118	37
Leuven	0	1	1	0	58	81	108	45
Brussel	.	.	.	.	66	160	130	94
Dendermonde	2	0	0	2	37	109	90	53
Gent	4	16	19	1	75	140	157	61
Oudenaarde	0	1	1	0	34	76	51	58
Brugge	1	2	2	1	80	220	185	114
Ieper	0	3	3	0	27	50	45	34
Kortrijk	.	.	.	.	70	87	96	64
Veurne	0	1	1	0	16	54	45	25
Totaal	10	79	83	6	778	1.922	1.759	942

Totaal N& Z	20	230	231	19	2.070	4.850	4.560	2.359
------------------------	-----------	------------	------------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Vrijheid onder voorwaarden								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	0	4	4	0	525	967	875	629
Nivelles	0	2	2	0	53	84	97	36
Eupen	0	7	6	1	31	49	39	43
Huy	1	9	7	1	21	47	50	22
Liège	0	3	5	0	150	665	625	170
Verviers	0	1	1	0	33	132	146	20
Arlon	0	6	5	0	4	13	13	7
Marche-en-Famenne	0	6	6	0	14	32	30	16
Neufchâteau	0	1	0	0	8	31	22	15
Dinant	0	10	10	0	35	71	63	43
Namur	9	99	99	11	102	168	188	92
Charleroi	0	2	2	0	196	423	391	220
Mons	0	1	1	0	62	148	155	54
Tournai	.	.	.	.	58	98	107	50
Totaal	10	151	148	13	1.292	2.928	2.801	1.417

Totaal N & Z	20	230	231	19	2.070	4.850	4.560	2.359
-------------------------	-----------	------------	------------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Probatie								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	15	36	41	12	1.602	507	466	1.630
Mechelen	3	41	35	9	1.131	432	363	1.198
Turnhout	27	181	161	52	809	341	224	935
Hasselt	6	63	62	7	690	263	202	745
Tongeren	8	148	134	22	377	187	136	434
Leuven	26	195	160	56	1.267	417	384	1.302
Brussel	3	43	39	6	407	147	126	414
Dendermonde	8	25	24	12	860	307	287	883
Gent	19	156	154	17	937	297	295	930
Oudenaarde	10	74	74	8	389	170	168	397
Brugge	25	203	186	46	647	238	197	697
Ieper	2	18	17	5	214	94	92	220
Kortrijk	21	174	166	25	621	181	203	597
Veurne	2	25	24	2	349	314	110	556
Totaal	175	1.382	1.277	279	10.300	3.895	3.253	10.938

Totaal N&Z	274	1.812	1.733	352	18.756	6.964	6.174	19.535
-----------------------	------------	--------------	--------------	------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Probatie								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	27	146	151	22	1.235	346	437	1.147
Nivelles	1	23	22	2	1.040	299	320	1.007
Eupen	.	.	.	.	67	51	33	84
Huy	1	9	10	1	397	147	207	336
Liège	2	15	12	4	1.662	604	595	1.662
Verviers	0	1	1	0	404	123	164	370
Arlon	2	7	4	5	182	111	71	228
Marche-en-Famenne	7	16	21	2	258	179	69	372
Neufchâteau	6	41	42	5	157	103	45	212
Dinant	21	68	76	12	478	311	154	608
Namur	22	58	70	10	449	226	138	555
Charleroi	0	18	15	5	899	250	250	906
Mons	9	21	24	5	757	230	260	741
Tournai	1	7	8	0	471	89	178	369
Totaal	99	430	456	73	8.456	3.069	2.921	8.597

Totaal N&Z	274	1.812	1.733	352	18.756	6.964	6.174	19.535
-----------------------	------------	--------------	--------------	------------	---------------	--------------	--------------	---------------

Autonome werkstraf

	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	5	15	17	3	872	749	974	651
Mechelen	1	3	3	1	195	189	243	152
Turnhout	13	127	102	40	221	300	300	220
Hasselt	0	8	9	0	121	194	169	119
Tongeren	0	69	65	5	138	172	205	127
Leuven	1	8	6	2	131	215	197	154
Brussel	0	1	1	0	124	372	289	139
Dendermonde	0	7	5	2	285	465	441	315
Gent	4	120	122	1	371	407	559	213
Oudenaarde	0	8	8	1	70	126	118	85
Brugge	20	187	182	27	150	230	184	200
Ieper	1	8	10	1	28	38	35	39
Kortrijk	16	110	106	17	121	176	160	142
Veurne	0	6	5	0	67	65	88	42
Totaal	61	677	641	100	2.894	3.698	3.962	2.598

Totaal N&Z	205	1.478	1.495	190	9.088	9.902	10.573	8.267
-----------------------	------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	---------------	--------------

Autonome werkstraf								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	10	42	46	8	1.359	1.170	1.297	1.033
Nivelles	5	25	29	2	386	411	418	406
Eupen	0	0	0	0	117	145	144	123
Huy	14	115	119	7	398	340	405	333
Liège	23	61	81	7	1.297	1.496	1.461	1.328
Verviers	1	3	5	0	493	403	543	346
Arlon	1	9	7	3	193	193	234	154
Marche-en-Famenne	7	29	27	7	243	215	269	173
Neufchâteau	9	41	44	6	129	172	199	111
Dinant	9	38	46	2	139	251	240	159
Namur	37	82	99	19	180	278	245	235
Charleroi	18	190	188	18	867	581	661	804
Mons	10	120	117	11	183	308	262	239
Tournai	0	46	46	0	210	241	233	225
Totaal	144	801	854	90	6.194	6.204	6.611	5.669
Totaal N&Z	205	1.478	1.495	190	9.088	9.902	10.573	8.267

Penitentiaire opdrachten								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	38	435	430	37	499	174	174	498
Mechelen	1	113	111	6	113	43	55	101
Turnhout	12	87	85	13	82	36	32	90
Hasselt	5	97	91	9	174	63	75	163
Tongeren	3	99	101	3	217	82	70	225
Leuven	5	72	59	16	298	78	77	289
Brussel	1	61	42	1	74	22	22	74
Dendermonde	18	192	194	22	209	95	79	227
Gent	18	162	200	23	376	172	159	385
Oudenaarde	10	58	64	2	54	28	31	47
Brugge	24	166	140	10	198	108	86	218
Ieper	0	27	25	3	38	4	21	24
Kortrijk	3	112	106	6	88	46	50	88
Veurne	1	18	15	4	22	6	10	17
Totaal	139	1.699	1.663	155	2.442	957	941	2.446
Totaal N&Z	347	3.663	3.667	344	4.744	1.585	1.650	4.677

Penitentiare opdrachten								
	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	136	607	697	68	638	190	220	620
Nivelles	6	75	74	9	95	24	28	94
Eupen	0	7	12	1	5	2	1	6
Huy	2	52	50	5	47	14	18	44
Liège	12	335	305	40	300	89	107	285
Verviers	4	96	83	10	70	19	24	67
Arlon	0	52	48	3	29	10	15	24
Marche-en-Famenne	1	17	15	2	14	4	5	17
Neufchâteau	1	51	49	4	25	15	9	34
Dinant	5	58	62	3	62	8	19	57
Namur	14	124	119	19	120	43	43	122
Charleroi	16	268	279	10	475	113	132	449
Mons	10	142	135	10	242	46	60	216
Tournai	1	80	76	5	180	51	28	196
Totaal	208	1.964	2.004	189	2.302	628	709	2.231

Totaal N&Z	347	3.663	3.667	344	4.744	1.585	1.650	4.677
-----------------------	------------	--------------	--------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Elektronisch toezicht

	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Antwerpen	6	50	52	4	396	725	648	472
Mechelen	1	19	19	1	44	150	114	81
Turnhout	21	10	29	1	57	120	109	74
Hasselt	7	49	56	2	47	179	126	98
Tongeren	5	24	27	1	52	160	134	80
Leuven	1	9	7	3	28	143	87	84
Brussel	1	9	8	2	22	89	52	43
Dendermonde	33	43	75	1	155	311	313	150
Gent	5	13	19	0	83	284	217	153
Oudenaarde	2	10	12	0	13	80	47	41
Brugge	4	17	18	2	33	209	122	122
Ieper	0	3	0	3	7	31	23	15
Kortrijk	4	14	15	3	38	124	96	64
Veurne	0	4	4	0	3	33	17	18
Totaal	90	274	341	23	978	2.638	2.105	1.495

Totaal N & Z	155	821	860	115	1.475	4.688	3.530	2.639
-------------------------	------------	------------	------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Elektronisch toezicht

	Maatschappelijke enquête en BVR				Begeleiding- opvolging- bemiddeling			
	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013	Lopende op 01/01/2013	Nieuw	Afgesloten	Lopende op 31/12/2013
Bruxelles	29	101	117	13	175	684	487	396
Nivelles	2	36	29	9	23	93	66	46
Eupen	0	0	1	0	4	17	9	11
Huy	1	13	13	1	16	52	43	26
Liège	7	137	134	10	71	342	227	191
Verviers	6	35	34	6	20	99	74	46
Arlon	5	15	16	3	7	71	42	33
Marche-en-Famenne	0	8	8	0	5	28	22	12
Neufchâteau	1	21	21	1	12	44	38	21
Dinant	0	21	18	2	10	51	34	30
Namur	4	35	22	18	30	54	43	37
Charleroi	7	71	74	5	79	265	193	149
Mons	2	21	20	2	32	170	92	109
Tournai	1	33	12	22	13	80	55	37
Totaal	65	547	519	92	497	2.050	1.425	1.144

Totaal N & Z	155	821	860	115	1.475	4.688	3.530	2.639
-------------------------	------------	------------	------------	------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Noord

Bemiddeling in strafzaken				
Begeleiding- opvolging- bemiddeling				
	Lopende op 01/01/2013	nieuw	afgesloten	Lopend op 31/12/2013
Antwerpen	171	155	190	136
Mechelen	96	112	119	91
Turnhout	145	163	141	169
Hasselt	329	535	544	320
Tongeren	255	417	384	288
Leuven	348	381	437	291
Brussel	111	183	142	153
Dendermonde	188	314	292	211
Gent	241	273	278	235
Oudenaarde	135	148	139	144
Brugge	139	130	134	134
Ieper	58	121	123	56
Kortrijk	216	233	259	190
Veurne	72	74	68	78
Totaal	2.504	3.239	3.250	2.496

Totaal N&Z	5.376	6.484	6.756	5.127
-----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Zuid

Bemiddeling in strafzaken				
Begeleiding- opvolging- bemiddeling				
	Lopende op 01/01/2013	nieuw	afgesloten	Lopend op 31/12/2013
Bruxelles	501	518	571	457
Nivelles	173	200	232	142
Eupen	38	42	50	30
Huy	96	89	104	85
Liège	428	483	460	456
Verviers	332	195	221	306
Arlon	310	229	376	162
Marche-en-Famenne	97	73	86	84
Neufchâteau	123	151	145	129
Dinant	127	220	240	113
Namur	87	100	112	73
Charleroi	243	403	413	231
Mons	146	304	256	194
Tournai	171	238	240	169
Totaal	2.872	3.245	3.506	2.631

3. Status van de mandaten per opdrachtgever

In deze tabel worden met betrekking tot de opdracht probatie de nieuwe begeleidingsmandaten opgesplitst volgens de gerechtelijke instantie die de probatie heeft uitgesproken.

Noord

Probatie					
	Correctionele Rechtbank	Politie- rechtbank	Hof van Beroep	Andere	Totaal
Antwerpen	380	90	34	3	507
Mechelen	208	208	13	3	432
Turnhout	208	126	7	0	341
Hasselt	231	19	13	0	263
Tongeren	116	51	20	0	187
Leuven	219	169	27	2	417
Brussel	71	61	14	1	147
Dendermonde	233	50	23	1	307
Gent	235	32	23	7	297
Oudenaarde	105	61	4	0	170
Brugge	184	35	16	3	238
Ieper	73	16	2	3	94
Kortrijk	159	12	10	0	181
Veurne	69	232	2	11	314
Totaal	2491	1162	208	34	3895

Zuid

Probatie					
	Correctionele Rechtbank	Politie- rechtbank	Hof van Beroep	Andere	Totaal
Bruxelles	208	106	22	10	346
Nivelles	114	156	1	28	299
Eupen	17	30	4	0	51
Huy	48	91	3	5	147
Liège	398	169	32	5	604
Verviers	84	31	8	0	123
Arlon	50	50	10	1	111
Marche-en-Famenne	31	142	5	1	179
Neufchâteau	43	54	4	2	103
Dinant	96	197	12	6	311
Namur	89	127	7	3	226
Charleroi	148	93	8	1	250
Mons	196	19	11	4	230
Tournai	71	7	10	1	89
Totaal	1593	1272	137	67	3069

Totaal N&Z	4084	2434	345	101	6964
-----------------------	-------------	-------------	------------	------------	-------------

In deze tabel worden de nieuwe begeleidingsmandaten met betrekking tot de autonome werkstraf opgesplitst volgens de gerechtelijke instantie die de werkstraf heeft uitgesproken.

Autonome werkstraf

Noord

Zuid

	Correctionele Rechtbank	Politie-rechtbank	Hof van Beroep	Andere	Totaal
Antwerpen	567	149	32	1	749
Mechelen	116	67	6	0	189
Turnhout	170	120	9	1	300
Hasselt	170	10	14	.	194
Tongeren	104	58	10	.	172
Leuven	124	75	15	1	215
Brussel	160	205	6	1	372
Dendermonde	226	201	38	0	465
Gent	341	29	37	0	407
Oudenaarde	103	13	6	4	126
Brugge	201	13	13	3	230
Ieper	22	12	3	1	38
Kortrijk	137	27	7	5	176
Veurne	37	24	3	1	65
Totaal	2478	1003	199	18	3698
Bruxelles	892	217	46	15	1170
Nivelles	147	227	9	28	411
Eupen	77	59	6	3	145
Huy	132	199	8	1	340
Liège	636	780	79	1	1496
Verviers	186	190	26	1	403
Arlon	83	104	6	0	193
Marche-en-Famenne	55	152	6	2	215
Neufchâteau	73	91	6	2	172
Dinant	94	139	16	2	251
Namur	160	99	17	2	278
Charleroi	189	370	21	1	581
Mons	183	107	15	3	308
Tournai	160	49	19	13	241
Totaal	3067	2783	280	74	6204
Totaal N&Z	5545	3786	479	92	9902

In onderstaande tabel wordt voor de opdracht elektronisch toezicht het aantal nieuwe begeleidingsmandaten per opdrachtgever weergegeven.

	Gevangenis <3jaar	SURB >3 jaar	Totaal
Antwerpen	648	77	725
Mechelen	131	19	150
Turnhout	111	9	120
Hasselt	149	30	179
Tongeren	139	21	160
Leuven	126	17	143
Brussel	73	16	89
Dendermonde	282	29	311
Gent	257	27	284
Oudenaarde	69	11	80
Brugge	183	26	209
Ieper	27	4	31
Kortrijk	108	16	124
Veurne	32	1	33
Totaal	2335	303	2638
Bruxelles	560	124	684
Nivelles	87	6	93
Eupen	14	3	17
Huy	42	10	52
Liège	275	67	342
Verviers	85	14	99
Arlon	66	5	71
Marche-en-Famenne	26	2	28
Neufchâteau	40	4	44
Dinant	46	5	51
Namur	44	10	54
Charleroi	210	55	265
Mons	149	21	170
Tournai	70	10	80
Totaal	1714	336	2050
Totaal N&Z	4049	639	4688

IV Cijfers Nationaal centrum elektronisch toezicht

1. Het NCET in cijfers in 2013 betekent:

- Een kader van 104 personeelsleden (FR/NL);
- 28 interventievoertuigen;
- 2 mobiele eenheden (FR/NL) ;
- 2 diensten monitoring (FR/NL);
- 2 planningsdiensten (FR/NL);
- 2 administratieve diensten (FR/NL);
- 1 operationele directie;
- 1 directie beheer en ondersteuning;
- 1 boekhouder;
- 1 algemeen secretariaat;
- 5 informatica applicaties.

Het personeelskader van het NCET nam in 2013 gevoelig toe, net zoals de investeringen in een wagenpark voor de mobiele eenheid, maar ook in informaticaprogramma's. Het betreft hier het programma Siset om de dossiers elektronisch toezicht te beheersen.

Het NCET beheerde in 2013 ook 5 verschillende soorten elektronisch toezicht:

1. Thuisdetentie (6m tot 8m);
2. Elektronisch toezicht voor straffen van 8 maanden tot 3 jaar;
3. Elektronisch toezicht voor straffen van 8 maanden tot 3 jaar die afhangen van de Dienst Detentiebeheer;
4. Elektronisch toezicht voor straffen van meer dan drie jaar die afhangen van de strafuitvoeringsrechtbank;
5. Elektronisch Toezicht bij terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank

Het NCET werkt samen met:

1. 33 gevangnissen;
2. 28 justitiehuisen en ongeveer 200 justitieassistenten;
3. 6 strafuitvoeringsrechtbanken;
4. Politie.

Het NCET werkt in 2013 met drie verschillende technologieën:

- 1. Enkelband & Box;
- 2. Stemherkenning;
- 3. GPS.

Het NCET beheert in 2013 verschillende dingen:

- Gelijktijdig beheer van meer dan 1000 reservaties van een enkelband die in de nabije toekomst worden aangesloten;
- Meer dan 60.000 uurroosters (5.000 uurroosters opmaken en 55.000 uurroosters wijzigen (25% bij hoogdringendheid, 75% wijzigingen van klassieke uurroosters));
- Meer dan 10 miljoen technische alarmen die beheerst worden door de dienst monitoring (meestal loze alarmen) waarvan 70.000 verder behandeld worden, waarvan bij de helft (350.000) moet worden ingegrepen (verslag, telefonische oproep,...) ;
- Meer dan 15.000 technische interventies;
- Meer dan 3.000 vragen van justitiabelen om hen nogmaals het uurrooster door te geven;
- Meer dan 800 verhuizingen van justitiabelen coördineren, waarvan 20% hoogdringend is;
- Meer dan 800 aanpassingen van het uurrooster omwille van medische redenen;
- Meer dan 100 ziekenhuisopnames van justitiabelen coördineren;
- Ongeveer 600 dringende bezoeken afleggen;
- Ongeveer 100 bevallingen van ofwel de justitiabele ofwel zijn / haar partner;
- Meer dan 1000 keer gewettigd pech met de wagen;
- Meer dan 2600 gewettigde vertragingen door vertragingen bij het openbaar vervoer.

2. Aantal nieuwe mandaten elektronisch toezicht per jaar

2011	3053	
2012	3561	+17%
2013	5011	+41%
TOTAAL	11642	+65%

De doelstelling voor 2014 is te evolueren naar 6000 nieuwe dossiers elektronisch toezicht op jaarbasis. Dit komt neer op nog eens een stijging van 19 %. Dat is in totaal een stijging van 97 % sinds 2011.

Het aantal lopende mandaten op 1 bepaalde dag (stock) is ook gevoelig toegenomen. Op 31/12/2013 waren er 1747 lopende mandaten. Dit betekent een stijging van 640 dossiers meer ten aanzien van de cijfers van 2012, die dagelijks beheerd worden.

Het grootste deel van de dossiers betreft veroordeelden met een gevangenisstraf van minder dan drie jaar (ETdirG), daarna komen (in aantal) de dossiers SURB voor de veroordeelden tot een gevangenisstraf van meer dan drie jaar. Thuisdetentie betreft het kleinst aantal dossiers.

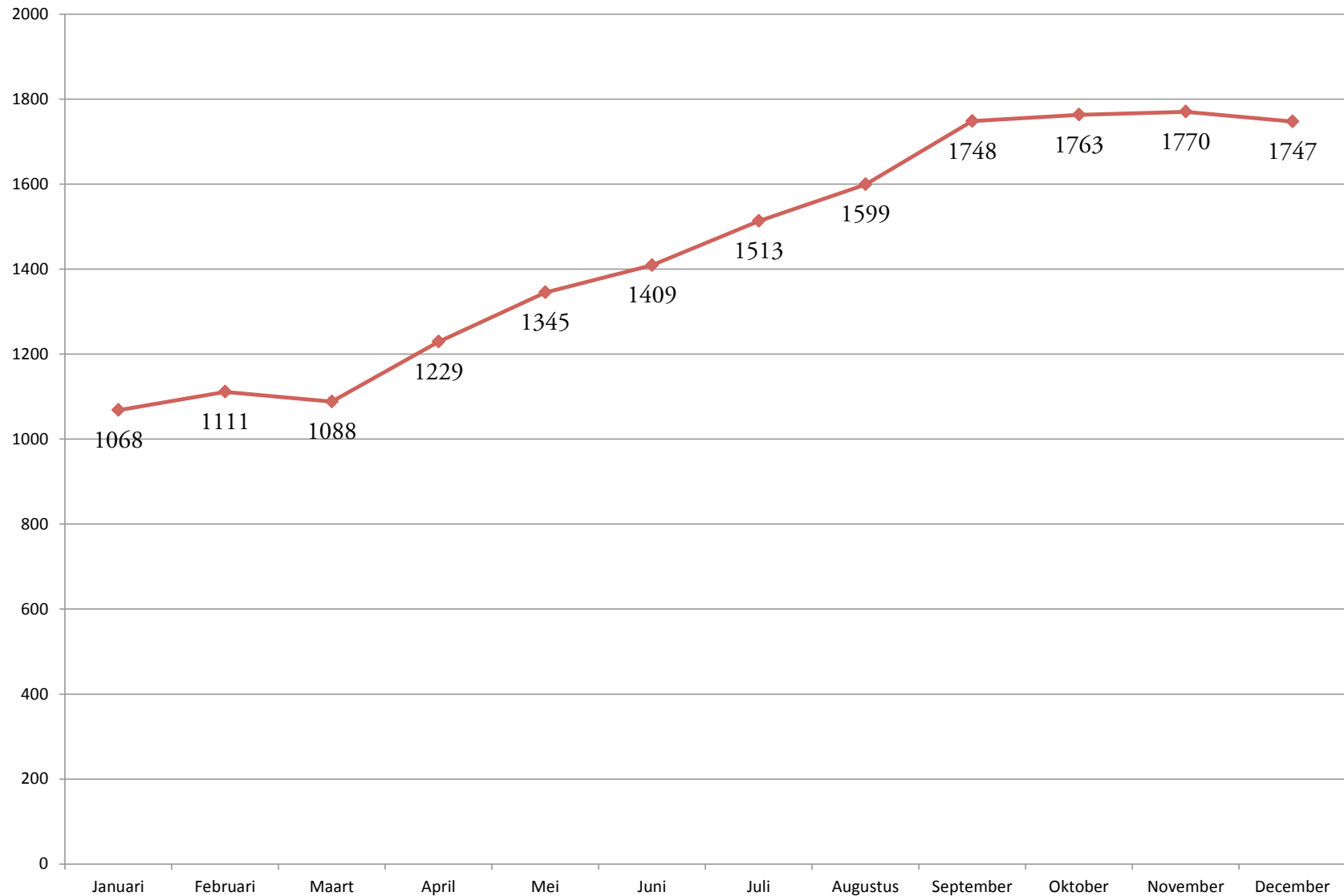
Het aantal dossiers en de uiteenlopende vormen van elektronisch toezicht die moeten worden uitgevoerd zijn in 2013 sterk gestegen

Het totaal aantal nieuwe dossiers (flux) dat opgevolgd wordt door het NCET is sinds 2011 gestegen met 65 %.

3. Aantal lopende mandaten ET per procedure op 31/12/2013

Dossiers van de SURB (>3 jaar)	458	26.2%
Oude dossiers (oude ministeriële omzendbrief)	7	0.4%
dossiers van de gevangenisdirecteurs (> 8m tot 3 jaar)	1184	67.8
Thuisdetentie (6 m tot 8m)	98	5.8%
TOTAAL	1747	100%

Aantal veroordeelden onder elektronisch toezicht elke laatste dag van de maand in 2013

4. Aantal nieuwe mandaten ET in 2013 per procedure

Dossiers van de SURB (> 3 jaar)	635	13%
Oude dossiers (oude ministeriële omzendbrief)	1	0%
Dossiers van de gevangenisdirecteurs (> 8 m tot 3 jaar)	2978	59%
Thuisdetentie (6m tot 8m)	1414	28%
TOTAAL	5028	100%

Het aantal aansluitingen is ook sterk gestegen tot 5028 nieuwe dossiers in 2013 (ter herinnering : in 2012 waren er 3561 nieuwe aansluitingen), wat neerkomt op + 41 %.

5. Aantal afgesloten mandaten ET in 2013

Vrijlatingen	Voorlopige invrijheidsstelling	3337
	Voorwaardelijke invrijheidsstelling	407
	Strafeinde	28
	Onder aanhoudingsmandaat	49
TOTAAL		3821

Annulaties	Op vraag van de opdrachtgever voor de activatie	40
	Op vraag van het NCET voor de activatie	7
	Verandering van procedure (thuisdetentie en ET)	74
	Andere	20
TOTAAL		141

Herroepingen	Herroeping	234
	Disciplinair verslag NCET	270
	Niet respecteren van de specifieke voorwaarden	3
	Niet respecteren van de algemene voorwaarden	35
	Niet respecteren van de specifieke en algemene voorwaarden	31
	Heropsluiting	35
	Vrijwillige terugkeer naar de gevangenis	6
	Ontvluchting	31
TOTAAL		645
TOTAAL AANTAL AFGESLOTEN DOSSIERS		4607

Het aantal afgesloten mandaten steeg ook (+ 42 % in vergelijking met 2012). De meerderheid van de dossiers werd afgesloten in het kader van vrijlating (voorlopige vrijlatingen, voorwaardelijke invrijheidsstelling, ...). 645 dossiers werd herroepen, het gaat hier over 14% van het totaal aantal afgesloten dossiers.

Over de cijfers

We constateren een constante stijging van een aantal strafrechtelijke opdrachten gedurende de afgelopen jaren. Het aantal gedetineerden steeg onophoudelijk, de laatste 30 jaar, net zoals de 'alternatieve' maatregelen. Deze globale evolutie zou onderwerp moeten zijn van een grondige wetenschappelijke analyse. De effecten van het strafrechtelijk beleid moeten echter samen met de verschillende opdrachtgevers bekeken worden.

Het uitvoeringsbeleid van de parketten en andere opdrachtgevers verschilt per regio doordat er verschillende accenten worden gelegd. Dat vertaalt zich in een verschillende instroom van de dossiers. Zo wordt in sommige parketten en rechtbanken ingezet op nieuwe modaliteiten, zoals minnelijke schikking, snelrecht, elektronisch toezicht... Op andere plaatsen wordt nu al door advocaten meer gepleit voor een effectieve gevangenisstraf, in plaats van een werkstraf of een probatie. Deze gevangenisstraffen worden immers omgezet in een elektronisch toezicht.

Het geloof van de opdrachtgever in een correcte en positieve strafuitvoering door de justitiehuisen is bepalend voor een grote of minder grote input van de opdrachtgever. Vandaar is overleg en samenwerking noodzakelijk en kan het als een hefboom gebruikt worden in het beheersbaar maken van de instroom van dossiers en een afstemming van vraag en aanbod.

De caseload van de justitieassistenten is de laatste twee jaren aanzienlijk gestegen. De wachtlijsten lijken voorlopig onder controle te zijn. Deze wachtlijsten werden weggewerkt op een moment dat het aantal binnekomende dossiers steeg en tegelijkertijd het aantal fulltime equivalenten daalde. De inspanningen van de medewerkers van de justitiehuisen moeten hierbij dubbel onderstreept worden.

Personeelsbestand

Personeelsbestand Justitiehuisen op 31/12/2013					
	Effectief aantal regio noord	VTE noord	Effectief aantal regio zuid	VTE zuid	Totaal VTE
Regionale directeurs	1	1	1	1	2
Directeurs	12	12	11	8,8	20,8
adviseur DG op budget buitendiensten	0	0	1	1	1
Managers kernprocessen	6	4,3	13	11,30	15,6
Attaché's regionale directie	1	1	1	1	2
Attaché's DG op budget buitendiensten	3	2,64	3	3	5,64
Justitieassistenten	474	396,28	448	396,93	793,21
Administratieve dienst / onthaal	71	61,2	86	74,34	135,54
Logistiek personeel	24	13,60	33	16,22	29,82
TOTAAL	592	492,02	597	513,59	1005,61

In 2013 hebben de Justitiehuisen een flink aantal personeelsleden verloren, vooral aan Franstalige zijde. Door de opgelegde federale besparingen werden eind december 16 contracten van bepaalde duur van justitieassistenten niet verlengd (acht Franstaligen - acht Nederlandstaligen). Dit gegeven zorgde opnieuw voor een deining binnen de Justitiehuisen en spanning bij de andere personeelsleden met een contract van bepaalde duur. De personeelsdienst pleegde veel overleg met de bevoegde actoren om de nadruk te leggen op de gevolgen op allerlei vlakken van de voorziene besparingsoperatie net voor de overheveling naar de Gemeenschappen.

Het Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht steeg met 8,4 VTE personeelsleden maar blijft vooral aan Nederlandstalige zijde kampen met een groot personeelstekort, zowel voor de monitoring als voor de mobiele eenheid. Er zijn weinig kandidaten die deelnemen aan de selecties en deze vragen bovendien de nodige doorlooptijd. Met het oog op de opstart van de 24-uurspermanentie en een 7/7-werking op 1 januari 2014 was een tussenkomst van de Minister van Justitie bij Selor nodig om de doorlooptijd bij de selecties in te korten, om zodoende snel personeel te kunnen aanwerven.

Personeelsbestand Nationaal centrum elektronisch toezicht op 31/12/2013		
	Effectief aantal	VTE
directeur	1	1
Attaché A2	1	1
Attaché A1	4	4
Administratief expert	4	4
Adm. Ass. monitoring	49	47
Adm. Ass. monitoring optifed	10	10
Mobiele eenheid	16	16
Mobiele eenheid optifed	9	7
TOTAAL NCET	94	90

Personeelbestand hoofdbestuur DGMJH op 31/12/2013		
	Effectief aantal	VTE
Directeur-generaal	1	1
Adviseur-generaal A4	2	2
Adviseur A3	5	5
Attaché A2-A1	28	21,55
Niveau B	12	10,2
Niveau C	12	11,1
Niveau D	-	-
TOTAAL	60	50,85

Bedanking

Bij de totstandkoming van dit jaarverslag zijn betrokken:

Coördinatie en redactie: Sandra Reisse en Liesbeth Wyseur

een dank je wel aan de werkgroep:

Géraldine Bellemans, Henry Delatte, Anne-Charlotte De Vriendt, Pierre-Daniel Dufranne, Ludivine Gomis, Tom Goosen, Diem Lebrun, Antonia Le Roy, Philippe Lognoul, Roel Peeters, Lucas Petit, Pierre Reynaert, Anne Vauthier, Jean-Jacques Wondo Omanyundu, en aan alle collega's die meewerkten aan dit jaarverslag.

Dank ook aan de vertaaldienst van de FOD Justitie.

Contactpersoon : Brigitte D'Hollander 02 / 557 51 61 brigitte.dhollander@just.fgov.be

Dit jaarverslag kan u downloaden op www.justice.belgium.be.

Lay-Out
Sonia Vermeiren

vu: Annie Devos,
Directeur-generaal Justitiehuisen
Leuvenseweg 38 - 1000 Brussel.
+32 (0) 2/557.50.12